

Begroting 2022 met meerjarige doorkijk

hoogheemraadschap
Hollands
Noorderkwartier

Registratienummer
21.844714

Datum
17 november 2021

Versie
1.5

Status
Definitief

Afdeling
Financiën, Control & Belastingen

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Duurzaamheid	16
3. Waterveiligheid	21
4. Voldoende water	29
5. Gezond water	36
6. Schoon water	39
7. Veilige (vaar)wegen	46
8. Crisisbeheersing	50
9. Bestuur en Organisatie	52
10. Bedrijfsvoering	55
11. Incidentele baten en lasten	57
12. Kostentoerekening	58
13. Waterschapsbelastingen	59
14. Weerstandscapaciteit en risicomanagement	62
15. Financiering	64
16. Overzicht reserves en voorzieningen	67
17. Verbonden Partijen	69
18. Exploitatie	74
Afkortingen	80
Uitvoeringsinformatie	81

1. Inleiding

1.1 Algemene beschouwing

In deze begroting met meerjarige doorkijk leest u wat we het komende jaar gaan doen en willen bereiken. Dit is weergegeven in de vorm van prestaties en de daarbij behorende kosten. Daarnaast geven we per effect een meerjarige doorkijk naar de kosten. De begroting vormt een uitwerking van de eerste jaarschijf van het meerjarenperspectief 2022-2025 (MJP).

De basis en inspiratie voor deze begroting vinden we in de eerste plaats in het Collegeprogramma 2019-2023. Ook het ontwerp-Waterplan HHNK 2022-2027 en onze Deltavisie zijn een belangrijk bron. Na deze algemene beschouwing volgt een verdieping van onze werkzaamheden per effect.

Voorzichtig herstel

Deze begroting is opgesteld in een onzekere tijd waarin Nederland en de rest van de wereld voorzichtig herstelt van de coronacrisis. De situatie rondom het virus was buitengewoon en de genomen maatregelen om de crisis te beheersen, waren ingrijpend. De gevolgen hiervan zien we terug in de economie, de maatschappij en onze organisatie.

Het Centraal Planbureau (CPB) voorspelt dat de Nederlandse economie zich sneller herstelt dan verwacht.¹ Ook verwacht het CPB dat de economie geen langdurige schade oploopt. Recente cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) laten zien dat het aantal werkenden toeneemt, het aantal werklozen afneemt en de cao-lonen stijgen.² In onze begroting nemen de personeelskosten voornamelijk toe vanwege de cao-ontwikkelingen en stijging van de pensioenpremies.

De inflatie loopt op door het mondiale economisch herstel. De plotseling toegenomen vraag naar producten en diensten leidt tot leveringsproblemen en hogere grondstofprijzen. Daarnaast is de vraag naar gas door het koude voorjaar van 2021 sterk toegenomen. Dat zorgt voor lagere gasvoorraden en een hogere gasprijs. Tegelijkertijd zijn de prijzen van CO₂-emissierechten de laatste maanden sterk opgelopen. Het 'recht' om CO₂ uit te mogen stoten wordt daardoor duurder. Hierdoor stijgen de energieprijzen.³

Samen werken aan de toekomst

Door de veranderingen in het klimaat neemt de kans op wateroverlast en watertekort toe, de zeespiegel stijgt en de bodem daalt. Daardoor neemt ons werk in belangrijkheid toe en staan we voor nieuwe uitdagingen. Technologische ontwikkelingen kunnen ons daarbij helpen. Daarnaast worden we steeds meer gevraagd breed maatschappelijk te functioneren. Maatschappelijke vraagstukken zoals klimaatverandering, ruimtelijke adaptatie, stikstofemissies, bodemdaling en verzilting zijn complex en houden geen rekening met bestaande regelgeving, bestuurlijke structuren en geografische grenzen. Het waterbeheer wordt daarmee steeds meer een onderdeel van bredere maatschappelijke vraagstukken. Het goed borgen van het waterbelang in ruimtelijke ontwikkelingen is meer dan ooit in ieders belang voor een toekomstbestendige leefomgeving.

Met het Collegeprogramma 2019-2023 zetten we in op een actief beleid op basis van een aantal uitgangspunten: samenwerkend vanuit de eigen rol en verantwoordelijkheid, met een gebiedsgerichte aanpak om optimaal gebruik te kunnen maken van lokale kennis en ervaring, toekomstgericht en duurzaam. Zo kunnen wij ons gebied bewoonbaar en werkbaar houden voor burgers, bedrijven, agrariërs en natuurbeheerders tegen maatschappelijk zo laag mogelijke kosten.

In 2022 zitten we over de helft van de bestuursperiode. Als we de speerpunten van het Collegeprogramma 2019-2023 langs de meetlat leggen, dan kunnen we concluderen dat we op koers

¹ CPB Juniraming 2021, 22 juni 2021.

² CBS Dashboard arbeidsmarkt, stand per 14 juli 2021.

³ ABN AMRO, CO₂-prijs de lucht in, 23 februari 2021.

liggen op een groot aantal thema's. In 2022 komt dat tot uiting in verschillende processen. De wegenoverdracht loopt voorspoedig en krijgt verder vorm. Bijvoorbeeld met het opstellen van een business case bij vijf Waterlandse gemeenten. Met de proefzuivering Ge(O)zond Water werken we de aanpak van microverontreinigingen verder uit en dragen we bij aan een gezonde waterkwaliteit. Met de oplevering van verschillende projecten uit de Wateropgave 1.5 verbeteren we de waterkwaliteit. Het programma ruimtelijke adaptatie brengen we actief onder de aandacht bij burgers en gebiedspartners op regionaal en landelijk niveau. Verder leveren we een actieve bijdrage op het gebied van energieneutraliteit met de verkenning naar windenergie en de daaruit volgende stappen, maar ook met het stimuleren van aquathermie bij gemeenten. Overkoepelend bij deze processen staan een aantal kernelementen centraal: we nemen een robuuste duurzame bedrijfsvoering als basis, we vertalen signalen uit de omgeving door naar HHNK, we doen het samen vanuit een integrale benadering en we passen verschillende participatievormen toe. De participatievormen worden in 2022 verankerd in het vast te stellen participatiebeleid van HHNK.

Klimaat

De grotere grilligheid en daardoor toenemende onvoorspelbaarheid van het weer ontwikkelt zich snel. Dit zorgt voor extreme weersituaties zoals hevige en soms zeer plaatselijke buien, langdurige hittegolven en aanhoudende droogte. Hittestress neemt toe, onder andere door de grote mate van verstening in vooral het stedelijk gebied. De urgentie is duidelijk en het nemen van maatregelen in de nabije toekomst is onvermijdelijk. Met het Deltaplan Ruimtelijke adaptatie van het Rijk, provincies, waterschappen en gemeenten zetten wij ons in om onze leefomgeving weerbaarder te maken tegen het veranderende klimaat. Dit plan heeft als doel dat Nederland in 2050 waterrobuust en klimaatbestendig is ingericht.

Mede door de vele versterkingen van onze primaire en regionale keringen, kunnen we naar verwachting de komende 50 jaar de zeespiegelstijging het hoofd bieden, ook als dat sneller gaat dan we nu verwachten. Bij de trajecten waar we nu aan werken willen we vooroplopen met een innovatieve en proactieve aanpak. Dit is zichtbaar in de manier van participatie met de omgeving. Ook passen we nieuwe technieken toe bij het versterken en inspecteren van onze keringen. Voor de keringen die we opleveren met het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) en programma verbetering boezemkades (VBK) is goed *assetmanagement* nodig om ze de komende periode op orde te houden. We proberen meerwaarde te creëren met onze *assets* voor de omgeving.

In droge perioden zorgen we voor voldoende wateraanvoer en een optimale verdeling van zoet water. En in natte perioden zorgen we voor voldoende afvoer. In de tussenliggende periode houden we het water zo goed als mogelijk vast. Overlast is niet altijd te voorkomen. Net zomin als schade door droogte, er blijven restrisico's.

Watertekort beperken en verzilting bestrijden gaan hand in hand. Daarom investeren we in een Zoet-Zoutknooppunt met de provincie en drinkwaterbedrijf PWN, zodat meer verbinding ontstaat tussen vragende en aanbiedende partijen op het gebied van kennis, ervaring, subsidies en experimenten. Het beschikbaar houden van voldoende zoet water vraagt om blijvende aandacht en spaarzaam gebruik. Waar nodig nemen we initiatieven met andere overheden.

We dragen bij aan schoon en gezond oppervlaktewater en aan het behalen van de doelen van de Kaderrichtlijn Water (KRW). De verbetering van de natte infrastructuur van de Noordkop geeft impulsen aan de vismigratie, ecologische verbindingen en het watersysteem.

Met het Landbouwportaal bevorderen we dat agrariërs bijdragen aan een betere waterkwaliteit en aan duurzaam bodemgebruik.

Biodiversiteit benaderen we vanuit de brede kijk en als voorbeeldfunctie. De komende jaren gaan we door met ecologisch vriendelijk maaibeheer, het stimuleren van teeltvrije en spuitvrije zones, het schouwbeleid en bij-vriendelijk beheer van onze rwzi-terreinen.

We werken aan het vergroten van de energie-efficiëntie in de waterketen: hetzelfde resultaat behalen met minder energie of een beter resultaat met dezelfde hoeveelheid energie. Naast afvalwaterzuivering realiseren we een energie- en grondstoffenfabriek. In dat proces staat energieneutraliteit, bijdrage aan de CO₂-reductie en reductie van het gasgebruik bovenaan de

agenda. Op het gebied van innovatie werken we aan de Proefzuivering Ge(O)zond Water in Wervershoof om microverontreinigingen uit afvalwater te verwijderen. Het Klimaat- en energieprogramma (KEP) hebben we geëvalueerd en de bijstelling uit deze evaluatie werken we uit. Wind op land kan noodzakelijk zijn om de doelstellingen van het KEP te halen. We verkennen hoe we windenergie kunnen inzetten voor duurzame energieopwekking. Ook bij provincie en gemeenten speelt het thema om extra wind op land toe te staan. Met gemeenten werken we verder aan de regionale energiestrategieën (RES) en leveren we een bijdrage aan de energietransitie van de bebouwde omgeving als bronhouder van aquathermie en in mindere mate van riothermie.

We intensiveren de samenwerking met onze veiligheidsregio's. Belangrijk is de ontwikkeling van de informatievoorziening in crisissituaties. Onze voorspellingsmodellen worden doorontwikkeld. Hierbij maken we steeds meer gebruik van externe informatiebronnen.

Technologie

We leven in een tijd waarin technologische ontwikkelingen steeds sneller gaan. De verwachting is dat er in de komende jaren doorbraken zullen zijn in veel verschillende domeinen, van kunstmatige intelligentie tot biotechnologie. Voor ons werk zijn data en sensortechnologie relevant. De nieuwe cyclus van het Informatiebeleidsplan staat dit jaar in het teken van datagestuurde werken. Datagestuurde werken betekent voor ons het verbeteren van de gehele datacyclus. Van het vastleggen en inwinnen van data tot het gebruik van de data voor onze taken. Door het koppelen van onze eigen data aan die van anderen hebben we *big data* in handen. Hierdoor zijn we in staat om onze *assets* efficiënter in te zetten en te beheren. Door samenwerking met anderen kunnen we informatie ontsluiten die meerwaarde heeft voor onze taakuitoefening en de maatschappij. Bijvoorbeeld bemonstering van afvalwater voor COVID-19-analyse of DNA-analyse van het oppervlaktewater voor biodiversiteit.

De veiligheid van onze informatiestromen borgen we als we voldoen aan de Baseline Informatieveiligheid Overheid (BIO). We werken verder aan het gewenste ambitieniveau voor de BIO. Dat gaat over principes als eenvoudige aantoonbaarheid van de basisbeveiliging en het aantoonbaar vastleggen van verantwoordelijkheden in de organisatie.

Op het vlak van duurzaamheid kijken we naar de mogelijkheden om waterstof in te zetten en daarmee het ontlasten van het elektriciteitsnetwerk. We dragen bij aan onderzoek naar het superkritisch vergassen van slib. We winnen thermische energie uit afvalwater en groen gas, gemaakt van biogas uit de rwzi's.

Op 17 februari 2021 stelden we de evaluatie van het Waterinnovatiefonds (20.0889753) vast. Sindsdien is één lening voorstel positief beoordeeld. Dat is het idee van SusPhos om fosfaat terug te winnen uit afvalstromen, onder andere uit slib-as. De lening is onderdeel van een samenstelling van leningen en subsidies om een doorontwikkeling van het bedrijf mogelijk te maken. In totaal zijn zeven leningen versterkt aan Fixeau, VSGM, NGCM, Kapitein Labs, KRNWTR+, Noria en SusPhos.

Maatschappij

De huidige samenleving vraagt van ons een verandering van reactief naar proactief contact, van kaderstellend naar uitnodigend zijn, van het voorkomen van risico's naar het benutten van kansen en van het hanteren van vaste normen naar het gebruiken van waarden. Tijdens de wateroverlast van medio juni afgelopen jaar hebben we gezien dat de omgeving zelf is gaan handelen in een noodsituatie. Dat maakt dat we een ontwikkeling willen maken naar een adaptieve en participerende overheid die intensief samenwerkt met inwoners, bedrijven en andere overheden. Een open overheid legt verantwoording af aan de samenleving.

De inwerkingtreding van de Omgevingswet is uitgesteld tot 1 juli 2022. Deze wet stelt de gebruiker van de fysieke leefomgeving centraal en zet een integrale benadering voorop. Het gaat daarbij vooral om de manier waarop we onze taken uitvoeren en de manier waarop we werken aan onze

maatschappelijke effecten. De voorbereiding op de inwerkingtreding van deze wet richt zich met name op de juridische aspecten, het Digitaal Stelsel Omgevingswet, externe samenwerking en de ontwikkeling van onze organisatie. We ontwikkelen ons naar een omgevingspartner. Vooruitlopend op de invoering van de Omgevingswet werken we al zoveel mogelijk 'in de geest van'. We bewegen van 'nee, tenzij' naar 'ja, mits' met behulp van opleiding, themabijeenkomsten en ondersteuning in projecten en vraagstukken.

Bij het werven en behouden van medewerkers geven we invulling aan onze maatschappelijke verantwoordelijkheid om deelname aan het arbeidsproces voor iedereen te stimuleren, ook voor degenen met een afstand tot de arbeidsmarkt. We nemen bijvoorbeeld deel aan initiatieven die onze positie als inclusieve werkgever versterken. Ook geven we gevolg aan de internationale belangstelling voor het Nederlandse decentrale waterbeheer en dragen bij aan het verbeteren van het waterbeheer in stroomgebieden in landen waar we met partners het verschil kunnen maken.

1.2 Samenvatting op hoofdlijnen

Effect	Samenvatting 2022
Waterveiligheid	<p>Het HWBP-2-project Markermeerdijken Hoorn-Edam-Amsterdam is in uitvoering en Markermeerdijken Durgerdam bevindt zich in de voorbereidingsfase.</p> <p>Binnen het (nieuwe) HWBP zijn de projecten Monnickendam Zeedijk en Gouwzee Volendam in de verkenningsfase. De projecten Den Oever-Den Helder en Gouwzee Katwoude verkeren in de planuitwerkingsfase en project Pilot Kunstwerken is in de realisatiefase.</p> <p>Binnen het programma VBK-2 verbeteren we circa twaalf km regionale kering, inclusief de afgekeurde kunstwerken. Dit jaar zijn de projecten HULOK, Starnmeer, Broekerveer en Noorddijk Brokking in realisatie.</p> <p>We beoordelen de laatste drie primaire dijktrajecten en ronden daarmee deze beoordelingsronde af. Ook toetsen we dit jaar circa 75 km regionale keringen en 100 kunstwerken. Hiermee ronden we de detailtoetsing van de regionale keringen af.</p> <p>We continueren de implementatie van risicogestuurd beheer en daartoe de verdere verbetering van ons gegevensbeheer. Een Implementatieplan gegevensbeheer is cruciaal om de nodige stappen te zetten in continu inzicht. In ons beheer en onderhoud en bij onze versterkingswerken benutten we kansen om onze dijken bloemrijk te maken en daarmee bij te dragen aan biodiversiteitsherstel.</p> <p>We implementeren de resultaten van de gebiedscompartimenteringsstudie in ons beheer. Vanzelfsprekend nemen we die resultaten ook mee in de gesprekken die plaatsvinden in het kader van ruimtelijke adaptatie en gemeentelijke omgevingsvisies, bijvoorbeeld wanneer er meekoppelkansen zijn. We participeren in gebiedsprocessen waarin lange termijn perspectieven voor waterveiligheid worden ontwikkeld.</p>
Voldoende water	<p>We ronden het programma Wateropgave 1 af. Hiermee voldoen we aan de afspraken over wateroverlast die op basis van het Nationaal Bestuursakkoord Water met de provincie zijn gemaakt. We hanteren daarmee een basisniveau van bescherming tegen wateroverlast en ontwikkelen aansluitend een gebiedsregeling met een grote mate van flexibiliteit en optimalisering. Dat doen we met de resultaten uit de watersysteemstudie en met concrete projecten uit het programma Wateropgave 1.5.</p> <p>We baggeren circa 300 km waterloop. Het project Amstelmeer en de verdieping van de vaargeulen ronden we af. We implementeren de Kadernota Maaien en nemen een besluit over de Schouw van de toekomst. Voor het groot onderhoud aan gemalen en overige peilregulerende objecten stellen we een meerjarig onderhoudsplan op.</p> <p>Vanuit het programma ruimtelijke adaptatie werken we gebiedsgericht samen met gemeenten en inwoners aan het klimaatbestendig maken van onze leefomgeving.</p> <p>We maken afspraken over de inzet van de Impulsregeling klimaatadaptatie en benutten deze regeling om de uitvoering van klimaatadaptatieve maatregelen te versnellen.</p> <p>Voor het ruimtelijke domein staan grote maatschappelijke opgaven op de agenda zoals de grootschalige woningbouwopgave en de Omgevingswet. We maken met alle gemeenten procesafspraken over de implementatie van de Omgevingswet</p> <p>In tijden van langdurige droogte verdelen we het beschikbare oppervlaktewater conform de landelijke verdringingsreeks. Omdat de bovenregionale aanvoer van water van belang is, dragen we actief bij aan de landelijke discussie over de zoetwatervoorraad en de verdeling en sturing van het beschikbare zoete water in het Rijnstroomgebied. Naar aanleiding van de droogte in 2018 wordt de Waterverdeling Noord-Nederland herzien en nemen we een besluit over het nieuwe waterverdelingsakkoord Noord-Nederland.</p> <p>Verziltning en Bodemdaling binnen ons beheersgebied zijn relevante knelpunten in het kader van wateraanvoer, -vraag en -verdeling.</p> <p>Verziltning gaan we tegen door het doorspoelen met zoet water. We lokaliseren en kwantificeren de verziltingsbronnen in het boezemsysteem. De resultaten nemen we op in het feitendocument Verziltning. Met dit document gaan we in gesprek met onze partners en stakeholders om de verziltingsproblematiek gezamenlijk aan te pakken. We participeren in het Zoet-Zoutknoppunt om kennis over verziltning te delen en partijen met elkaar te verbinden.</p> <p>We nemen deel in de kennisontwikkeling en gebiedsaanpak omtrent bodemdaling. We volgen hierbij het programma van de provincie Noord-Holland.</p>
Gezond water	<p>Dit jaar start de derde uitvoeringsperiode van de KRW, gericht op het halen van doelen in 2027. We melden drie vismigraatieknelpunten gereed, stellen exotenbeleid op en geven invulling aan de maatregelen in gebiedsgerichte samenwerkingen. We ronden de</p>

Effect	Samenvatting 2022
	<p>transitieperiode van het Landbouwportaal af en verkennen de doorontwikkeling van dit initiatief met nieuwe thema's, maatregelen en financiering. Bij een positief bestuurlijk besluit starten wij met de voorbereiding van het project Verbetering Natte Infrastructuur Noordkop.</p>
Schoon water	<p>De oplossingsrichtingen uit de in 2021 ontwikkelde visie op waterketen in Zaanstreek Waterland worden vastgesteld en we starten met de uitwerking daarvan. Met de innovatieve aanpak grote lozers reageren we slagvaardig op vragen vanuit bedrijven en krijgen meer grip op het aanbod van bedrijfsafvalwater. Op basis van de ontwikkelde omgevingsscan microverontreinigingen bepalen we of een vierde trap bij een zuivering gewenst is. We stellen de ambitie voor de minimalisatie van de uitstoot van methaan en lachgas tijdens het zuiveringsproces vast. Op basis van business cases worden onderdelen die veel energie gebruiken vervangen. De <i>big brown data</i> uit afvalwater geeft informatie over de ontwikkelingen van het aantal coronabesmettingen in ons beheergebied en is onderdeel van het Coronadashboard van de Rijksoverheid. Op basis van de ervaringen van de afgelopen jaren, de toenemende kosten versus het rendement hebben HHNK en de gemeenten besloten om de Individuele Behandelingen Afvalwater (IBA's) in circa vier jaar te vervangen door verbeterde septic tanks.</p>
Veilige (vaar)wegen	<p>We dragen de wegen in Hoorn en Uitgeest over. De overdracht van de wegen in de overige Westfrieze gemeenten bereiden we voor. Deze worden per 1 januari 2023 overgedragen. Met de overige gemeenten waar wij de wegen buiten de bebouwde kom beheren, onderzoeken we hoe we deze wegen kunnen overdragen. Zoals overeengekomen met de provincie Noord-Holland ronden we het baggeren van de vaargeul van het Amstelmeer af.</p>
Crisisbeheersing	<p>We voeren het oefenjaarplan uit met focus op de multidisciplinaire oefening in de regio Waterland waarin het interregionale coördinatieplan wordt beoefend. Ook optimaliseren we de informatievoorziening voor de crisisbeheersing en ontwikkelen met onze netwerkpartners digitale leermiddelen. We doen dit mede aan de hand van de recente inzichten en leerpunten vanuit de evaluatie van de bestrijding van de wateroverlast medio juni 2021.</p>
Bestuur en Organisatie	<p>De maatschappelijke ontwikkelingen hebben impact op onze organisatie en onze manier van werken. Inventiviteit, creativiteit en flexibiliteit zijn nodig om onze en andere maatschappelijke doelstellingen te realiseren in een omgeving waar veel verantwoordelijkheden bij veel verschillende partijen liggen. Dit doen wij in participatie met inwoners, bedrijven en andere overheden en passen onze werkwijzen hierop aan. In het KEP onderzoeken we de mogelijkheden van duurzame energieopwekking met windmolens.</p> <p>Bij inwerkingtreding van de Omgevingswet voldoen wij aan de wettelijke verplichtingen hiervan. De voorbereiding op de inwerkingtreding van deze wet richt zich op de juridische aspecten, het Digitaal Stelsel Omgevingswet, externe samenwerking en de ontwikkeling van onze organisatie.</p> <p>We maken het werken na de coronacrisis concreet door de plannen van het nieuwe kantoorconcept hybride werken te implementeren en gaan verder met het positioneren van HHNK als aantrekkelijke, flexibele en inclusieve werkgever.</p>

1.3 Leeswijzer

De begroting is opgebouwd rondom de maatschappelijke effecten. De effecten die wij willen bereiken zijn opgenomen in de hoofdstukken 3 tot en met 9. Ieder effect bestaat uit:

- een uitwerking van de prestaties per resultaat voor 2022: wat willen we bereiken, wat gaan we daarvoor doen en wat zijn de kosten;
- per prestatie de bedragen van exploitatie en investeringen;
- een meerjarige doorkijk van exploitatie en investeringen voor de jaren 2023 tot en met 2025;
- risico's.

De prestaties die inhoudelijk wijzigen krijgen, voor de vergelijkbaarheid, een nieuw nummer. Hierdoor is geen sprake van doorlopende nummering.

Ter vergelijking zijn in de tabellen de bedragen van de begroting 2021 en de jaarrekening 2020 opgenomen. De cijfers van de voorgaande jaren zijn aangepast aan de huidige indeling naar effecten, resultaten en prestaties. In de tabellen kunnen afrondingsverschillen voorkomen, deze zijn opgenomen voor de verticale tellingen. Door afrondingen kunnen aansluitingsverschillen voorkomen tussen verschillende tabellen.

Na de hoofdstukken per effect worden de (verplichte) begrotingsparagrafen gepresenteerd zoals opgenomen in het Waterschapsbesluit.

1.4 Uitgangspunten

Ons bestendige financiële beleid heeft de volgende uitgangspunten:

- Schommelingen binnen de belastingcategorieën zoveel mogelijk beperken;
- Structurele kostenstijgingen dekken door structurele opbrengstenstijgingen;
- Standen reserves niet negatief aan einde planperiode;
- De schuldpositie blijft binnen de bandbreedte van maximaal tweemaal de belastingopbrengst;
- Nieuw beleid en extra ambities in beginsel realiseren binnen bestaande middelen of ter vervanging van bestaand beleid;
- Aandeel kapitaallasten in de exploitatiebegroting maximaal 30%;
- Bij het aantrekken van leningen anticiperen we op de Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet Hof) door in ons beleid de renterisiconorm en de kasgeldlimiet te verwerken;
- De belastingopbrengst kan worden aangepast aan de gecorrigeerde inflatie.

Vergelijking met begroting 2021 en meerjarenperspectief 2022-2025

De begroting 2022 is een uitwerking van de eerste jaarschijf van het MJP. Hieronder maken we een vergelijking met de begroting 2021 en het MJP.

- De gemiddelde stijging van de belastingopbrengst exclusief de wegeheffing in de begroting 2022 is 3,6%. Deze was 2,0% in de begroting 2021 en 3,6% in het MJP.
- De omslagrente in de begroting 2022 is 1,6%. Deze was 1,65% in de begroting 2021 en 1,6% in het MJP.
- De schuldpositie per 31 december 2030 is ongewijzigd ten opzichte van het MJP. We hebben in 2021 een lening aangetrokken van € 651 miljoen tegen 0% rente voor de financieringsbehoefte van de komende jaren.
- Voor de inflatie op de directe kosten en loonsom hanteren we een gewogen gemiddelde van 1,9%. Voor de directe kosten zijn de inflatiecijfers 1,5% en we rekenen met een loonsomstijging van 2,5%. Deze percentages zijn gelijk aan het MJP.
- In de begroting 2022 is € 1,0 miljoen aanvullend budget opgenomen voor Samenwerking Bodem & Water en de verlenging van de daarbij horende subsidieverordening Bodem & Water met een jaar.
- In de begroting 2022 is € 0,5 miljoen aanvullend budget opgenomen voor de vervanging van IBA's door de Verbeterde septic tank (VST). De IBA's halen niet het gewenste zuiveringsrendement, hebben hogere onderhoudskosten en de levensduur van 30 jaar is niet meer houdbaar. De VST is een beter alternatief. Dit brengt nu kosten met zich mee, maar levert een besparing op in de toekomst.

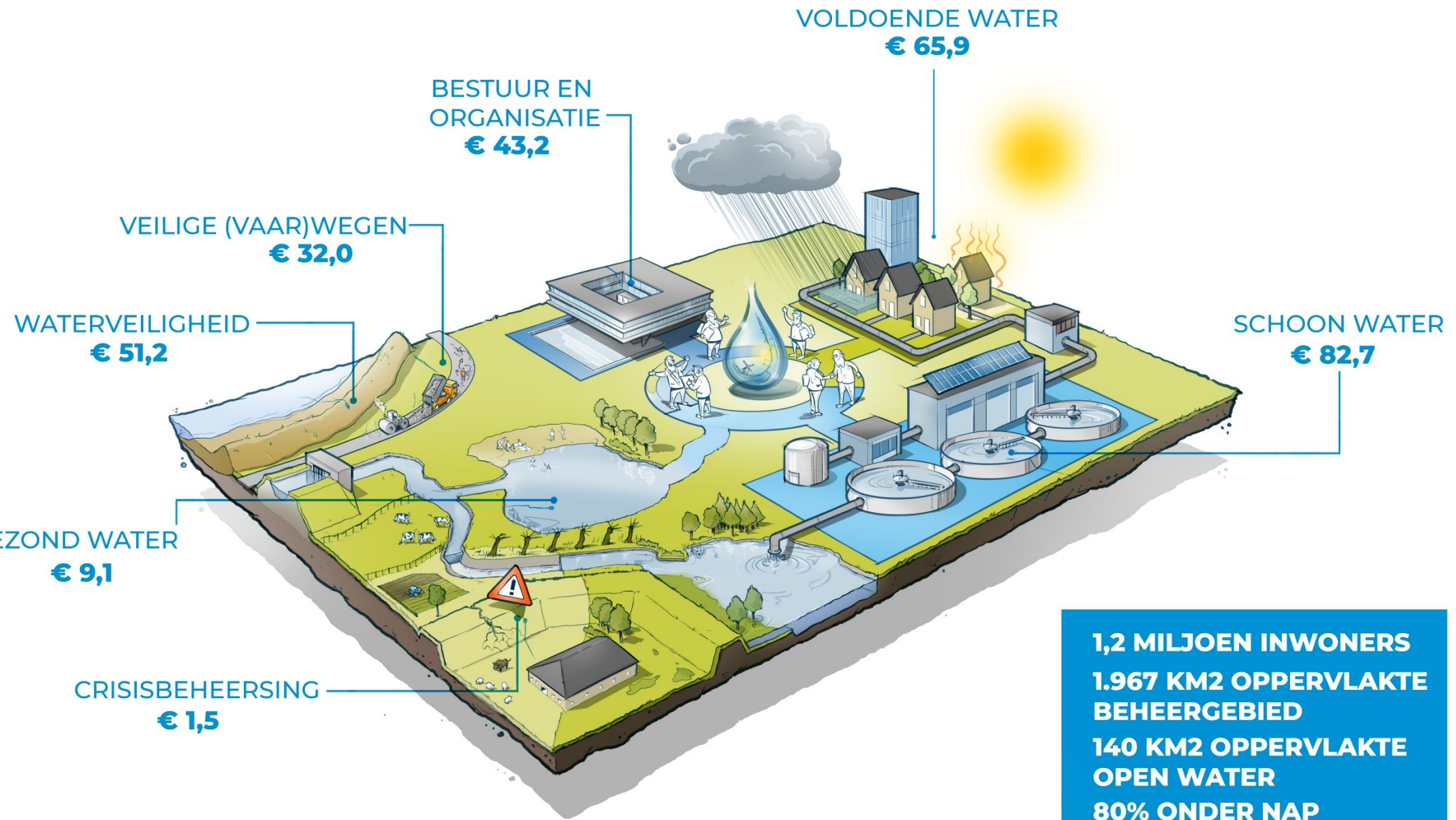

- De volgende stap in het aantoonbaar in control zijn en de opmaat naar de rechtmatigheidsverantwoording vraagt de komende jaren om een uitbreiding van capaciteit op het gebied van interne beheersing. Hiervoor is een budget in de begroting 2022 opgenomen van € 0,2 miljoen.
- In de begroting 2022 zijn dividendinkomsten Nederlandse Waterschapsbank (NWB) van € 3,1 miljoen opgenomen. Het dividendbeleid is inwerking getreden en het dividend van de afgelopen twee jaar is eind 2021 uitbetaald. Daarnaast laten de halfjaarcijfers 2021 een positieve ontwikkeling zien, waardoor de kans op uitkering in 2022 aanzienlijk is vergroot.

WAT DOEN WE MET UW BELASTINGGELD?

Begroting 2022 - TOTALE KOSTEN € 285,6 MILJOEN

1.5 Exploitatie en investeringen naar effect

Exploitatie

Exploitatie (bedragen x € 1 miljoen)		Jaar- rekening	Begroting			MJP	
		2020	2021	2022	2023	2024	2025
Waterveiligheid	Kosten	57,2	53,5	51,2	50,9	52,7	53,4
	Opbrengsten	-15,7	-11,0	-8,8	-10,0	-10,0	-10,0
	Afronding	-0,1	0,1	-	-	-	-
	Netto	41,4	42,6	42,4	40,9	42,7	43,4
Voldoende water	Kosten	59,0	62,0	65,9	67,3	69,0	70,2
	Opbrengsten	-1,7	-0,8	-0,9	-0,7	-0,7	-0,7
	Afronding	-	0,1	0,1	-	-	-
	Netto	57,3	61,3	65,1	66,6	68,3	69,5
Gezond water	Kosten	8,6	8,3	9,1	8,0	8,1	8,3
	Opbrengsten	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
	Afronding	-0,1	-	-	-	-	-
	Netto	8,4	8,2	9,0	7,9	8,0	8,2
Schoon water	Kosten	77,6	79,0	82,7	82,6	81,1	83,2
	Opbrengsten	-1,3	-2,6	-2,1	-2,6	-2,4	-2,3
	Afronding	-	-0,1	-	-	-	-0,1
	Netto	76,3	76,3	80,6	80,0	78,7	80,8
Veilige (vaar)wegen	Kosten	23,2	21,5	32,0	8,8	1,4	1,0
	Opbrengsten	-8,3	-10,1	-18,3	-3,7	0,0	0,0
	Afronding	-	0,1	-	-	-	-
	Netto	14,9	11,5	13,7	5,1	1,4	1,0
Crisisbeheersing	Kosten	1,3	1,3	1,5	1,3	1,3	1,3
	Opbrengsten	-	-	-	-	-	-
	Afronding	-	-	-	-	-	-
	Netto	1,3	1,3	1,5	1,3	1,3	1,3
Bestuur en Organisatie	Kosten	38,7	40,5	43,2	46,6	46,8	46,1
	Opbrengsten	-10,1	-5,0	-8,4	-4,6	-4,3	-4,2
	Afronding	-	-	-0,1	-	-	-
	Netto	28,6	35,5	34,7	42,0	42,5	41,9
Afronding	-0,2	-	-	-	0,1	-0,1	
Totaal kosten	265,4	266,1	285,6	265,5	260,5	263,4	
Afronding	-0,1	0,1	-0,1	-	-	-	
Totaal opbrengsten	-37,3	-29,5	-38,7	-21,7	-17,5	-17,3	
Afronding	-0,1	-0,1	0,1	-0,1	-0,1	-	
Totaal netto	228,2	236,5	247,0	243,7	242,9	246,1	
Bestemmingsreserves voor tariefseglisatie	-1,9	-3,4	-8,9	-7,7	-	5,5	
Waterschapsbelastingen	-230,9	-233,1	-238,1	-236,0	-243,0	-251,6	
Afronding	-	-	-	-	0,1	-	
Totaal ('-' is voordelig)	-4,6	-	-	-	-	-	

De totale kosten en opbrengsten laten in 2022 eenmalig een stijging zien door de overdracht van wegen. Dit komt naar voren in effect Veilige (vaar)wegen.

Investerings

Hieronder worden de investeringsvolumes van de afzonderlijke (meerjarige) projecten weergegeven.

Investerings (bedragen x € 1 miljoen)		Jaar- rekening	Begroting			MJP		
		2020	2021	2022	2023	2024	2025	
Waterveiligheid	Uitgaven	132,9	112,4	123,9	133,8	149,6	104,0	
	Inkomsten	-131,5	-108,6	-121,3	-124,2	-142,1	-91,5	
	Afronding	-	-	-	-	-	-	
	Netto	1,4	3,8	2,6	9,6	7,5	12,5	
Voldoende water	Uitgaven	7,1	15,5	16,9	2,9	2,6	2,4	
	Inkomsten	-4,5	-4,1	-0,5	-	-0,2	-0,5	
	Afronding	-0,1	-	-	-0,1	-	0,1	
	Netto	2,5	11,4	16,4	2,8	2,4	2,0	
Gezond water	Uitgaven	2,1	1,2	0,9	2,7	13,5	12,4	
	Inkomsten	-1,0	-0,8	-0,1	-0,8	-4,7	-4,4	
	Afronding	-	0,1	-0,1	-	-0,1	-	
	Netto	1,1	0,5	0,7	1,9	8,7	8,0	
Schoon water	Uitgaven	15,7	28,2	26,8	25,5	24,6	14,5	
	Inkomsten	-0,8	-	-	-	-	-	
	Afronding	-	-	-	-	-	-	
	Netto	14,9	28,2	26,8	25,5	24,6	14,5	
Veilige (vaar)wegen	Uitgaven	3,6	0,8	-	-	-	-	
	Inkomsten	-0,8	-	-	-	-	-	
	Afronding	-	-	-	-	-	-	
	Netto	2,8	0,8	-	-	-	-	
Crisisbeheersing	Uitgaven	-	-	-	-	-	-	
	Inkomsten	-	-	-	-	-	-	
	Afronding	-	-	-	-	-	-	
	Netto	-	-	-	-	-	-	
Bestuur en Organisatie	Uitgaven	5,5	3,3	5,0	5,0	4,9	4,9	
	Inkomsten	-0,1	-	-	-	-	-	
	Afronding	0,1	-	-	-	-	-	
	Netto	5,5	3,3	5,0	5,0	4,9	4,9	
<i>Afronding uitgaven</i>		-	-	-	-	-	-0,1	
Totaal uitgaven		166,9	161,4	173,5	169,9	195,2	138,1	
<i>Afronding inkomsten</i>		-	0,1	-	-0,1	-0,1	0,1	
Totaal inkomsten		-138,7	-113,4	122,0	-125,1	-147,1	-96,3	
<i>Afronding</i>		-	-	-	-	-	-	
Totaal netto investeringen		28,2	48,0	51,5	44,8	48,1	41,8	

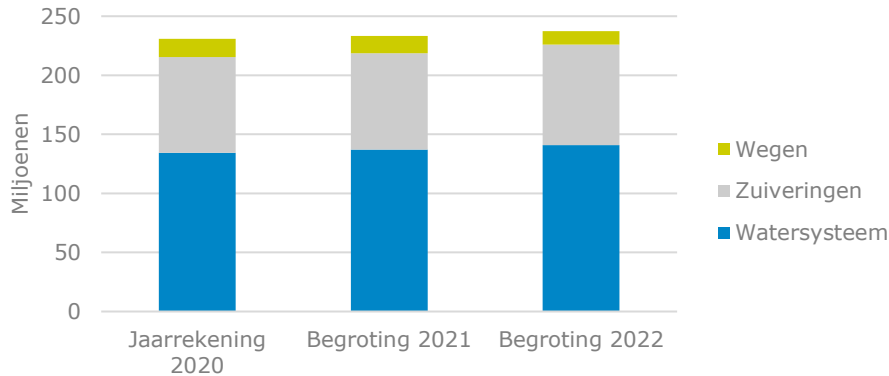
De stijging bij Voldoende water in 2020 en 2021 is vanwege de nieuwbouw van gemaal Monnickendam. Bij Gezond water stijgen de uitgaven in 2024 en 2025 vanwege de Natte Infrastructuur Noordkop. Bij schoon water werken we onder meer aan het KEP, renovatie van de rwzi's en ombouw rwzi Beverwijk vanwege de sluiting van de slibdrooginstallatie (SDI).

1.6 Belastingen, reserves en schuld

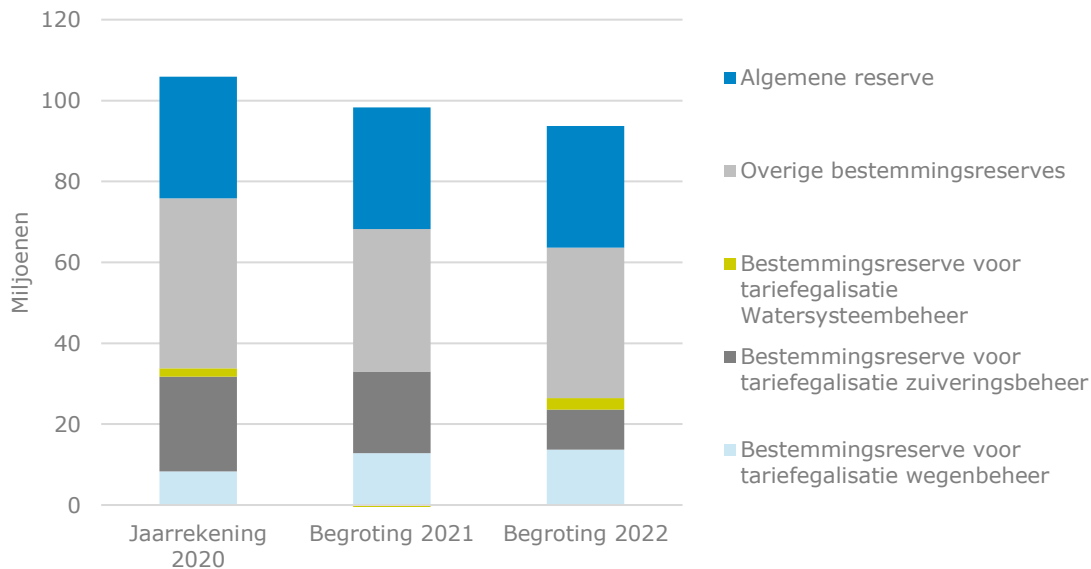
Belastingen

Onderstaand figuur geeft de netto-belastingopbrengst per taak weer. De gemiddelde stijging van de belastingopbrengst exclusief de wegenheffing bedraagt gemiddeld 3,6%. De belastingopbrengst van de wegenheffing neemt als gevolg van de wegenoverdracht met 22,7% af.

Reserves

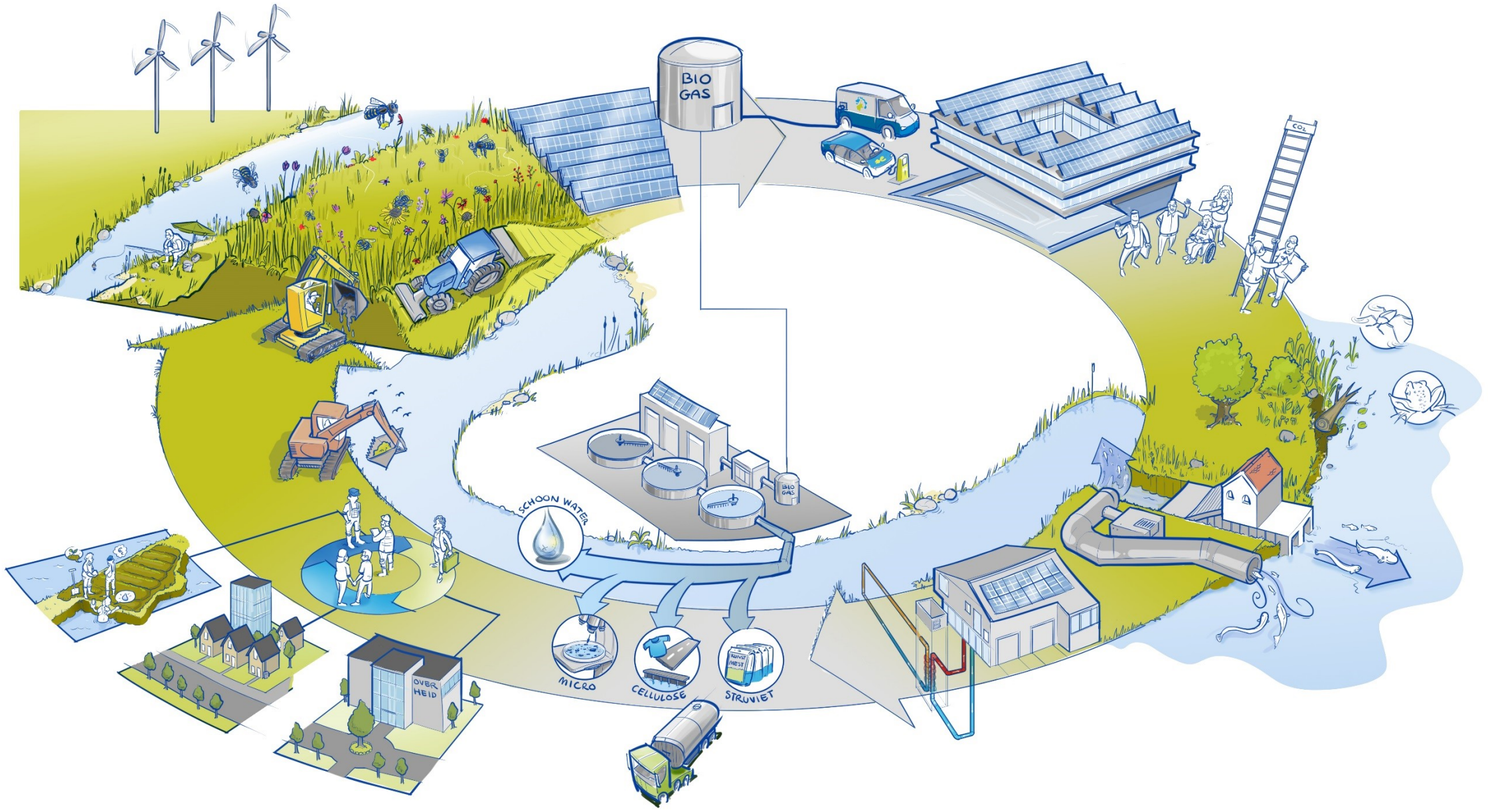
De daling van de reserves wordt veroorzaakt doordat we de stijging van de kosten opvangen met een onttrekking uit onze reserves. Voor meer details over de reserves verwijzen we naar hoofdstuk 16. In de mutatie van de bestemmingsreserves voor tariefegalisatie is het (voorlopige) resultaat van de tweede concernrapportage 2021 niet verwerkt.

Ontwikkeling van de schuldenpositie

De totale schuldenpositie is op 31 december 2022 € 437,0 miljoen negatief. De schuldenpositie mag in 2030 maximaal tweemaal de belastingopbrengst zijn, zoals afgesproken in het Collegeprogramma 2019-2023. De schuldratio komt uit op 1,8 en blijft binnen deze norm. In 2030 bedraagt de schuldratio 1,9 met een schuld van € 528,0 miljoen.

2. Duurzaamheid

Naast de ambitie om energieneutraal te zijn, streven we naar een toekomstbestendige en een duurzame bedrijfsvoering. In dit hoofdstuk beschrijven we hoe we invulling geven aan deze ambities.

Milieu en klimaat

Klimaat- en energieprogramma

Ons doel is om in 2025 geen CO₂ meer uit te stoten. De prognose is nu dat we de uitstoot tot 90% weten te reduceren. We onderzoeken hoe we de resterende emissie, voornamelijk veroorzaakt door brandstofverbruik, verder kunnen verlagen. Aanvullend onderzoeken we ook hoe de uitstoot van de broeikasgassen methaan en lachgas kan worden gereduceerd.

Er is begin dit jaar meer duidelijkheid over de kansen voor de opwek van duurzame energie met windmolens. Behalve de opwek van energie is ook de opslag ervan en het ontlasten van het elektriciteitsnetwerk belangrijk. Waterstof als energiedrager lijkt hiervoor kansen te bieden. We onderzoeken hoe onze bedrijfsprocessen kunnen bijdragen aan de netwerkstabiliteit.

We dragen bij aan onderzoek naar het superkritisch vergassen van slib en met het Waterinnovatiefonds stimuleren we innovatie door de markt. Aquathermie, het duurzaam verwarmen en koelen met water, is voor gemeenten belangrijk in de warmtetransitie. HHNK is bronhouder voor aquathermie, onze faciliterende rol richting de gemeenten vullen we in door te adviseren over plannen van derden en vergunningen te verlenen.

Op alle werven zijn de tankplaatsen van blauwe diesel voorzien, waardoor onze dieselauto's op 100% niet-fossiele brandstof rijden. Dit betekent dat de doelstelling om 50% van ons wagenpark in 2023 op niet-fossiele energie te laten rijden al gehaald is. We ontwikkelen beleid voor verdere vervanging en verduurzaming van ons wagenpark. Voor nieuwe aanschaf zetten we, afhankelijk van de beschikbaarheid, in op auto's die rijden op elektriciteit of waterstof.

Biodiversiteit

We dragen bij aan een rijke biodiversiteit in ons beheergebied en een toekomstbestendige leefomgeving. In 2020 is de Visie op Biodiversiteit (20.848589) vastgesteld. Deze visie is uitgewerkt in een Jaaragenda Biodiversiteit (21.99765) met concrete maatregelen per maatschappelijk effect. Veel van de daarin genoemde maatregelen lopen dit jaar door. In hoofdlijn werken we aan:

- Verbetering van de waterkwaliteit en ecologie met ons programma voor de KRW, zie effect Gezond water;
- Versterking van natuurverbindingen met bloemrijke en natuurvriendelijk beheerde dijken, zie effect Waterveiligheid, en natuurvriendelijke oevers als onderdeel van de KRW;
- Onderzoek, monitoring en samenwerking met diverse partijen, zoals het Landelijk Deltaplan Biodiversiteitsherstel, om steeds beter inzicht te krijgen in de meest effectieve maatregelen die bijdragen aan herstel van biodiversiteit;
- Ecologisch beheer van onze overige assets, zoals onkruidverwijdering zonder bestrijdingsmiddelen en bij-vriendelijke rwzi-terreinen, zie effect Schoon water;
- Advisering van gemeenten, bijvoorbeeld in het kader van ruimtelijke adaptatie, waarbij vergroening in stedelijke gebieden toeneemt en daarmee ook de kansen voor biodiversiteit, zie effect Voldoende water.

Terugwinnen van grondstoffen en duurzame energieopwekking

Het afvalwater bevat waardevolle grondstoffen en energie. Deze halen we er waar mogelijk uit. We zetten hierbij in op cellulose, struviet, biogas, thermische energie uit afvalwater om de gistingen mee te verwarmen en energie uit het gedroogde slib.

Hieronder de geprognoseerde resultaten van 2021 (T2) en verwachting van 2022.

Elektriciteitsverbruik	2021	2022	
Waterketen	60.304	57.983	
Watersystemen	21.155	20.500	
Gebouwbeheer	2.147	2.300	
Waterveiligheid & Wegen	1.393	1.360	
Totaal elektriciteitsverbruik (MWh)		84.999	82.143

Elektriciteitsverbruik	2021		2022	
Warmtekrachtkoppeling SDI	-42.860		-41.100	
Warmtekrachtkoppelingen rwzi's	-4.763		-4.080	
Zonnepanelen	-14.045		-15.200	
Totaal opwekking elektriciteit (MWh)		-61.668		-60.380
Teruglevering elektriciteit (MWh)		34.905		37.063
Inkoop elektriciteit (MWh)		58.236		58.826
Aardgas (x1.000 m³)	2021		2022	
Inkoop gas	16.659		16.220	
Biogas (x1.000 m³)	2021		2022	
Omgezet naar Groen Gas	1.084		1.320	
Gebruikt in warmtekrachtkoppelingen	2.260		2.570	
Gebruikt voor centrale verwarming	110		135	
Afgefakkeld / verlies	402		125	
Afrondingsverschil	-1			
Totale opwek		3.855		4.150
Groen Gas verkocht aan derden	768		900	
Overige stromen	2021		2022	
Slibgranulaat (ton)	19.140		19.500	
Herwonnen grondstoffen	2021		2022	
Struviet (ton)	121		150	
Cellulose (ton)	1.940		1.950	

In de eerste helft van 2021 zijn de laatste zonneparken uit tranche 2 opgeleverd, namelijk op rwzi Wervershoof en rwzi Beemster. De opwek van elektriciteit neemt hierdoor toe. Veel van deze elektriciteit gebruiken we direct op de locatie waar we het opwekken. Het overige deel leveren we terug aan het net en dat deel wordt (indirect) gebruikt op andere (HHNK) locaties.

We treffen voorbereidingen voor de realisatie van zonneparken uit tranche 3. We verwachten dat de eerste zonneparken uit deze tranche in 2023 worden opgeleverd. Dit is een vertraging ten opzichte van het MJP. Door de hoge werkdruk bij netwerkbeheerders loopt de aansluiting op het net vertraging op. In tranches 1 en 2 zijn de relatief makkelijke velden aangelegd. We merken dat bij tranche 3 de vergunningstrajecten ingewikkelder zijn en langer duren.

De omzetting van biogas naar groen gas ligt weer op het normale niveau. Door groot onderhoud aan de gistingstanks op rwzi Beverwijk in 2021 lag dit niveau lager dan normaal.

Maatschappelijk verantwoorde overheid

We streven, net als vorig jaar, naar een verbetering van tenminste 10% op de zeven aandachtsgebieden van maatschappelijk verantwoord inkopen (MVI). De voortgang maken we per triaal zichtbaar in de MVI zelfevaluatiestool (MVI ZET). Dit *dashboard* is ontwikkeld om de Rijksoverheid, provincies, gemeenten, waterschappen en andere overheden inzicht te bieden in de eigen prestaties en vorderingen op het gebied van MVI. Onze resultaten zijn daardoor te vergelijken met het gemiddelde van andere overheden, met de eigen resultaten van voorgaande jaren en met de ambities van de eigen organisatie. In de MVI ZET voeren we per opdracht/ aanbesteding informatie in over de volgende thema's:

- *Internationale Sociale Voorwaarden*
Deze voorwaarden zijn alleen van toepassing bij Europese aanbestedingen op een beperkt aantal terreinen, die bij ons weinig voorkomen.
- *Social Return*
Wordt toegepast met behulp van de Prestatieladder Socialer Ondernemen.

- *Milieuvriendelijk inkopen*
Dit gaat over het voorkomen of minimaliseren van een negatieve impact op het milieu of het leveren van een positieve bijdrage aan het milieu, bijvoorbeeld door het creëren van natuurlijke waarden. Verschillende onderwerpen worden onderscheiden zoals energie en klimaat, materialen en grondstoffen, water en bodem, leefomgeving, natuur, biodiversiteit en ruimte, gezondheid en welzijn.
- *Biobased inkopen*
Hieronder vallen aanbestedingen waarbij hernieuwbare grondstoffen de fossiele grondstoffen vervangen.
- *Circulair inkopen*
Bij circulair inkopen borgt de inkoopende partij dat de producten of materialen aan het einde van de levens- of gebruiksduur weer optimaal in een nieuwe cyclus worden ingezet. Cruciaal hierbij is waardebehoud van producten en materialen. Waardevernietiging door 'downcycling', bijvoorbeeld A4 papier wordt toilet papier, moet zoveel mogelijk worden voorkomen.
- *Innovatief inkopen*
Het verschil tussen een regulier inkoopproces en een innovatiegerichte aanbesteding zit vooral in het formuleren van de vraag en de wijze waarop we contact hebben met de markt. Innovatiegerichte inkoop is vooral succesvol als we in deze markt een dominante opdrachtgever zijn en het overgrote deel van de opdrachten aan de bedrijven actief in deze markt vergeven.
- *MKB-vriendelijk*
Er zijn belemmeringen voor het MKB om deel te nemen aan aanbestedingen, zoals omvangrijke opdrachten, disproportionele geschiktheidseisen, hoge administratieve lasten en langdurige raamcontracten. Volgens het aanbestedingsrecht mag de overheid geen enkel bedrijf voortrekken of uitsluiten. In dit onderdeel gaat het erom hoe we het MKB kansrijk betrekken bij aanbestedingen.

Bij het werven en behouden van medewerkers geven we invulling aan onze maatschappelijke verantwoordelijkheid om deelname aan het arbeidsproces voor iedereen te stimuleren, ook voor degenen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Het kabinet heeft de Wet banenafpraak en quotum arbeidsbeperkten vereenvoudigd. Dit geeft ons meer kansen en mogelijkheden tot structurele samenwerking met sociale werkbedrijven (30+ bedrijf) in de regio. Dit zijn gecertificeerde organisaties waarvan minimaal 30% van de werknemers een arbeidsbeperking heeft of kansarm is op de arbeidsmarkt. We gaan door met het onderzoeken van verdere mogelijkheden om dit ook via ons inkoopbeleid uit te voeren. Ook zetten we stappen om een inclusieve organisatie te worden die een weerspiegeling is van ons werkgebied. Dit doen we onder andere door aan medewerkers die betrokken zijn bij het wervings- en selectieproces de training 'selecteren zonder vooroordelen' aan te bieden en door samen te werken met gespecialiseerde bureaus. Wij bieden onze medewerkers omgangs- en bewustwordingstrainingen aan. Verder nemen we deel aan maatschappelijke initiatieven die onze positie als inclusieve werkgever versterken en ons helpen om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan te trekken.

We werken aan beleid voor participatie. Bij de Omgevingswet, die per 1 juli 2022 in werking treedt, is participatie een standaard onderdeel van onze werkwijze.

We evalueren het Waterinnovatiefonds. We kijken nadrukkelijk of het bereiken van onze doelen door de innovaties dichterbij is gebracht. Dit naast de financiële resultaten.

Vanuit het oogpunt van maatschappelijke verantwoordelijkheid geven we gevolg aan de internationale belangstelling voor het Nederlandse decentrale waterbeheer. Met andere waterschappen participeren we onder de vlag van Dutch Water Authorities in projecten van onder meer het *Blue Deal*-programma. Op deze manier dragen we bij aan het verbeteren van het waterbeheer in stroomgebieden in landen waar we samen met partners het verschil kunnen maken.

Circulaire economie

Als waterschap werken we steeds meer circulair. Zo oogsten we grondstoffen uit afvalwater, drogen we baggerslib om toe te passen in dijkversterkingen en bouwen we onze *assets* modulair op zodat de verschillende materialen bij vervanging hergebruikt kunnen worden. Het doel is om 100% circulair te zijn in 2050. De stappen om daar te komen zijn in 2021 op hoofdlijnen beschreven in de strategie circulaire economie. Met de andere waterschappen, onder aanvoering van de Unie van Waterschappen, leren we hoe circulariteit in de sector te vergroten en onze strategie te vertalen naar concrete acties. Vanaf dit jaar formuleren we jaarlijks concrete acties en voeren deze uit. Om

te bepalen hoe circulair een organisatie uiteindelijk is, wordt landelijk gewerkt aan een leidraad voor het meten van circulariteit.

RAMPEN
BEHEERSING

DUURZAME
RUIMTELYKE
INRICHTING

STERKE
DYKEN

MEERLAAGS
VEILIGHEID

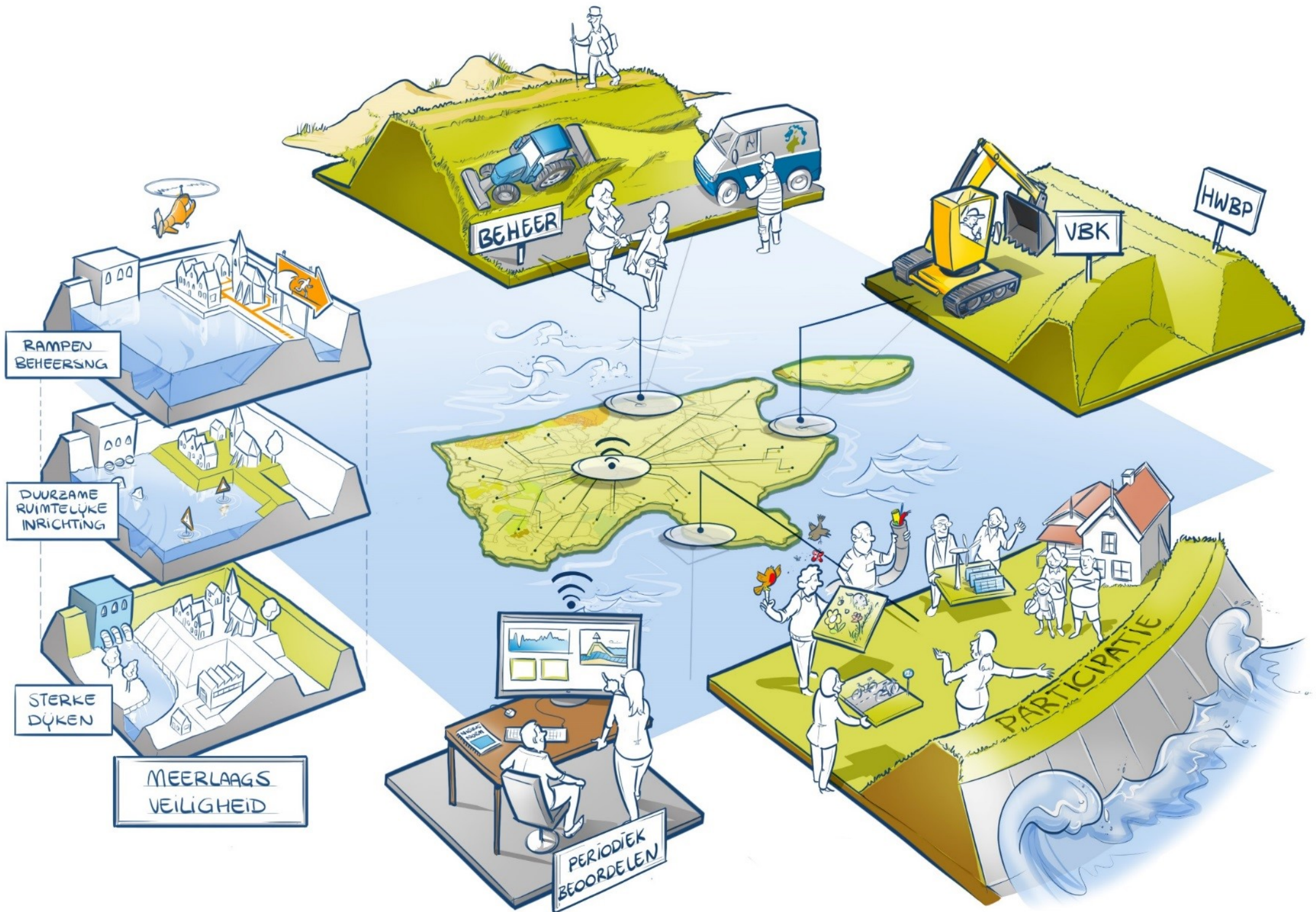
BEHEER

VBK

HWBP

PARTICIPATIE

PERIODIEK
BEOORDELEN

3. Waterveiligheid

Het belang van waterveiligheid geldt voor ons allemaal; nu en in de toekomst. Naast waterkeringen zijn ruimtelijke inrichting en crisisbeheersing van belang. Bij de zorg voor waterveiligheid trekken we met onze partners en omgeving op. In gebiedsprocessen vragen wij nadrukkelijk aandacht voor de waterveiligheid op lange termijn. De resultaten van de gebiedscompartimenteringsstudie laten we terugkomen in het beheer en onderhoud van onze *assets* en het adviseren over ruimtelijke adaptatie en voor gemeentelijke omgevingsvisies. Met multifunctionele keringen willen we maatschappelijke meerwaarde creëren. Zo benutten we in ons beheer en onderhoud en bij onze versterkingswerken kansen om onze dijken bloemrijk te maken en daarmee bij te dragen aan biodiversiteitsherstel.

We gaan verder met het implementeren van risicogestuurd assetmanagement. Dit vraagt om actuele, betrouwbare, toegankelijke en veilige informatievoorziening. Gegevensmanagement vormt een belangrijke basis. We zetten nieuwe technieken in zoals drones, satellieten en sensortechnologie om steeds betere gegevens te verzamelen over de actuele toestand van onze keringen. Dit maakt de beweging mogelijk van correctief naar preventief onderhoud op basis van risicogestuurd beheer. Voor de regionale keringen zetten we in op een transitie van grote versterkingen naar gerichte ingrepen. We gaan van op orde brengen naar op orde houden.

Het versterken van dijken en het verbeteren van kunstwerken binnen het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) gaat door. De verschillende projecten lopen in de verkennings-, planuitwerkings- als realisatiefase. Het HWBP-2-project Markermeerdijk Durgerdam is in voorbereiding en het HWBP-2-project Markermeerdijken Hoorn-Edam-Amsterdam is in uitvoering. De opgedane kennis en kunde zijn waardevol en borgen we binnen de organisatie. Ook binnen het programma VBK-2 versterken we dijken en verbeteren we kunstwerken.

De HWBP-solidariteitsbijdrage bedraagt dit jaar € 10,6 miljoen. Naast de solidariteitsbijdrage betalen we een projectgebonden bijdrage van 10%.

3.1 Resultaat 1: Onze waterkeringen bieden het beschermingsniveau zoals dat is afgesproken met de toezichthouder.

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Exploitatie			Investerings			
	JR20	B21	B22	JR20	B21	B22	
P001	4,1	0,2	0,2	Uitgaven	123,4	91,4	109,0
				Inkomsten	-122,7	-91,4	-109,0
				Afronding	-	-	-
				Netto	0,7	-	-
In 2027 zijn de primaire waterkeringen op orde die op het landelijke HWBP-2-programma staan.	Project in voorbereiding: <ul style="list-style-type: none"> • Markermeerdijk Durgerdam Project in uitvoering: <ul style="list-style-type: none"> • Markermeerdijken Hoorn-Edam-Amsterdam 						
Het HWBP-2-project Markermeerdijk Durgerdam is in voorbereiding en het HWBP-2-project Markermeerdijken Hoorn-Edam-Amsterdam is in uitvoering. Het ontwerp van het projectplan van de Markermeerdijk Durgerdam wordt door de provincie ter visie gelegd. De 'koppelstukken' van het HWBP, de Markermeerdijken Durgerdam, worden meegenomen in het gelijknamige HWBP-2-project.							

Prestaties en mijlpalen (bedragen x € 1 miljoen)	Exploitatie			Investerings			
	JR20	B21	B22	JR20	B21	B22	
P002	7,9	10,9	11,1	Uitgaven	9,5	19,1	13,3
				Inkomsten	-8,8	-17,2	-12,1
				Afronding	-	-0,1	-
				Netto	0,7	1,8	1,2
In 2050 zijn de primaire waterkeringen op orde gebracht die op het landelijke HWBP-programma staan. In 2024 is de versterkingsopgave gebaseerd op de nieuwe normen helder.	Projecten in verkenningsfase: <ul style="list-style-type: none"> • Gouzee Volendam • Monnickendam Zeedijk Projecten in de planuitwerkingsfase: <ul style="list-style-type: none"> • Den Oever-Den Helder • Gouzee Katwoude Projecten in realisatiefase: <ul style="list-style-type: none"> • Kunstwerken Koppelstukken (uitvoering binnen HWBP-2): <ul style="list-style-type: none"> • Markermeerdijken Durgerdam 						
De HWBP-projecten Gouzee Volendam en Monnickendam Zeedijk bevinden zich in de verkenningsfase. De gezamenlijke primaire waterkeringen tussen Den Oever en Den Helder (Balgzanddijk, Amsteldiepdiijk en Wieringer Zeewering) en Gouzee Katwoude bevinden zich in de planuitwerkingsfase. Het project pilot Kunstwerken bevindt zich in de realisatiefase. De Projectoverstijgende Samenwerking Kunstwerken is gestart. Dat is een innovatieproject vanuit de kennis- en innovatieagenda van de programmadirectie HWBP. HHNK heeft de rol van penvoerder en trekker op zich genomen. De verkenningsfase voor de projecten Monnickendam binnenstad en Schellingwoude worden vanwege lagere urgentie en beschikbare capaciteit na dit jaar opgepakt. Sinds 2021 valt de solidariteitsbijdrage geheel onder prestatie P002 in plaats te verdelen over twee prestaties en bedraagt dit jaar € 10,6 miljoen, waardoor de exploitatiekosten stijgen. Naast de solidariteitsbijdrage betalen we een projectgebonden bijdrage van 10%. De investeringsuitgaven en -inkomsten stijgen omdat meer projecten in de verkenningsfase zitten.							
P003	10,7	10,3	8,4		-	-	-
In 2023 heeft het programma VBK-2 de opdracht 160 km afgekeurde regionale keringen weer aan de norm te laten voldoen. In 2030 voldoen alle genormeerde keringen aan de norm (1.067 km), inclusief kunstwerken en Niet Waterkerende Objecten.	<ul style="list-style-type: none"> • We verbeteren circa twaalf km aan regionale keringen, zodat ze aan de norm voldoen. 						
In 2009 is 1.067 km genormeerde boezemkade op hoofdlijnen getoetst, waarbij 270 km kade is afgekeurd. Met de provincie is afgesproken dat deze kades eind 2023 aan de norm voldoen. Het programma VBK-2 verbetert dit jaar circa twaalf km. Binnen deze keringen worden ook de afgekeurde kunstwerken verbeterd. Eind dit jaar is 277 km regionale kering verbeterd en is 45 km alsnog goedgekeurd waardoor 322 km weer aan de norm voldoet. Dit jaar zijn de projecten HULOK, Starnmeer, Broekmeer en Noorddijk Brokking in realisatie. Naar verwachting is in de periode na 2022 nog 120 tot 140 km kering te verbeteren. We werken met de provincie aan de pilot over de invulling van risicogestuurd beheer en toepassing van de zorgplicht voor regionale keringen.							
P004	3,5	3,2	3,1		-	-	-
In 2023 hebben we al onze keringtrajecten beoordeeld conform de afgesproken beoordelingsmethodiek.	<ul style="list-style-type: none"> • We leveren voor het dijktraject Medemblik-Enkhuizen een definitief oordeel op. • We leveren voor dijktraject Texel Wadden een voorlopig oordeel op. • We leveren voor dijktraject Enkhuizen-Hoorn een voorlopig oordeel op. • We leveren voor dijktraject Hoorn-Volendam een voorlopig oordeel op. 						

Prestaties en mijlpalen (bedragen x € 1 miljoen)	Exploitatie			Investerings		
	JR20	B21	B22	JR20	B21	B22
<ul style="list-style-type: none"> We leveren voor dijktraject Volendam-Amsterdam een voorlopig oordeel op. We toetsen circa 75 km regionale keringen. We toetsen circa 100 kunstwerken in de regionale keringen. 						
<p>Onze primaire keringen bestaan uit vijftien dijktrajecten. Een daarvan is nog in beheer bij Rijkswaterstaat en beoordelen we daarom niet zelf. Het traject waarin zich de Oranjesluizen bevinden is door het waterschap Amstel, Gooi en Vecht meegenomen in de beoordeling van dat gehele normtraject. Acht trajecten zijn inmiddels door ons beoordeeld en getoetst door de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT). Voor de overige vijf trajecten ronden we de beoordeling dit jaar af. Vier trajecten daarvan krijgen een voorlopig oordeel. Het traject Medemblik-Enkhuizen krijgt een definitief oordeel. In totaal krijgen negen trajecten een definitief oordeel. We betrekken de ILT nauw bij de voortgang van de beoordelingen. Er is voldoende tijd beschikbaar voor het doorlopen van het controleproces vóór het einde van de beoordelingsronde op 1 januari 2023.</p> <p>Met de provincie hebben we afgesproken dat de detailtoetsing van de genormeerde regionale keringen wordt voortgezet. We toetsen circa 75 km regionale keringen en het resterende deel van de kunstwerken. Onze aanpak is programmatisch met als einddoel het afronden van deze toetsronde in 2024 met goedkeuring van de provincie. De totale lengte aan regionale keringen bedraagt 1.067 km. We moeten nog circa 150 km toetsen. Van de circa 1.000 kunstwerken moeten we er nog 100 á 150 toetsen. De resultaten van de toetsing van de regionale waterkeringen worden bijgehouden in een geografisch informatiesysteem. De opzet van deze database maken we gebruiksvriendelijker. Een bijkomend voordeel is dat deze nieuwe opzet het makkelijker maakt om de toetsing van de effecten van de Niet Waterkerende Objecten (NWO) deels automatisch uit te voeren. Ook is deze opzet nodig om te komen tot continu inzicht in het veiligheidsniveau van onze keringen. Hiermee kan de toets op degradatie worden uitgevoerd en hebben we een bouwsteen voor de zorgplicht.</p> <p>Voor zowel primaire keringen als regionale keringen is de uitwerking van de toetsing van de effecten van de NWO nog onvoldoende op gang gekomen. Landelijk is er veel discussie over dit onderwerp, ook omdat de huidige beoordelingsregels voor de primaire waterkeringen niet vrij zijn van hiaten en onduidelijkheden en er sprake is van voortschrijdend inzicht. Het jaar 2021 stond in het teken van het bundelen van alle kennis en ervaring omtrent NWO. Dit jaar maken we de praktische methode voor het toetsen van de NWO definitief en starten we een pilot.</p>						
P005	14,4	15,9	18,2	-	2,0	1,4
<p>In 2023 zijn wij een professioneel beheerder die in control is over zijn prestaties en daartoe constant aantoonbare afwegingen maakt tussen risico's, prestaties en kosten.</p>	<ul style="list-style-type: none"> We leveren de Waterveiligheidsrapportage op. We stellen een Implementatieplan gegevensbeheer op. We bevorderen biodiversiteit op onze keringen. 					
<p>We richten ons op de zorgtaak van de keringen om deze te laten voldoen aan het wettelijke beschermingsniveau. Door de wettelijke zorgplicht centraal te zetten, en te focussen op de verbinding tussen de processen, kunnen investeringen en inzet steeds efficiënter worden gericht. In de Waterveiligheidsrapportage rapporteren we over de staat van onze <i>assets</i> zoals dijken, en onze werkprocessen. Hiermee tonen we aan dat we voor de primaire keringen voldoen aan onze zorgplicht. We evalueren de Waterveiligheidsrapportage en onze primaire bedrijfsprocessen aan de hand van een <i>peer review</i> van collega-waterschappen.</p> <p>We organiseren het databeheer zo dat vanuit de zorgplicht de benodigde informatie beschikbaar is. We hebben een opzet voor een nieuwe structuur gemaakt waarin wij onze gegevens gaan beheren. Voor het beheren van deze gegevens stellen we een handboek op waarin de gegevensprocessen voor de zorgplicht beschreven zijn met de verschillende rollen en taken die daarbij horen. Om dit te kunnen uitvoeren werken we verder aan de benodigde ICT-architectuur en applicaties. Met het oog op continu inzicht zetten we nieuwe technieken in om meer en <i>realtime</i> informatie te verkrijgen en te analyseren. Het geheel bundelen we in het Implementatieplan gegevensbeheer.</p> <p>Waar zich kansen voordoen proberen we met ons beheer en onderhoud maatschappelijke meerwaarde toe te voegen en zo met onze waterkeringen bij te dragen aan opgaven zoals biodiversiteitsherstel. Om de biodiversiteit te bevorderen willen we stap voor stap meer keringen bloemrijk inzaaien en biodivers beheren en onderhouden. Op deze manier gaan</p>						

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Exploitatie			Investerings		
	JR20	B21	B22	JR20	B21	B22
onze keringen naast de primaire functie ook bijdragen aan de verhoging van biodiversiteit.						

3.2 Resultaat 2: Hollands Noorderkwartier is klimaatbestendig en waterrobuust ingericht.

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Exploitatie			Investerings		
	JR20	B21	B22	JR20	B21	B22
P056	0,7	1,5	1,2	-	-	-
<p>We geven nadere invulling aan het waterveiligheidsbelang en dragen dit zodanig uit dat in 2023 minimaal een kwart van de andere maatschappelijke partijen zich hiervoor medeverantwoordelijk voelt.</p> <ul style="list-style-type: none"> We implementeren de resultaten van de gebiedscompartmenteringsstudie in ons beheer en nemen de resultaten mee in de gesprekken over ruimtelijke adaptatie en gemeentelijke omgevingsvisies. We stellen in ons gebied een Trajectaanpak op voor de beoordeelde dijktrajecten die niet voldoen aan de waterveiligheidsnorm. <p>De gevolgbeperving via ruimtelijke inrichting heeft zijn uitwerking gekregen binnen het thema 'overstromingen' onder ruimtelijke adaptatie. Gemeenten en provincie hebben binnen het proces ruimtelijke adaptatie een trekkersrol, maar het gaat om een gezamenlijke opgave. In de Visie op Ruimtelijke adaptatie hebben wij onze ambities vastgelegd en kaders geschetst voor de samenwerking met onze omgeving. Kansen liggen vooral bij nieuwbouw en herstructurering en bij de bescherming van vitale en kwetsbare functies. We brengen onze belangen op tafel en standpunten in bij de totstandkoming van gemeentelijke omgevingsvisies. Zo voeren we onder meer het gesprek over nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen, over waar wij deze wel en niet wenselijk vinden en welke lijn we daarbij volgen. Dit jaar leggen we die lijn met de provincie vast in een gezamenlijk kader. We implementeren de resultaten van de gebiedscompartmenteringsstudie in ons beheer en onderhoud, inspecties, draaiboeken crisisbeheersing, vergunningverlening, etc. Vanzelfsprekend nemen we die resultaten ook mee in de gesprekken die plaatsvinden in het kader van ruimtelijke adaptatie en de gemeentelijke omgevingsvisies, bijvoorbeeld wanneer er meekoppelkansen zijn.</p> <p>Op basis van kennis van de omgeving stellen we een Trajectaanpak op voor de beoordeelde dijktrajecten die niet voldoen aan de waterveiligheidsnorm. In dit interactieve gebiedsproces stellen we aan de voorkant een uitvoeringsstrategie op en brengen we de reikwijdte en kosten van een verbetering globaal in beeld. Hiermee zorgen we voor een doelmatige aanpak van de veiligheidsopgave en een stabiel versterkingsprogramma. Ook brengt de Trajectaanpak vroeg in het proces de meekoppelkansen in beeld en levert het inbreng op voor de omgevingsvisies en gebiedsprocessen.</p> <p>In STOWA-verband wordt de huidige veiligheidsbenadering van regionale waterkeringen tegen het licht gehouden. Wij nemen hieraan deel. Centrale vraag is of voor regionale keringen een manier te vinden is waarbij de veiligheid van te beschermen gebieden op een doelmatige, uitlegbare en pragmatische wijze bereikt kan worden. Dit in het kader van klimaatverandering en de wijze waarop voor de primaire waterkeringen de bescherming tegen overstroming vanuit het buitenwater invulling heeft gekregen.</p>						

3.3 Resultaat 3: Door multifunctioneel gebruik bieden onze keringen niet alleen waterveiligheid maar hebben ze ook maatschappelijk toegevoegde waarde.

Prestaties en mijlpalen (bedragen x € 1 miljoen)	Exploitatie			Investerings		
	JR20	B21	B22	JR20	B21	B22
P064	0,1	0,3	-	-	-	-
In 2021 hebben we voor onze dijken geïdentificeerd welke functies naast waterveiligheid mogelijk zijn en hebben we dit kenbaar gemaakt bij onze partners.	Deze prestatie is komen te vervallen met ingang van de begroting 2022 en is opgevolgd door prestatie 73.					
P073	-	-	0,1	-	-	-
In de periode tot en met 2023 participeren we in drie gebiedsprocessen waarin lange termijn perspectieven voor waterveiligheid worden ontwikkeld.	<ul style="list-style-type: none"> We nemen deel aan twee gebiedsprocessen waarin de lange termijn waterveiligheid op de agenda staat. We monitoren de zandige kust en plaatsen op één locatie een nieuwe meetopstelling. 					
<p>Veel van onze waterkeringen worden naast het bieden van veiligheid tegen overstromingen ook gebruikt voor andere functies. Voorbeelden van multifunctioneel gebruik zijn kabels en leidingen, natuur, recreatie, wegen en bebouwing. Multifunctionaliteit en waterveiligheid zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden, maar kunnen op gespannen voet met elkaar staan. De gevolgen voor de waterveiligheid op de middellange termijn zijn onduidelijk.</p> <p>In 2020 is invulling gegeven aan het thema 'waterkeringen' voor de Waterschapsverordening. Hiermee hebben we een deel van het juridisch kader uitgewerkt om multifunctioneel gebruik van de kering te faciliteren. In 2021 zijn de technisch-inhoudelijke aspecten van grote bouwwerken op waterkeringen verder uitgewerkt. Dit jaar vertalen we de technische eisen naar vergunningsvoorwaarden en onderzoeken we welke aspecten van het juridisch kader nog ontbreken.</p> <p>Door de verwachte versnelling van de zeespiegelstijging ná 2050 komt de lange termijn waterveiligheid ook bij onze partners op de agenda. Zo heeft de provincie ons gevraagd om mee te werken aan een langetermijnvisie voor de binnenduinrand in twee gebieden: de Noordkop en Noord-Kennemerland. Verder werken we met de gemeente Texel, de provincie, Staatsbosbeheer en Rijkswaterstaat aan de implementatie van de Visie Noordzeekust Texel.</p> <p>We volgen de ontwikkelingen aan de zandige kust door onder andere drone-inspecties en meerdere meetopstellingen te plaatsen en te hergebruiken op nieuwe onderzoekslocaties. Dit jaar plaatsen we op één locatie een nieuwe opstelling.</p>						
P008 Onvoorzien Waterveiligheid	-	0,2	0,2	-	-	-
Afronding	-	0,1	-0,1	-	-	-
Totaal	41,4	42,6	42,4	1,4	3,8	2,6

3.4 Meerjarige doorkijk

Exploitatie en investeringen (bedragen x € 1 miljoen)	2023	2024	2025
Exploitatie	40,9	42,7	43,4
Investerings	9,6	7,5	12,5

In 2024 stijgen de uitgaven voor het programma VBK-2. Daarnaast zorgt de inflatie in 2024 en 2025 voor een stijging. Door de aard van de HWBP-projecten ontstaat een wisselend beeld in de investeringsinkomsten en -uitgaven.

3.5 Risico's Waterveiligheid

In dit effect zijn de volgende risico's met een risicoscore van 9 en/of een maximaal financieel gevolg groter dan € 1 miljoen opgenomen.

Status	Risicogebeurtenis	Risico-score	Max. Fin. Gevolg	Risico-categorie	Beheersmaatregelen
Gewijzigd	De afstemming met de programmadirectie HWBP over de subsidiabiliteit van de kosten van het project Markermeerdijken verloopt moeizaam waardoor mogelijk niet tijdig en niet voor alle gevallen van bijstelling een beschikking wordt afgegeven. De relatie komt onder druk te staan door het C5-proces (gevallen van bijstelling). Extra gevolg van dit risico betreft dat de financiële afwikkeling einde project (eindafrekening) van project Markermeerdijken niet afgerond kan worden en het project langer voorgefinancierd moet worden. Door bovengenoemde ontwikkelingen is het risico hoger geworden.	3	€ 30.800.000	Operationeel	<ul style="list-style-type: none"> • Naast intensieve afstemming op werkgroepniveau worden er escalatiegesprekken gevoerd op directieniveau en hoger. • Instellen accountantscontrole om extra zekerheid te krijgen over de rechtmatigheid en subsidiabiliteit van de uitgaven en eventuele onrechtmatigheden zo snel mogelijk te identificeren en bespreekbaar te maken.
Ongewijzigd	Project Markermeerdijken: de beroepsprocedure tegen de korting op de subsidiebeschikking valt voor HHNK negatief uit.	2	€ 12.100.000	Operationeel	<ul style="list-style-type: none"> • Buiten de formele beroepsprocedure wordt in overleg met Rijkswaterstaat gezocht naar de mogelijkheden om dit geschil op te lossen.
Ongewijzigd	Project Markermeerdijken: de omgeving stelt nieuwe eisen aan ruimtelijke inpassing.	2	€ 4.000.000	Politiek/ bestuurlijk	<ul style="list-style-type: none"> • De uitvoering geschiedt conform het projectplan nadat alle rechtsgangen zijn doorlopen. De Alliantie Markermeerdijken blijft hierover in verbinding met alle stakeholders. • Indien stakeholders aanvullende eisen inbrengen behandelen we deze als meekoppelkansen en laten we deze financieren door de initiatiefnemer.

Vervallen risico ten opzichte van de eerste concernrapportage 2021:

Risico	Argumenten
<p>Private partners binnen de Alliantie Markermeerdijken verhalen negatief alliantieresultaat op HHNK. In de Alliantieovereenkomst van de Markermeerdijken is een verdienmodel vastgesteld. Op basis van dit verdienmodel kunnen de private partijen een maximaal verlies hebben van € 29,2 miljoen. De private partijen binnen de Alliantie Markermeerdijken kunnen stellen dat HHNK onvoldoende de belangen van de Alliantie Markermeerdijken behartigt richting de programmadirectie HWBP. Indien zij dit zo stellen zullen de private partijen het eventueel gemaakte verlies verhalen op HHNK. Door de stoeve C5-discussies is aanvullende zekerheid gewenst voor de Alliantie Markermeerdijken.</p>	<p>Vervallen: risico is op beheerst gezet op basis van budgetbrief aan het AMT (Beschikbaar stellen budget voor de realisatie van de Dijkversterking Markermeerdijken d.d. 10 mei 2021 ref. Corsa 21.0326878) en de relatie tussen AMMD en HHNK kan worden gesteld dat dit risico beheerst is. Het risico is momenteel beheerst maar kan in de toekomst terugkomen op een lager niveau. Indien deze issues naar voren komen worden ze als separaat risico in het dossier opgenomen. Echter met de huidige baseline en prognose kan het risico op beheerst worden gezet.”</p>

4. Voldoende water

Voldoende water betekent niet te veel, maar ook niet te weinig water, om zo het beheergebied leefbaar te houden. We hebben het over wateroverlast beperken en watertekort voorkomen in extreme weersomstandigheden.

We ondersteunen en faciliteren de toegekende functies in ons gebied, door in droge perioden zo veel als mogelijk te zorgen voor voldoende wateraanvoer en daarmee een optimale verdeling. In natte perioden met plotselinge, moeilijk te voorspellen heftige neerslag in korte tijd zorgen we zoveel als mogelijk voor voldoende afvoer.

Maar de zorg voor voldoende water gaat ook over normale omstandigheden zonder extreem weer. Het grootste deel van ons beheer en onderhoud gaat over het dagelijks peilbeheer en het onderhoud van ons watersysteem. Daar hoort bij dat we de talrijke inlaten, stuwen en gemalen in ons beheergebied bedienen zodat deze blijven functioneren. Een bijna onzichtbare randvoorwaarde om te kunnen leven, wonen en werken onder zeeniveau.

Klimaatverandering maakt het steeds lastiger om het hele jaar voldoende water te hebben in ons beheergebied. De watersysteemanalyses laten zien dat de invloed van het watersysteem op de wateroverlastrisico's beperkt is. De ruimtelijke inrichting is net zo bepalend. We kunnen wateroverlast niet altijd voorkomen en er zullen daarom altijd restrisico's blijven. Toch hebben we met onze partners de taak om ons gebied klimaatbestendig en waterrobuust te maken. De Deltavisie beschrijft de aanpak die we voor ogen hebben voor het beperken van wateroverlast. We hanteren conform de Wateropgave een basisniveau van bescherming tegen wateroverlast. Verdere maatregelen in het watersysteem, of in de ruimtelijke inrichting, zijn gericht op gevolgenbeperking. Deze aanpak hebben we in een Handelingskader wateroverlast omschreven dat in 2021 is vastgesteld.

De verwachting is dat de kans op watertekort toeneemt doordat de vraag toeneemt en de aanvoer, door klimaatverandering en een veranderende rivieraanvoer, minder gegarandeerd is. In ons beheergebied levert dat risico's op voor de gebruiksfuncties door onvoldoende waterbeschikbaarheid. We volgen hierbij de aanpak van de Trias Aquatica: zuinig zijn met zoet water, inzetten en ontwikkelen van 'nieuwe' zoetwaterbronnen en veiligstellen van de klassieke zoetwaterbronnen zoals het IJssel- en Markermeer.

De waterbeschikbaarheid is direct verbonden aan maatschappelijke thema's. Door de zeespiegelstijging, bodemdaling, langdurige droge periodes en toename van schutbewegingen met open zeewater, is er een toenemende kans op verzilting van het oppervlaktewater. Ook is gebleken dat het aan te voeren water vanuit het IJsselmeer gevoelig is voor verzilting. Verzilting op perceelniveau is de verantwoordelijkheid van de agrariër. Om kennis te delen over de toenemende druk van zout op zoet water is het Zoet Zout Knooppunt actief.

Naast de verzilting is binnen ons beheergebied bodemdaling een relevant knelpunt. Om bodemdaling te voorkomen is water nodig. Dit verhoogt de watervraag. Hiermee is de aanvoer van water een belangrijke randvoorwaarde die, gezien de klimaatverandering, niet meer altijd te waarborgen is. Meer duidelijkheid is nodig over de rollen en verantwoordelijkheden in het grondwaterbeheer, bijvoorbeeld bij de doorboring van grondlagen, tevens in relatie tot de Omgevingswet.

4.1 Resultaat 1: In ons beleid en programma's zijn klimaatbestendigheid en maatschappelijke ontwikkelingen verwerkt.

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Exploitatie			Investerings		
	JR20	B21	B22	JR20	B21	B22
P009	3,3	3,8	4,7	-	-	-
In de periode tot en met 2026 werken we voor Ruimtelijke Adaptatie en conform Omgevingswet met onze partners aan het behouden en versterken van een klimaatbestendige leefomgeving.	<ul style="list-style-type: none"> • We nemen van vijf gemeenten het onderhoud van het stedelijk water over. • We bereiden met onze partners in vijf deelregio's de eerste klimaatadaptatiemaatregelen voor en maken afspraken over onze rol. • We maken met alle gemeenten procesafspraken over de implementatie van de Omgevingswet. 					
We nemen het onderhoud van stedelijk water over van de gemeenten Oostzaan, Texel, Opmeer, Koggenland en Alkmaar.						
<p>We werken bestuurlijk en ambtelijk samen in vijf deelregio's en met de gemeente Amsterdam aan het Deltaplan Ruimtelijke adaptatie. De vijf deelregio's Noordkop, West-Friesland, Alkmaar, Noord-Kennemerland Zuid en Zaanstreek-Waterland vormen samen de werkregio Noorderkwartier. Wij zijn de voorzitter van deze werkregio. De vijf deelregio's en de gemeente Amsterdam hebben in 2021 een uitvoeringsagenda opgesteld, waarin is omschreven welke klimaatadaptatiemaatregelen de komende jaren worden genomen. Met onze partners in de vijf deelregio's werken we de eerste klimaatadaptatiemaatregelen uit en maken we afspraken over onze rol. Dit biedt kansen voor invulling van onze opgaven met de omgeving. Vanuit het programma Ruimtelijke adaptatie worden kansen voor samenwerking verkend en afspraken gemaakt over onze rol en bijdrage aan initiatieven van derden.</p> <p>Meekoppelkansen voor klimaatadaptatie ontstaan veelal wanneer een ruimtelijke inrichting wijzigt. Een verbinding met bijvoorbeeld de RES kan ook kansen bieden. De komende jaren vinden grote investeringen plaats binnen de openbare ruimte. We volgen daarom actief de ontwikkelingen in ons gebied en zitten bij ruimtelijke ontwikkelingen zoveel mogelijk vroegtijdig aan tafel om proactief meekoppelkansen te benutten voor de invulling van onze opgaven.</p> <p>In 2021 is de Impulsregeling klimaatadaptatie in werking getreden om de uitvoering van klimaatadaptatieve maatregelen te versnellen. Met deze regeling geeft het Rijk invulling aan de afspraken die met de decentrale overheden zijn gemaakt in het Bestuursakkoord Klimaatadaptatie. Voor de werkregio Noorderkwartier is er maximaal € 11,7 miljoen tot en met 2027 beschikbaar. Voor de uitvoering van de uitvoeringsagenda's ruimtelijke adaptatie maken we met gemeenten en de provincie waar mogelijk gebruik van deze impulsregeling. Dit jaar maken we verdere afspraken over de inzet van de Impulsregeling klimaatadaptatie en de onderlinge verdeling van het beschikbare budget.</p> <p>Onze belangen voor het toekomstbestendig beheer van het watersysteem borgen we door vroegtijdig in het ontwikkelproces onze kennis in te brengen. Op deze manier spelen we in op uiteenlopende plannen en kunnen we onze waterbelangen inbrengen en veiligstellen bij steeds veranderende ruimtelijke opgaven als: verstedelijking, verduurzaming, vergroten biodiversiteit, warmtetransitie en de nieuwe processen en instrumenten rondom de Omgevingswet. Daarbij zoeken we in gebieden als Laag-Holland en de Kop van Noord-Holland naar een effectieve manier van gebiedsgericht werken, met de bedoeling dat ook in andere gebieden toe te kunnen passen. In de aanloop naar de implementatie van de Omgevingswet maken we met alle gemeenten binnen ons beheergebied procesafspraken. Bij nieuwe instrumenten als omgevingsvisies, -verordeningen en -plannen zorgen we vanuit onze rol als waterbeheerder voor een bijdrage aan en een aansluiting op de processen rondom ruimtelijke adaptatie.</p> <p>We nemen conform de RES een proactieve rol in voor aquathermie door het opbouwen van expertise voor dit onderwerp, het actief benaderen van gemeenten, het participeren in projecten en het doen van nader onderzoek.</p>						

4.2 Resultaat 2: Het watersysteem en de beheerinstrumenten zijn op orde en afgestemd met en op de omgeving.

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Exploitatie			Investerings		
	JR20	B21	B22	JR20	B21	B22
P068	1,3	1,8	1,2	0,2	2,6	2,7
In 2023 hebben we een programma Wateropgave 2.0 waarmee we met onze partners een antwoord hebben op de toenemende risico's op wateroverlast.	<ul style="list-style-type: none"> We ronden vier projecten uit het programma Wateropgave 1.5 af. We evalueren binnen het programma Wateropgave 1.5 tussentijds de samenwerking met de gemeente Heerhugowaard. Indien we in de ruimtelijke adaptatie voor een project de rol van initiatiefnemer hebben, nemen we een besluit over de financiële bijdrage. 					
Met onze gebiedspartners werken we aan een klimaatbestendige ruimtelijke inrichting en watersysteem. Dat doen we aan de hand van de resultaten uit de watersysteemstudie en met concrete projecten uit het programma Wateropgave 1.5. We ronden vier van de acht projecten, waarvan we initiatiefnemer zijn, af. De andere vier projecten zijn in uitvoering. Het project uit het programma Wateropgave 1.5 met de gemeente Heerhugowaard wordt tussentijds geëvalueerd om de eerste ervaringen op te doen in onze rol als samenwerkingspartner. We verkennen het draagvlak en de mogelijkheden voor verdere wateroverlastbeperkende maatregelen en onderzoeken welke rol wij en onze gebiedspartners daarbij invullen. Met de ervaring die we daarmee opdoen, werken we toe naar een programma Wateropgave 2.0. Als we in het ruimtelijke adaptatieproces voor een project de rol van initiatiefnemer hebben, nemen we een besluit over de financiële bijdrage.						
P012	2,1	2,0	2,0	0,2	0,9	1,4
In 2021 zijn 120 polders op orde gebracht.	<ul style="list-style-type: none"> We brengen de laatste polder uit het programma Wateropgave 1.0 op orde. 					
Dit jaar brengen we de laatste van de 120 polders uit het programma Wateropgave 1.0, de polder Oosterlanderkoog in Wieringen, op orde. In het gebied zijn soorten aangetroffen die onder de Natuurwetgeving vallen. Hierdoor mogen maar in beperkte periodes werkzaamheden worden uitgevoerd, waardoor werkzaamheden vanuit 2021 zijn doorgeschoven.						
P013	1,4	1,2	1,9	-	-	-
In 2023 zijn al onze data en analyses informatie geworden voor ons zelf, onze partners en onze omgeving op een hoog kwaliteitsniveau.	<ul style="list-style-type: none"> We stellen een plan op voor het optimaliseren en verder ontsluiten van ons Waterinformatiesysteem. We starten met de uitvoering van het Waterinformatiesysteem. 					
We voeren verbeteringen door in ons Waterinformatiesysteem waarmee we kwantiteitsdata opslaan en ontsluiten. Hierdoor zijn we in staat de gewenste data aan onze partners te leveren. We houden de hydrologische modellen voor grond- en oppervlaktewater actueel. Deze modellen worden ingezet bij een groot aantal vraagstukken op het gebied van waterveiligheid, wateroverlast en verzilting. De visie en doelen van het kwantiteitsmeetnet voor grond- en oppervlaktewater vertalen we naar passende monitoring.						
P014	15,2	16,9	17,8	0,1	-	-
In 2022 beheren we de profielen van onze waterlopen zodanig dat ze voldoen aan de in het gebied afgesproken aan- en afvoernormen.	<ul style="list-style-type: none"> We stellen vijf gebiedsbeheerplannen op waarin de uitgangspunten van de Kadernota Maaien zijn verwerkt. We nemen een besluit over de Schouw van de toekomst. 					
We houden de aan- en afvoer van ons watersysteem op orde door te baggeren en waterplanten te maaien of te verwijderen. De komende jaren staat het datagestuurde werken centraal. Nieuwe instrumenten zoals de legger tool, schouwapplicatie, maai- en baggerapp geven hier een impuls aan. We weten waar we kunnen optimaliseren in lijn van de Kadernota Maaien en in drie gebieden brengen we dit in de praktijk, waaronder de Groot Limmerpolder. We stellen vijf gebiedsbeheerplannen op waarin de uitgangspunten van de Kadernota Maaien zijn verwerkt. Op basis van het Baggerprogramma baggeren we circa 300 km waterloop. We nemen een besluit over de Schouw van de toekomst waarin						

veranderende omstandigheden zoals klimaatverandering, maatschappij en techniek worden meegenomen.

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Exploitatie			Investerings		
	JR20	B21	B22	JR20	B21	B22
P015	33,2	34,3	35,5	2,0	8,0	12,2
In 2022 regelen we de waterpeilen in de waterlopen zodanig dat ze voldoen aan de afspraken met het gebied (gebiedsnorm).	<ul style="list-style-type: none"> • We starten met de actualisatie van de peilbesluiten op Texel. • We stellen een meerjarig onderhoudsplan op voor de peilregulerende objecten 					
<p>Het beheer van het watersysteem bestaat uit een samenhangend geheel van afspraken en peilregulerende objecten. We stemmen met onze partners de peilen af en houden hierbij zoveel als mogelijk rekening met de wensen van de omgeving. Met het dagelijks beheer van onze objecten zorgen we dat we voldoen aan de gemaakte afspraken. We starten met de actualisatie van de peilbesluiten op Texel.</p> <p>Voor het groot onderhoud aan gemalen en overige peilregulerende objecten stellen we een meerjarig onderhoudsplan op dat gebaseerd is op het assetmanagementplan. De stijging bij de investeringen betreft gemaal Monnickendam.</p>						
P016 Onvoorzien Wateroverlast beperken	-	0,3	0,3	-	-	-

4.3 Resultaat 3: De zoetwatervoorraad is adaptief aan de klimaatveranderingen.

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Exploitatie			Investerings		
	JR20	B21	B22	JR20	B21	B22
P067	0,8	1,1	1,7	-	0,1	0,1
In 2024 hebben wij de veerkracht in het systeem vergroot door optimale verdeling en zoetwatervoorraadvorming.	<ul style="list-style-type: none"> • Het dagelijks bestuur stelt het feitendocument Verzilting vast. • We nemen een besluit over het Waterverdelingsakkoord Noord-Nederland. • We nemen een besluit over het uitvoeringsplan van de provinciale Veenweidevisie. 					
<p>Verzilting treedt op door zoute kwel en door indringing van zout water via rivieren en sluizen. Verzilting gaan we tegen door het doorspoelen met zoet water. Een tekort aan zoetwater maakt dat we verzilting onvoldoende kunnen tegen gaan. Daarom lokaliseren en kwantificeren we de verziltingsbronnen in het boezemsysteem, zodat we deze kunnen aanpakken en minder zoet water hoeven te gebruiken om het watersysteem door te spoelen. De resultaten nemen we op in het feitendocument Verzilting dat door het dagelijks bestuur wordt vastgesteld. Aan de hand van dit document gaan we in gesprek met onze partners en stakeholders. Vervolgens kunnen we in 2023 een Kadernota Verzilting opstellen, om helder te krijgen wie bij het verziltingsvraagstuk betrokken zijn en wie waarvoor verantwoordelijk is. We participeren onder andere in het project Zoete Toekomst Texel om kennis over zelfvoorzienig te ontwikkelen en te stimuleren. Dit is een innovatief project waarbij Texelse agrariërs een ondergrondse wateropslag aanleggen om te voldoen aan de waterbehoefte in de zomer. Bij innovatieve projecten stimuleren we een zo laag mogelijk waterverbruik.</p> <p>We zijn voor de watervoorziening afhankelijk van de ontwikkelingen van de buffer: het IJsselmeer. We werken bovenregionaal samen om deze buffer veilig te stellen en het water eerlijk te verdelen. De waterbeschikbaarheid voor de gebruiksfuncties hebben we in beeld gebracht door de kans te berekenen dat er geen water meer geleverd kan worden vanuit het IJsselmeer. Op dat moment kunnen onttrekkingsverboden opgelegd worden. Naar aanleiding van de droogte in 2018 wordt de Waterverdeling Noord-Nederland herzien. We nemen een besluit over het nieuwe waterverdelingsakkoord Noord-Nederland. Dit waterverdelingsakkoord en de verhoogde watervraag maken dat we mogelijk de Strategie Waterverdeling moeten herzien en waterbeschikbaarheid opnieuw tegen het licht moeten houden.</p> <p>De nieuwe Omgevingswet wordt de leidraad voor het grondwaterbeheer. De Unie van Waterschappen levert een grondwatervisie op. We brengen voor ons beheergebied in beeld waar ons handelingsperspectief uit bestaat en duiden de rol van grondwater in het watersysteembeheer. We bepalen of aanvullende documentatie in een feitenrelaas grondwater nodig is. In lijn met de Omgevingswet stemmen we proactief af met de andere grondwaterbeheerders zoals voor het stimuleren van initiatieven om de ondergrond voor de opslag</p>						

van zoetwater te benutten.

In het veenweidegebied leidt langdurige droogte tot extra inklinking. We nemen de waterbeschikbaarheid en de watervraag het vernatten van de veenweide mee in de gebiedsprocessen. De portefeuillehouder Integraal waterbeheer (landelijk gebied) is voorzitter van de Themagroep Bodemdaling van de Unie van Waterschappen. Hierdoor zijn we betrokken bij de landelijke aanpak van de uitstoot van broeikasgassen uit de veenweiden. Onder regie van de provincie Noord-Holland geven we vorm aan een gebiedsgerichte aanpak. Voor het Interbestuurlijk Programma Vitaal Platteland is het project Amsterdam Wetlands gestart. Ter ondersteuning zijn de feiten en omstandigheden voor het vraagstuk bodemdaling in het veenweidegebied in beeld gebracht. Ook dragen we bij aan onderzoeksinitiatieven en praktijkproeven. Zodra de provincie het uitvoeringsplan van de provinciale Veenweidevisie gereed heeft, nemen we hier een besluit over.

Afronding	-	-0,1	-	-	-0,2	-
Totaal	57,3	61,3	65,1	2,5	11,4	16,4

4.4 Meerjarige doorkijk

Exploitatie en investeringen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	2023	2024	2025
Exploitatie	66,6	68,3	69,5
Investeringen	2,8	2,4	2,0

De kostenstijging in exploitatie is voornamelijk het gevolg van de toegepaste inflatie. Bij de investeringen werken we onder meer aan de procesautomatisering.

4.5 Risico's Voldoende water

In dit effect zijn de volgende risico's met een risicoscore van 9 en/of een maximaal financieel gevolg groter dan € 1 miljoen opgenomen.

Status	Risicogebeurtenis	Risico-score	Max. Fin. Gevolg	Risico-categorie	Beheersmaatregelen
Ongewijzigd	Subsidie voor gemaal Monnickendam wordt niet verstrekt omdat HHNK zijn afspraken met de subsidieverstrekker niet nakomt.	4	€ 5.770.000	Politiek/ bestuurlijk	<ul style="list-style-type: none"> In het tweede kwartaal 2018 is uitstel aangevraagd aan de subsidieverstrekker. HHNK heeft goedkeuring op het gevraagde uitstel ontvangen. Bij elke vertraging die de buffer van drie maanden tussen de opleverdatum en subsidiedeadline verkleint, wordt contact gelegd met de subsidieverstrekker om mogelijkheden tot verlengen te bespreken. Voor de in november 2020 opgetreden vertraging brengt de aannemer de consequenties voor de planning in beeld. Indien de planning de termijn van 31-12-2022 overschrijdt vindt overleg plaats over optimalisatie van de herziene planning en wordt contact gelegd met subsidieverstrekker voor verlenging van de geldigheid.

Status	Risicogebeurtenis	Risico-score	Max. Fin. Gevolg	Risico-categorie	Beheersmaatregelen
Ongewijzigd	Door langdurige droogte treedt zoutschade op aan gewassen en onherstelbare schade aan natuurgebieden. Agrariërs en natuurbeheerders claimen schadevergoeding bij HHNK.	2	€ 1.500.000	Operationeel	<ul style="list-style-type: none"> • Opstellen van kaders en in beeld brengen van handelingsperspectief. • Het algemeen bestuur heeft de 'Strategie waterverdeling' en 'Waterbesparing en onttrekkingsverboden bij droogte en watertekort' vastgesteld voor de uitvoering van de landelijke verdringingsreeks. De Unie van Waterschappen heeft de aansprakelijkheid bij droogte beschreven. Met het vastleggen van de 'Strategie waterverdeling' is de aansprakelijkheid van HHNK gering.

5. Gezond water

We werken continu aan gezond oppervlaktewater. De afspraken uit het Nationaal Waterplan en de Deltavisie geven richting aan de manier waarop we beheren en verbeteren. Het ambitieniveau wordt bepaald door maatschappelijke wensen en doelstellingen die zijn uitgewerkt voor de KRW. Met ons programma voor de KRW verbeteren we de waterkwaliteit en ecologie van onze watersystemen en dragen daarmee ook bij aan opgaven als het vergroten van de biodiversiteit. We optimaliseren de monitoring van de waterkwaliteit. Onze data en analyses zijn informatief voor onszelf, onze partners en de omgeving. Dit sluit aan bij de wens uit het Collegeprogramma 2019-2023 om alle factoren in beeld te brengen die invloed hebben op de waterkwaliteit en is nodig om in 2028 te voldoen aan de normen van de KRW. Op basis van het bestuursbesluit geven we een vervolg aan het project Verbetering Natte Infrastructuur Noordkop.

5.1 Resultaat 1: We gaan met onze gebiedspartners voor schoon en gezond water en stemmen samen de eisen en de wensen op de functies af.

Prestaties en mijlpalen (bedragen x € 1 miljoen)	Exploitatie			Investerings		
	JR20	B21	B22	JR20	B21	B22
P020	4,2	3,8	-	1,1	0,5	-
In 2021 wordt het KRW-maatregelenpakket voor de tweede planperiode (2016-2021) samen met onze gebiedspartners uitgevoerd.	<i>Deze prestatie eindigt in 2021 en deze wordt gevolgd door prestatie 74 welke eindigt in 2027.</i>					
P074	-	-	4,6	-	-	0,7
In de periode 2022-2027 wordt het KRW-maatregelenpakket voor de derde planperiode met onze gebiedspartners uitgevoerd.	<ul style="list-style-type: none"> • We realiseren drie oplossingen voor vismigratieknelpunten en stellen het exotenbeleid vast. • We ronden de transitieperiode van het Landbouwportaal af. • De financiering voor het project Verbetering Natte Infrastructuur Noordkop is rond en we starten met de voorbereiding van dit project. 					
<p>We starten met de uitvoering van het KRW-maatregelenpakket voor de derde planperiode (2022-2027) gericht op het realiseren van de door de provincie vastgestelde doelen voor de 51 deelgebieden. We melden drie vismigratieknelpunten gereed, continueren de vergroening van beheer en inrichting van onze watersystemen zoals de aanleg van natuurvriendelijke oevers en dragen daarmee bij aan opgaven als het vergroten van de biodiversiteit, stellen exotenbeleid op en geven invulling aan de uitvoering van het maatregelenpakket in diverse gebiedsgerichte samenwerkingen.</p> <p>In 2018 is het Landbouwportaal geopend: een subsidieregeling voor investeringen van individuele agrariërs die bijdragen aan een duurzame bodem, voldoende schoon en gezond water en het voorkomen van wateroverlast. We ronden de transitieperiode van het Landbouwportaal af en verkennen de doorontwikkeling van dit initiatief voor de periode vanaf 2023. Bij een finaal positief bestuurlijk besluit starten wij met de voorbereiding van het project Verbetering Natte Infrastructuur Noordkop.</p>						
P021	4,2	4,4	4,4	-	-	-
In 2023 is de monitoring van de waterkwaliteit efficiënter en werken we met de meest actuele technieken voor de rapportages aan het Rijk en aan de EU, en zijn onze data en analyses informatie geworden voor onszelf, onze partners en onze omgeving op een hoog kwaliteitsniveau.	<ul style="list-style-type: none"> • We hebben we een update beschikbaar voor het KRW-monitoringsprogramma 2022-2027 van chemische stoffen en biologie. • We stellen een nieuw programma op voor waterkwaliteit voor Monitoring Nader Onderzoek • We starten met het vervolg op het meetnet Microverontreinigingen. 					

Dit jaar hebben we een update beschikbaar voor het KRW-monitoringsprogramma 2022-2027 van chemische stoffen en biologie, zodat we voldoen aan de meest actuele protocollen voor toetsing, beoordeling en rapportage ten behoeve van de EU-rapportage. Ook stellen we een nieuw programma op voor waterkwaliteit voor het zogenaamde Monitoring Nader Onderzoek. We zorgen voor tijdige en volledige rapportages aan de Landelijke Enquête Waterkwaliteit en de Bestrijdingsmiddelenatlas. Het meetnet gewasbeschermingsmiddelen is actueel en we blijven aangesloten bij het Landelijke Meetnet Gewasbeschermingsmiddelen. Er komt een vervolg op het meetnet Microverontreinigingen. Het zwemwateronderzoek voldoet aan de modernste eisen en de zwemwaterprofielen zijn actueel. Door het tijdig en volledig uitvoeren van natuuronderzoek zorgen we er voor dat onze geplande uitvoeringsprojecten conform natuurwet- en regelgeving plaatsvinden.

Afronding	-	-	-	-	-	-
Totaal	8,4	8,2	9,0	1,1	0,5	0,7

5.2 Meerjarige doorkijk

Exploitatie en investeringen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	2023	2024	2025
Exploitatie	7,9	8,0	8,2
Investeringen	1,9	8,7	8,0

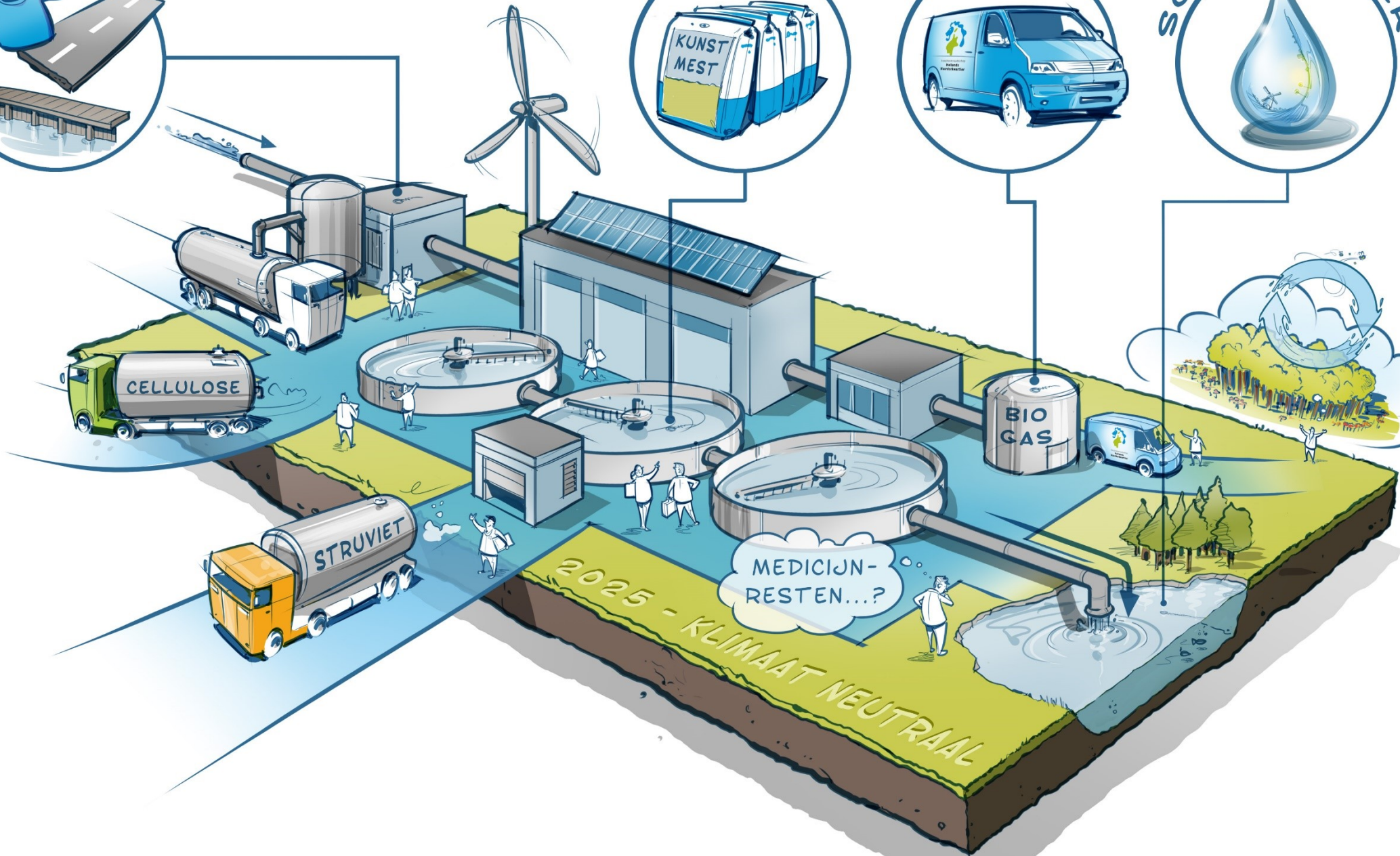
Het verschil in de investeringsuitgaven wordt veroorzaakt door het project Verbetering natte infrastructuur Noordkop.

5.3 Risico's Gezond water

In dit effect zijn de volgende risico's met een risicoscore van 9 en/of een maximaal financieel gevolg groter dan € 1 miljoen opgenomen.

Status	Risicogebeurtenis	Risico-score	Max. Fin. Gevolg	Risico-categorie	Beheersmaatregelen
Ongewijzigd	Ontstaan van watervervuiling oppervlaktewater door grote calamiteiten.	4	€ 8.500.000	Politiek/ bestuurlijk	<ul style="list-style-type: none"> Onze calamiteitenorganisatie is actief. In 2019 is, conform het draaiboek Hoogwater, een concept draaiboek opgesteld voor calamiteiten waarbij potentieel (veel) vervuild water of andere stoffen worden geloosd op ons watersysteem, inclusief een overzicht van risicovolle bedrijven.

6. Schoon water

We werken continu aan de betrouwbaarheid van de waterketen. Elke dag zuiveren we het door inwoners en bedrijven geproduceerde en door de gemeenten ingezamelde afvalwater, met als doel de waterkwaliteit te verbeteren. Zo dragen we bij aan de volksgezondheid en daarmee de leefbaarheid van ons gebied. We streven naar een circulaire en duurzame waterketen. Het afvalwater bevat immers waardevolle grondstoffen en energie en is een bron van zoet water. Waar mogelijk halen we deze waarden eruit, tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten. Daarbij zoeken we naar nieuwe zuiveringsmethoden. Met de proefzuivering Ge(O)zond Water werken we de aanpak van microverontreinigingen verder uit. Microverontreinigingen zijn stoffen die niet in het watersysteem thuishoren omdat ze schadelijk zijn voor flora en fauna. In de energietransitie speelt onder meer duurzame warmte een rol. Thermische energie uit afvalwater en groen gas gemaakt van biogas uit de rwzi's, kunnen hiervoor worden benut. Beginnen bij de bron is een van onze uitgangspunten. Want wat er niet in komt, hoeft er ook niet uit. Dit alles doen we niet alleen. We werken met waterketenpartners, watersysteempartners, kennisinstituten en bedrijven. We hebben met hen nieuwe afspraken gemaakt over de verbreding en verdieping van de samenwerking en de doelmatigheid in de waterketen.

6.1 Resultaat 1: De waterketen levert een positieve bijdrage aan de leefbaarheid van de omgeving.

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Exploitatie			Investerings		
	JR20	B21	B22	JR20	B21	B22
P069	0,9	1,0	0,9	-	-	-
<p>We behalen de vastgestelde doelen voor 2025 voor de doelmatigheid in de Waterketen.</p> <ul style="list-style-type: none"> Bestuurlijk vaststellen, analyse en oplossingsrichting, van de optimalisatie afvalwaterketen Zaanstad. We starten met de uitwerking van het Beleidskader Lozingen Afvalwaterketen om zo meer inzicht in en grip op bedrijfslozingen te krijgen. <p>Onze partners in de waterketen zijn alle inliggende gemeenten en het drinkwaterbedrijf PWN. We werken samen met vijf deelregio's die de werkregio Noorderkwartier vormen. Wij zijn de voorzitter van deze werkregio. We vergroten daarmee de doelmatigheid in de waterketen: een hogere kwaliteit tegen lagere kosten en personele kwetsbaarheid. Op basis van de positieve resultaten in de afgelopen jaren zetten we onze samenwerking voort en intensiveren we deze waar mogelijk. We zetten ons in om met een aantal gemeenten de foutaansluitingen en overstorten in die gemeenten te verminderen. Met gemeenten starten we het tactische overleg over het functioneren van de afvalwaterketen per zuiveringskring.</p> <p>We hebben het functioneren van de verbeterd gescheiden rioolstelsels onderzocht en bepalen met de gemeenten welke stelsels verbeterd moeten worden. In de regio Zaanstreek-Waterland is de komende jaren sprake van een sterke groei van zowel het aantal woningen als van de industriële productie. Dit vergroot de hoeveelheid afvalwater en verandert de samenstelling ervan. In 2021 hebben we met de regio gewerkt aan een visie op de waterketen. Dit jaar stellen we de analyse en de oplossingsrichtingen bestuurlijk vast en starten we met de uitwerking.</p> <p>Lozingen van bedrijven, al dan niet via het gemeentelijk riool, hebben invloed op het transport en zuiveren van afvalwater. De samenwerking met de gemeenten benutten we om het gezamenlijk vastgestelde beleidskader uit te werken. Met de innovatieve aanpak grote lozers reageren slagvaardig op vragen vanuit bedrijven en krijgen meer grip op het aanbod van bedrijfsafvalwater. Met een aantal bedrijven zoeken we actief naar optimalisaties in de waterketen met als doel de maatschappelijke kosten te beheersen en de duurzaamheid te vergroten, waarbij een win-winsituatie voor beide partijen ontstaat.</p> <p>We onderzoeken met de gemeente Hollands Kroon de toekomstige afvalwaterhoeveelheden in de zuiveringskring Wieringermeer. We stellen met de regio Noordkop en de regio</p>						

Noord-Kennemerland Zuid een gezamenlijk gemeentelijk rioleringsplan op. Met de regio West-Friesland stellen we een uitvoeringsprogramma op voor de werkzaamheden in de keten.

Prestaties en mijlpalen (bedragen x € 1 miljoen)		Exploitatie			Investerings		
		JR20	B21	B22	JR20	B21	B22
P058		1,3	1,2	-	-	-	-
Samen met ketenpartners en andere stakeholders hebben we in 2023 een continue Waterketenanalyse.		<i>Deze prestatie is met ingang van de begroting 2022 komen te vervallen.</i>					
P072		-	-	1,2	-	-	-
In 2023 zijn we in staat om via beleid, procesregie en methodiek-ontwikkeling adequaat in te spelen op vragen uit de omgeving.		<ul style="list-style-type: none"> We geven voor minimaal één rwzi uitvoering aan de omgevingscan microverontreinigingen. 					
<p>Snelle ontwikkelingen in de omgeving, de staat van onze <i>assets</i> en de ambities van onszelf, onze partners en derden maken dat we met grotere regelmaat keuzes moeten maken over complexe investeringen. Daarbij zijn openheid over en terugvindbaarheid van deze keuzes essentieel. Maatwerk en heldere besluitvorming worden ondersteund door betrouwbare informatie uit onze systemen.</p> <p>We maken hierbij gebruik van verschillende instrumenten zoals het basiszuiveringsbeeld, waarin zowel het functioneren van de zuiveringskring, nu en in de nabije toekomst, als de plannen en ambities vanuit onze omgeving en van onszelf een plek krijgen. Daarnaast werken we met een zogenoemde omgevingscan microverontreinigingen. Deze scan komt voort uit het vastgestelde Koersdocument aanpak microverontreinigingen. Op basis van de hotspotanalyses, waterkwaliteitsmetingen, landelijk opgedane kennis en vragen uit de omgeving bepalen we of een vierde trap bij een zuivering gewenst is.</p>							

6.2 Resultaat 2: We verwaarden het afvalwater maximaal.

Prestaties en mijlpalen (bedragen x € 1 miljoen)		Exploitatie			Investerings		
		JR20	B21	B22	JR20	B21	B22
P060		4,1	5,6	-	7,0	10,0	-
In 2025 wordt het schone water klimaat- en energieneutraal geproduceerd. De ambities voor de 'verwaarding' van water, energie en grondstoffen worden uitgewerkt in een meerjarig plan.		<i>Deze prestatie is met ingang van de begroting 2022 opgesplitst in P070 en P071.</i>					
P070		-	-	4,9	-	-	6,6
In 2025 wordt het schone water klimaat- en energieneutraal geproduceerd.		<ul style="list-style-type: none"> De ambitie in maatregelen om de uitstoot van methaan en lachgas vanuit de zuiveringen te minimaliseren wordt vastgesteld. We stellen een aanpak op voor de realisatie van groen gas. 					
<p>HHNK wil in 2025 klimaat- en energieneutraal zijn. De komende jaren investeren we fors om deze ambitie waar te maken. Met de beoogde sluiting van de SDI in 2024 is HHNK nagenoeg van het aardgas af. De impact van het sluiten van de SDI op de klimaatmonitor en de doelstellingen uit het KEP wordt nader onderzocht met de HVC.</p> <p>We gaan door met de aanleg van zonneparken op onze rwzi's. Het rendement hiervan verwachten we vanaf 2023 na oplevering van tranche 3. Daar waar zonne-energie niet aan het net kan worden geleverd, onderzoeken we of energieopslag een oplossing kan bieden. We onderzoeken de mogelijkheden om meer biogas te produceren en hoe geproduceerde</p>							

biogas duurzamer ingezet kan worden, bijvoorbeeld door dit op te werken tot groengas. Na de onderzoeken wordt een plan van aanpak 'groen gas' opgesteld.

Voor het verlagen van de CO₂-voetafdruk stellen we de ambitie vast, voor de minimalisatie van de uitstoot van methaan en lachgas tijdens het zuiveringsproces. Verder wordt een studie uitgevoerd om de kansen voor een slimme sturing (*machine learning*) van het zuiveringsproces in beeld te brengen. In de studie wordt niet alleen gekeken naar energiegebruik, maar ook naar de methaan- en lachgasemissies. Om het energiegebruik doelmatig te verminderen stellen we business cases op om onderdelen die veel energie gebruiken te vervangen.

Prestaties en mijlpalen (bedragen x € 1 miljoen)	Exploitatie			Investerings		
	JR20	B21	B22	JR20	B21	B22
P071	-	-	0,8	-	-	1,8
In 2025 werken we aan het verwaarden van water, energie en grondstoffen volgens een meerjarige routekaart.	<ul style="list-style-type: none"> We leveren de eerste resultaten op van de proefzuivering Ge(O)zond Water in Wervershoof. We stellen een meerjarige routekaart circulaire waterketen op. 					
We bepalen welke positie we in willen nemen in de circulaire waterketen. Deze keuze vertalen we in een meerjarige routekaart, die beschrijft wat we met de grondstoffen, de energie en het zoete water uit het afvalwater willen doen. Binnen onze projecten werken we onder meer aan een Waterfabriek, waarin het effluent wordt gezuiverd tot de voor het beoogde doel benodigde kwaliteit. We starten hiermee op de proefzuivering Ge(O)zond Water in Wervershoof en breiden dit, afhankelijk van de vraag en ambitie, verder uit.						
We zetten onze kennis en kunde in om de doorbraaktechnologie superkritisch vergassen voor het slib mogelijk te maken. We onderzoeken de circulaire mogelijkheden voor de inzet van Nereda slib. We zetten ons in om de biodiversiteit op de zuiveringsterreinen te verbeteren door de terreinen Bij- en Biodiversvriendelijk in te richten, zoals vastgelegd in de bestuurlijke Jaaragenda Biodiversiteit. We gaan door met het onderzoek van het concept Aquafarm, gericht op verdergaand zuiveren en de productie van hoogwaardige biomassa en werken een demo-installatie verder uit.						
Op de rwzi Beemster winnen we cellulose terug, op de rwzi's Beverwijk en Den Helder struviet. We zetten ons in om deze grondstoffen optimaal te verwaarden. Dit alles volgens het principe van lerend implementeren, onder andere in de koplopergroepen van de waterschappen. De aanpak van de benodigde innovatie kan immers vooraf vaak niet in een blauwdruk worden gevat. Hierin werken we met andere waterschappen, onderzoeksinstituten en Aquaminerals.						

6.3 Resultaat 3: De bedrijfsvoering is toekomstbestendig.

Prestaties en mijlpalen (bedragen x € 1 miljoen)	Exploitatie			Investerings		
	JR20	B21	B22	JR20	B21	B22
P061	21,7	20,8	25,2	5,6	14,2	15,0
In 2025 is het onderhoud van de technische bedrijfsmiddelen risicogestuurd.	<ul style="list-style-type: none"> We realiseren de renovatie van de rwzi Beemster. 					
We beheren en onderhouden 15 rwzi's, 290 rioolgemaal, ruim 600 km peilleiding, circa 700 IBA's en 1 SDI. Een deel van deze <i>assets</i> zijn van respectabele leeftijd en vragen de komende jaren het nodige aan onderhoud en vervanging. Zo wordt de rwzi Beemster grondig gerenoveerd en gaan we verder met de uitrol van het meerjarige investeringsprogramma renovatie en groot onderhoud. Belangrijke onderdelen van het programma zijn het vervangen van de beluchtingsinstallaties en het opknappen van de gistinginstallaties.						
De afgelopen jaren is veel tijd en energie gestoken in het implementeren van <i>assetmanagement</i> : het op de meest effectieve en efficiënte wijze beheren en onderhouden van de <i>assets</i> , zodat ze blijven doen wat ze moeten doen. We ronden de optimalisatie van de onderhoudsstrategie voor de rwzi's af. Met World Class Maintenance, Waternet en het Hoogheemraadschap van Rijnland doen we onderzoek naar voorspellend onderhoud voor pompen.						

De continuïteit van de slibverwerking tot aan de beoogde sluiting van de SDI in 2024 vraagt de komende jaren extra inspanning, zowel op het gebied van preventief als op correctief onderhoud.

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Exploitatie			Investerings		
	JR20	B21	B22	JR20	B21	B22
P062	48,3	47,4	47,2	2,3	4,0	3,5

Dagelijks sturen we op de minimalisatie van onze emissies naar de omgeving op basis van vastgestelde ambities en wettelijke eisen. In 2023 doen we dit voor het gehele gebied op uniforme wijze.	<ul style="list-style-type: none"> We bemonsteren op onze rwzi's voor het Coronadashboard conform de afspraken met het ministerie. We starten met het op programmatische wijze vervangen van de IBA's door verbeterde septic tanks.
--	---

Het voldoen aan wet- en regelgeving en invulling geven aan onze ambities op het gebied van schoon water en het verwaarden van grondstoffen uit afvalwater is de basis van de dagelijkse procesvoering. Een stabiele bedrijfsvoering is ons primaire doel. Vanuit de waterketen lozen we effluent op het oppervlaktewater. Het zuiveren van afvalwater veroorzaakt slib, geur en geluid en vraagt veel energie en chemicaliën. De procesvoering van de waterketen is gericht op het zoveel mogelijk beperken van deze milieuaspecten. Het vergroten van onze energie-efficiëntie en het beperken van belastende chemicaliën heeft de focus in de komende jaren. Inzicht in interne en externe data uit de verschillende processen en het verband ertussen draagt bij aan een betere procesvoering, denk bijvoorbeeld aan gebruikte kWh per verwijderde i.e. en neerslag informatie. De *big brown data* uit afvalwater geeft bovendien informatie over de ontwikkelingen van het aantal coronabesmettingen en is onderdeel van het Coronadashboard van de Rijksoverheid. Vanaf dit jaar nemen we hiertoe dagelijks monsters op alle rwzi's.

Het complexe project ontvlechting van de rwzi Beverwijk en de SDI komt in uitvoering. Beide installaties blijven tijdens de werkzaamheden in bedrijf. We nemen een principebesluit over de bestemming van de SDI en het terrein na de sluiting. De landelijke slibeindverwerking is nog niet zo robuust als we zouden willen. Hier wordt landelijk aan gewerkt maar vooralsnog blijft het krap. Door te sturen op de slibproductie en -ontwatering en de nodige beheersmaatregelen te treffen aan de afvoorzijde beheersen we het risico van slibuitspoeling zoveel als mogelijk.

Sinds 2002 werken HHNK en gemeenten samen om ongezuiverde lozingen van afvalwater aan te pakken. Hiervoor zijn in het verleden IBA's geplaatst. Op basis van de ervaringen van de afgelopen jaren, de toenemende kosten versus het rendement hebben HHNK en de gemeenten besloten om de IBA's in circa vier jaar te vervangen door verbeterde septic tanks.

P026 Onvoorzien Schoon water	-	0,4	0,4	-	-	-
Afronding	-0,1	-0,1	-	-	-	-
Totaal	76,3	76,3	80,6	14,9	28,2	26,8

6.4 Meerjarige doorkijk

Exploitatie en investeringen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	2023	2024	2025
Exploitatie	80,0	78,7	80,8
Investerings	25,5	24,6	14,5

De stijging van de exploitatiekosten wordt veroorzaakt door de keuze voor de toekomstige slibverwerking en de operationele kosten van de proefzuivering Ge(O)zond Water.

In de investeringen werken we de gehele periode aan de renovatie rwzi's. In 2024 ronden we het KEP af en de ombouw van rwzi Beverwijk vanwege sluiting SDI. Tegelijkertijd houden we rekening met nieuwe ontwikkelingen zoals het verwaarden van afvalwater.

6.5 Risico's Schoon water

In dit effect zijn de volgende risico's met een risicoscore van 9 en/of een maximaal financieel gevolg groter dan € 1 miljoen opgenomen.

Status	Risicogebeurtenis	Risico-score	Max. Fin. Gevolg	Risico-categorie	Beheersmaatregelen
Gewijzigd	De HVC doet een beroep op de garantstelling door HHNK voor de investeringen.	2	€ 1.500.000	Politiek/ bestuurlijk	<ul style="list-style-type: none"> • De bestuurders van de waterschappen oefenen via de GR slib invloed uit op het functioneren van de HVC. • Periodiek ambtelijk en bestuurlijk overleg met HVC, zes keer per jaar.
Gewijzigd	Gedurende langere tijd niet meer kunnen zuiveren van afvalwater.	3	€ 1.200.000	Operationeel	<ul style="list-style-type: none"> • Inzicht risicovolle bedrijven • Bemonsteren van inkomend afvalwater • Handhaving door HHNK • Calamiteitenplan per rwzi • Noodcontracten met aannemers • Onderhoud op basis van assetmanagement • Meerjarig investeringskrediet renovaties zuiveringen • Uitvoeren inspecties • Noodstroomvoorziening in eigendom

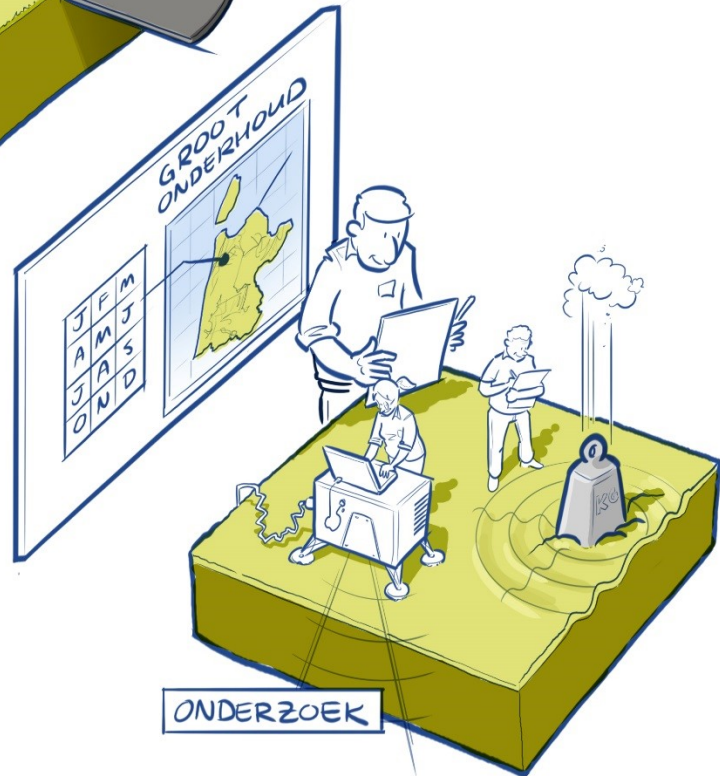
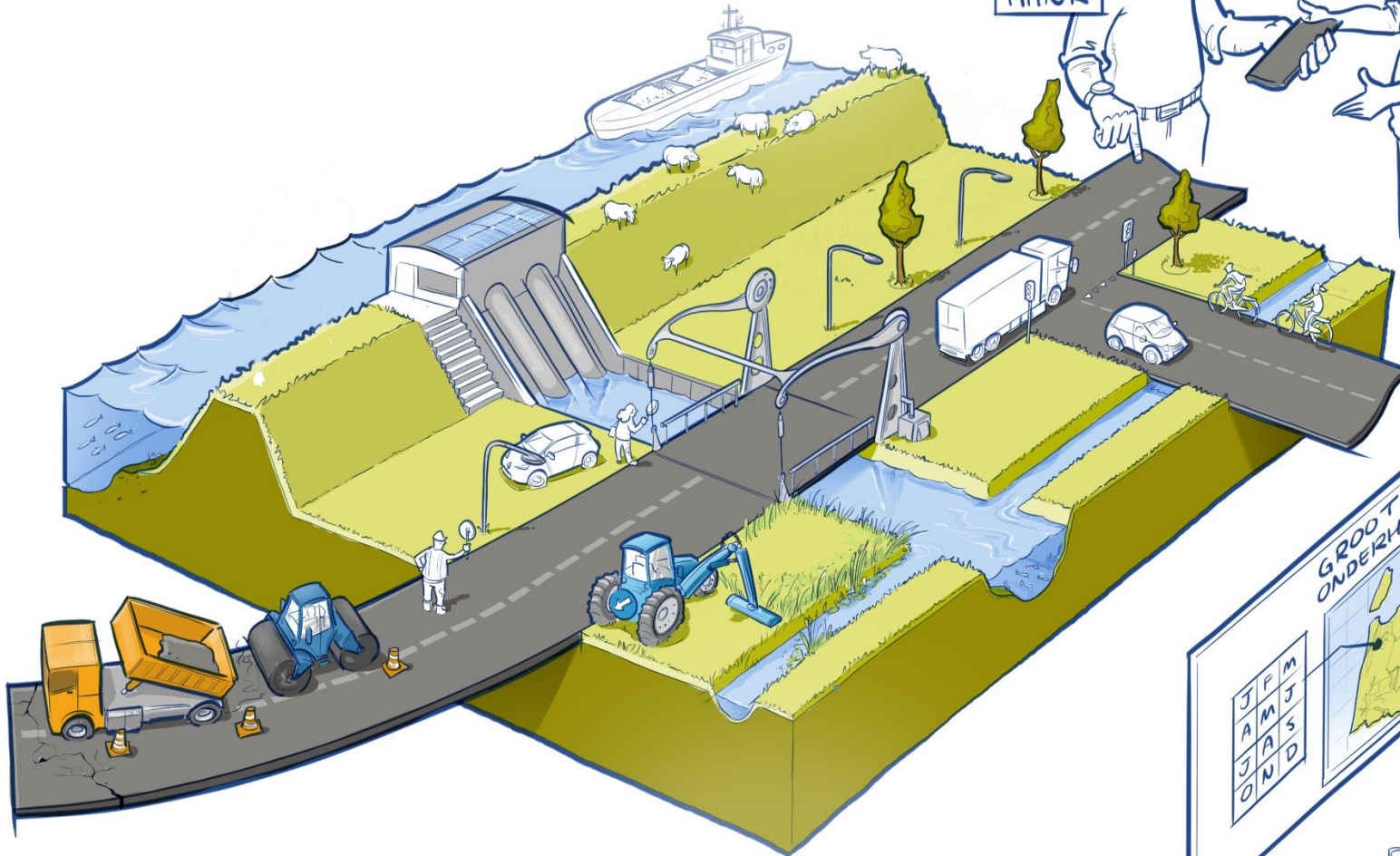
Ongewijzigd	Gedurende langere tijd niet meer kunnen verpompen van afvalwater.	4	€ 2.000.000	Operationeel	<ul style="list-style-type: none"> • Noodcontracten met transporteur en aannemer • Onderhoud op basis van <i>assetmanagement</i> • Uitvoeren inspectieprogramma • Noodstroomvoorziening in eigendom • Brandmeldinstallatie
Ongewijzigd	Uitvallen van verouderde procesautomatisering.	9	€ 500.000	Operationeel	<ul style="list-style-type: none"> • De procesautomatisering van alle rwzi's wordt vervangen. In 2023 zijn alle rwzi's omgebouwd. • Over het operationeel houden van de 'oude' procesautomatisering zijn afspraken gemaakt met de leverancier. • Er zijn maatregelen genomen om <i>hacking</i> te voorkomen.
Gewijzigd	Gedurende lange tijd kan het zuiveringsslib niet worden gedroogd door uitval van de SDI.	6	€ 4.000.000	Operationeel	<ul style="list-style-type: none"> • Intensiveren preventief onderhoud en inspecties • Reserveonderdelen op orde • Achtervang via de HVC en Aquaminerals • Versterkte samenwerking met andere waterschappen en slibeindverwerkers conform Robuust plan slibverwerking Nederland
Gewijzigd	Verwerking van het granulaat stagneert door storingen bij eindverwerkers of onvoldoende afzetmogelijkheden.	9	€ 1.000.000	Operationeel	<ul style="list-style-type: none"> • De HVC heeft contracten afgesloten met een BEC-installaties in Europa. • HVC heeft een stortontheffing. • Gesprekken met het ministerie over een landelijke calamiteitenregeling zijn gestart. • Er is een collectief Robuust plan slibeindverwerking Nederland gemaakt • Achtervang Aquaminerals

1400
1250

HNK

GEMEENTE

ONDERZOEK

7. Veilige (vaar)wegen

We gaan verder met de overdracht van onze wegen aan gemeenten. In 2025 hebben we alle wegen die in ons beheer zijn, overgedragen aan de gemeenten. We leren continu van de overdrachten en zodoende verbeteren we het proces en onze data steeds verder. Het vaarwegbeheer voeren we uit conform de overeenkomst met de provincie. Waar mogelijk combineren we dit met onze eigen activiteiten in het watersysteem.

7.1 Resultaat 1: HHNK is op termijn geen wegbeheerder meer.

Prestaties en mijlpalen (bedragen x € 1 miljoen)	Exploitatie			Investerings		
	JR20	B21	B22	JR20	B21	B22
P027	2,0	-0,2	0,4	-	-	-
Uiterlijk in 2025 hebben we alle wegen aan gemeenten overgedragen.	<ul style="list-style-type: none"> We stellen met alle resterende wegengemeenten een <i>business case</i> op. 					
Het programma Wegenoverdracht loopt door. We stellen met de vijf Waterlandse gemeenten een <i>business case</i> op. Op basis daarvan wordt bepaald hoe de wegenoverdracht plaatsvindt. Door de overdracht van de wegen fluctueren de exploitatiekosten.						

7.2 Resultaat 2: Onze wegen zijn verkeersveilig, berijdbaar, ingepast in het landschap en dragen bij aan de bereikbaarheid.

Prestaties en mijlpalen (bedragen x € 1 miljoen)	Exploitatie			Investerings		
	JR20	B21	B22	JR20	B21	B22
P057	12,3	10,7	12,4	2,8	0,8	-
Onze wegen zijn in stand gehouden en ingericht conform de doelstellingen uit het vigerende wegenbeleid.	<ul style="list-style-type: none"> Afhankelijk van bestuurlijke besluitvorming, implementeren we de wegenoverdracht in de zeven Westfriese gemeenten. We implementeren de wegenoverdracht in de gemeente Uitgeest. We dragen de dijkwegen in Amsterdam over. 					
We dragen de wegen in Hoorn en Uitgeest per 1 januari 2022 over. De overdracht van de wegen in de overige Westfriese gemeenten bereiden we voor. Deze worden per 1 januari 2023 overgedragen. Deze implementatieopgave is vele malen groter dan in eerdere jaren en zal daarmee veel energie vergen. Het gaat in totaal om circa 530 km wegen.						
De overdracht van de dijkwegen aan de gemeenten Bergen, Heerhugowaard en Texel vraagt om nazorg. We continueren de gesprekken met de laatste drie gemeenten waarin we de dijkwegen beheren, te weten Amsterdam, Zaandam en Den Helder.						
De dijkversterkingswerkzaamheden van de Alliantie Markermeerdijken belasten ons wegennetwerk tot 2025 in grote mate. De vele transportbewegingen van groot materieel op onze relatief smalle en veelal op veengrond gelegen wegen kunnen invloed hebben op de staat van de wegen die we aan de gemeenten overdragen. We hebben daarom een extern adviesbureau gevraagd ons over de vraagstukken van de wegen binnen het werkgebied van de Alliantie en de geplande wegenoverdracht te adviseren.						

7.3 Resultaat 3: We voldoen aan de afspraken met de provincie rond vaarwegbeheer.

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Exploitatie			Investerings		
	JR20	B21	B22	JR20	B21	B22
P030	0,6	0,9	0,9	-	-	-
We voeren voor de provincie Noord-Holland een scheepvaartbeheertaak uit.	<ul style="list-style-type: none"> We ronden het baggeren van de vaargeul van het Amstelmeer af. 					
Op basis van een contractuele afspraak voeren wij onder medebewind van de provincie een scheepvaartbeheertaak uit. Naast het onderhoud van een aantal sluizen, waaronder groot onderhoud aan de deuren van de zeesluis Edam, is het baggeren van de vaargeul in het Amstelmeer een in het oog springend project binnen de overeenkomst. Uit het oogpunt van efficiëntie combineren we dit werk met andere werkzaamheden aan de oevers van dit meer. Dit jaar ronden we het project af.						
P031 Onvoorzien Veilige (vaar)wegen	-	0,1	0,1	-	-	-
Afronding	-	-	-0,1	-	-	-
Totaal	14,9	11,5	13,7	2,8	0,8	-

7.4 Meerjarige doorkijk

Exploitatie en investeringen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	2023	2024	2025
Exploitatie	5,1	1,4	1,0
Investerings	-	-	-

De daling komt vanwege de overdracht van wegen.

7.5 Risico's Veilige (vaar)wegen

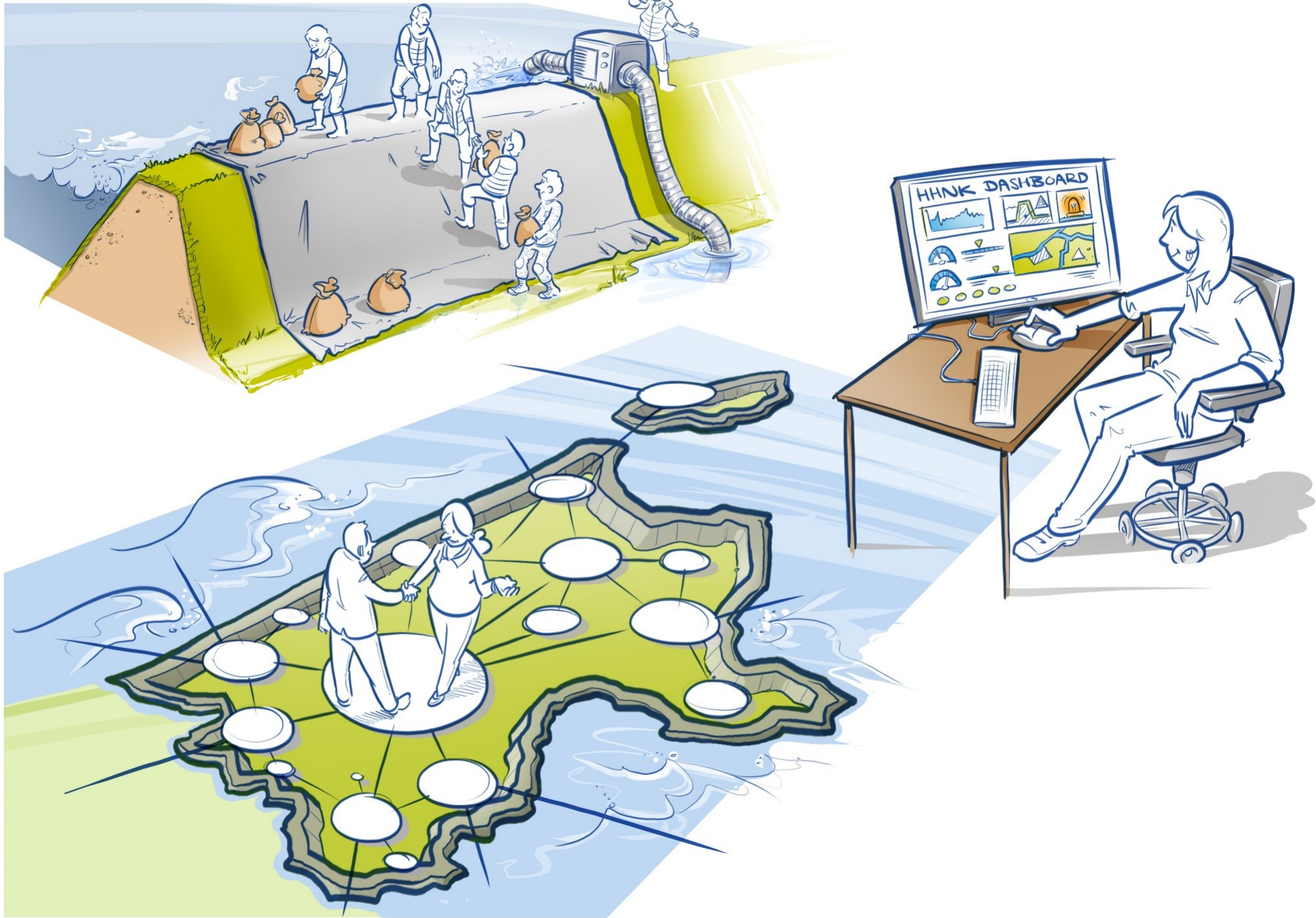
In dit effect zijn de volgende risico's met een risicoscore van 9 en/of een maximaal financieel gevolg groter dan € 1 miljoen opgenomen.

Status	Risicogebeurtenis	Risico-score	Max. Fin. Gevolg	Risico-categorie	Beheersmaatregelen
Gewijzigd*	Wegen worden niet, vertraagd, gefragmenteerd of niet budgetneutraal overgedragen.	6	€ 2.000.000	Operationeel	<ul style="list-style-type: none"> • Implementeren van de aanbevelingen uit de evaluatie van eerdere overdrachten, waaronder de pilot Alkmaar • Milieu- en kwaliteitseisen deel uit laten maken van de business case met de gemeenten • Beschikbaar stellen van capaciteit en middelen • Focus op het orde brengen van data • Bij feitelijke overdracht een integrale aanpak over de taken heen en handelen vanuit maatschappelijke kosten/baten

* Dit betreft een bestaand risico waarvan het maximale financiële gevolg is verhoogd van € 1 miljoen naar € 2 miljoen.

8. Crisisbeheersing

Ons werk is erop gericht om een crisis te voorkomen. Wel moeten we voorbereid zijn voor als het toch een keer misgaat. Onze omgeving vraagt van ons dat we 24/7 beschikbaar zijn en adequaat handelen bij incidenten en calamiteiten die onze taken raken. Dat is onze maatschappelijke verantwoordelijkheid. Onze medewerkers zijn opgeleid, getraind en geoefend. De consignatie, wachtdienst, noodmaterialen en het crisismaterieel zijn op orde. We onderhouden het netwerk van crisispartners, zodat we elkaar gemakkelijk weten te vinden als het spannend wordt. Omdat de informatievoorziening een steeds grotere rol speelt gaan we deze verder verbeteren. De inzet van de crisisbeheersingsorganisatie (CBO) verschilt per gebeurtenis. Een wateroverlastcrisis door veel neerslag vraagt om ander handelen dan een overstromingsdreiging door het falen van een waterkering of een breuk in een persleiding. Daarom maken we scenario's en draaiboeken voor de verschillende effecten en oefenen we. De draaiboeken worden jaarlijks geactualiseerd op basis van evaluaties, organisatieontwikkelingen en voortschrijdende inzichten. Zo weten we hoe te handelen bij optredende incidenten en calamiteiten die onze taken raken. Maar ook niet-traditionele crises zoals langdurige stroomuitval, cyberaanvallen of een pandemie vragen om inzet van de CBO. Het uitgangspunt is altijd hetzelfde: een deskundige, snelle en zichtbare CBO die wordt herkend en gewaardeerd door onze omgeving en partners.

8.1 Resultaat 1: Voorkomen en bestrijden.

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Exploitatie			Investerings		
	JR20	B21	B22	JR20	B21	B22
P055	1,3	1,3	1,5	-	-	-
Samen met onze netwerkpartners bereiden we ons voor, zodat we adequaat handelen bij een (dreigende) crisis met maatschappelijke gevolgen.	<ul style="list-style-type: none"> We organiseren en nemen deel aan de multidisciplinaire oefening Waterryck '22. We stellen een nieuw meerjarenplan professionalisering CBO op. 					
We investeren voortdurend in het op peil brengen en houden van de vakbekwaamheid van de functionarissen met een rol in de CBO. Hoogtepunt van het oefenjaarplan is de multidisciplinaire oefening met de veiligheidsregio's, politie, provincie, Rijkswaterstaat en Defensie waarin het interregionale coördinatieplan wordt beoefend. We optimaliseren de informatievoorziening, de organisatie van de crisisbeheersing, de opleiding van onze mensen en de samenwerking met de netwerkpartners (digitale leermiddelen). We doen dit mede aan de hand van de recente inzichten en leerpunten vanuit de evaluatie van de bestrijding van de wateroverlast medio juni 2021. We stellen een nieuw meerjarenplan op voor de verdere professionalisering van de CBO.						
Totaal	1,3	1,3	1,5	-	-	-

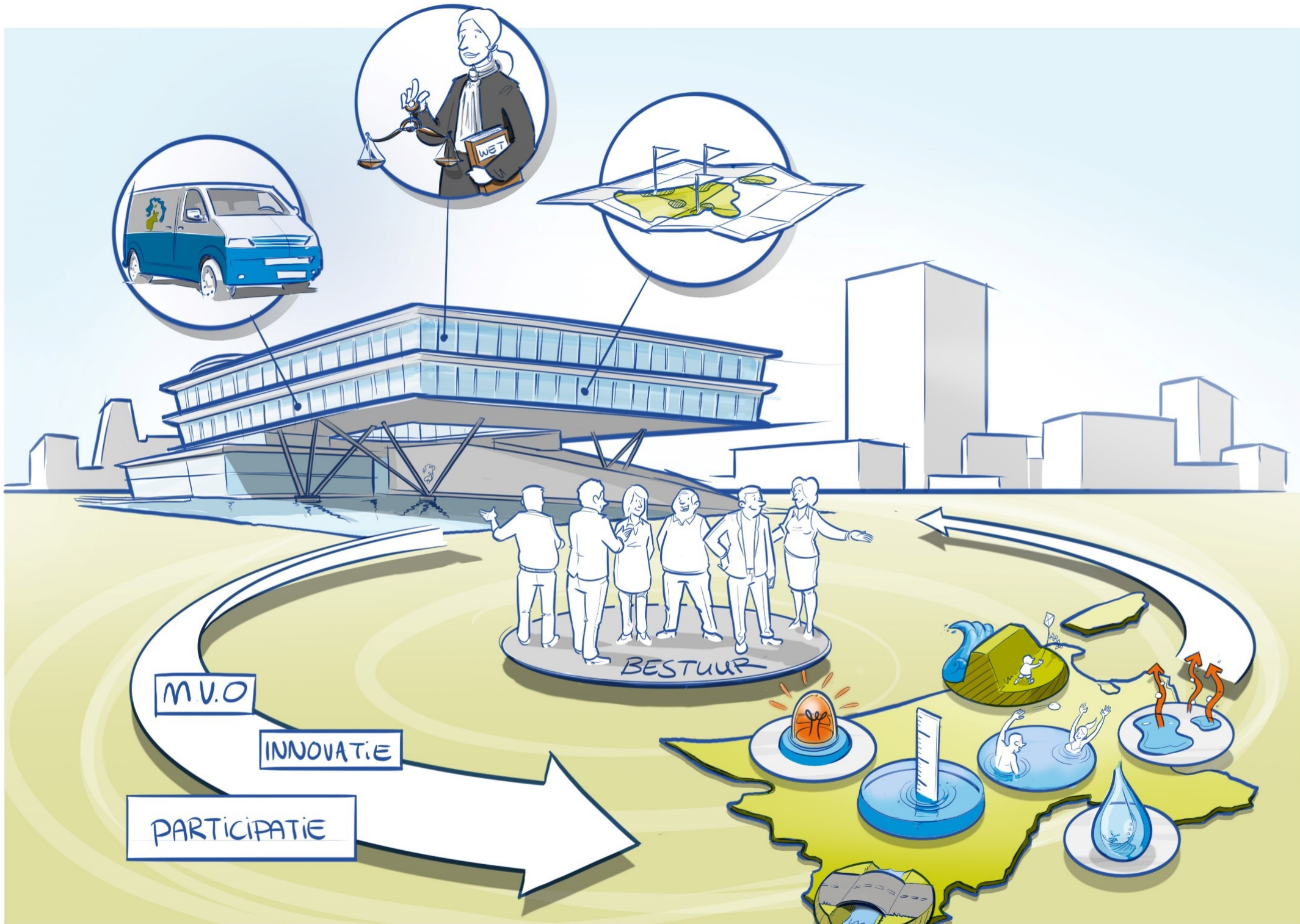
8.2 Meerjarige doorkijk

Exploitatie en investeringen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	2023	2024	2025
Exploitatie	1,3	1,3	1,3
Investerings	-	-	-

8.3 Risico's Crisisbeheersing

Dit effect heeft geen risico's met een risicoscore van 9 en/of een maximaal financieel gevolg groter dan € 1 miljoen.

9. Bestuur en Organisatie

De maatschappelijke ontwikkelingen hebben impact op onze organisatie en onze manier van werken. Inventiviteit, creativiteit en flexibiliteit zijn nodig om onze en andere maatschappelijke doelstellingen te realiseren in een omgeving waar veel verantwoordelijkheden bij veel verschillende partijen liggen. Met het KEP zetten we verdere stappen in onze verduurzaming. Innovatie door bedrijven op het gebied van onze waterschapstaken stimuleren we met leningen uit het Waterinnovatiefonds.

We zetten in de bedrijfsvoering in op de ICT-functie en breiden onze mogelijkheden uit met moderne technieken zoals kunstmatige intelligentie en *big data*. Bij inwerkingtreding van de Omgevingswet voldoen wij aan de wettelijke verplichtingen hiervan. We bereiden ons voor op de Wet open overheid en stellen onze data op een toegankelijke en gebruiksvriendelijke manier beschikbaar aan burgers, bedrijven, overheden en partnerorganisaties zoals PWN. Dit doen we met inachtneming van de Algemene verordening gegevensbescherming en de BIO. We implementeren de eerste maatregelen voor fysieke toegangsbeveiliging van onze objecten, in lijn met de maatregelen in de BIO.

Met onze publiekscampagnes maken we bewoners bewuster van veilig, schoon en voldoende water. De landelijke Waterbazencampagne heeft een regionale doorvertaling gekregen. We laten zien wat wij doen en wat inwoners hier zelf aan kunnen doen. Daarmee vergroten we het waterbewustzijn en het draagvlak voor onze werkzaamheden. We ontwikkelen met andere waterschappen een campagne om de opkomst voor de waterschapsverkiezingen 2023 te bevorderen.

Het effect Bestuur en Organisatie bestaat uit twee resultaten. Deze twee resultaten kennen een onderscheid: het uitvoeren van een deel van de taakuitoefening en het bieden van ondersteuning aan de taakuitoefening.

9.1 Resultaat 1: Een democratisch gekozen bestuur dat in overleg met omgeving acteert.

In dit resultaat staat de taakuitoefening centraal. Hierbij kan worden gedacht aan het heffen van belasting, het implementeren van de Omgevingswet, reputatiemanagement, het KEP en watererfgoed. De exploitatie is hieronder te vinden, de toelichting op de verschillende thema's staat in hoofdstuk 1.

Prestaties en mijlpalen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Exploitatie			Investerings		
	JR20	B21	B22	JR20	B21	B22
P065	20,3	22,2	22,6	-	-	0,1
Taakuitoefening bestuur en organisatie	<ul style="list-style-type: none"> • De implementatie van de Omgevingswet is vóór inwerkingtreding gereed. • De maatregelen van het KEP op het gebied van de duurzame energieopwekking voeren we uit. • We stellen een nieuwe legesverordening vast op basis van de Omgevingswet. • We evalueren het Waterinnovatiefonds op doelbereik vanuit onze taken en op financieel gebied. • We voeren de maatregelen uit het jaarplan biodiversiteit uit. • We maken twaalf erfgoedobjecten toegankelijk, fysiek dan wel digitaal. • We nemen deel aan zeven internationale projecten, fysiek dan wel digitaal. 					

9.2 Resultaat 2: Een moderne organisatie die efficiënt, effectief en rechtmatig handelt

In dit resultaat gaat het om de ondersteuning die wordt geboden aan de taakuitoefening. Dit gaat om zaken als huisvesting, ICT, inkoop, control, financieel beleid en personeelsbeleid. Ook zijn organisatiebrede posten opgenomen zoals personeelslasten en dekking overhead, waterschapsbelasting en de reserves. De toelichting op de verschillende thema's staat in de hoofdstukken Bedrijfsvoering en Waterschapsbelastingen.

Prestaties en mijlpalen (bedragen x € 1 miljoen)	Exploitatie			Investerings		
	JR20	B21	B22	JR20	B21	B22
P066	40,9	46,2	45,4	5,5	3,3	4,8
Ondersteuning bestuur en organisatie						
P063 Personeelslasten	77,4	78,8	83,3	-	-	-
P051 (dekking) overhead	-110,0	-111,9	-116,7	-	-	-
P054 Onvoorzien Bestuur en Organisatie	-	0,2	0,2	-	-	-
Afronding	-	-	-0,1	-	-	0,1
Subtotaal	28,6	35,5	34,7	5,5	3,3	5,0
Waterschapsbelasting	-230,9	-233,1	-238,1	-	-	-
Algemene reserves	-	-	-	-	-	-
Bestemmingsreserves	-1,9	-3,4	-8,9	-	-	-
Afronding	-	-	-0,1	-	-	-
Totaal	-204,2	-201,0	-212,2	5,5	3,3	5,0

De stijging van exploitatie bij ondersteuning wordt veroorzaakt omdat we in 2020 € 4,3 miljoen aan dividend van de NWB toegekend hebben gekregen. De personeelskosten nemen onder meer toe vanwege de cao, pensioenpremies en extra capaciteit. De investeringen omvatten met name het Informatiebeleidsplan en de aanschaf van groot materieel.

9.3 Meerjarige doorkijk

Exploitatie en investeringen <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	2023	2024	2025
Exploitatie	42,0	42,5	41,9
Investeringen	5,0	4,9	4,9

9.4 Risico's Bestuur en Organisatie

In dit effect zijn de volgende risico's met een risicoscore van 9 en/of een maximaal financieel gevolg groter dan € 1 miljoen opgenomen.

Status	Risicogebeurtenis	Risico-score	Max. Fin. Gevolg	Risico-categorie	Beheersmaatregelen
Ongewijzigd	Een of meerdere erfpachters willen aanspraak maken op een schikkingsregeling.	2	€ 2.500.000	Juridisch/wettelijk	De betwiste voorwaarden worden in goed overleg met de erfpachter bijgesteld en verrekend.
Ongewijzigd	De werkelijke netto-belastingopbrengst wijkt meer dan 2% af t.o.v. de begroting of meer dan 1% ten opzichte van de prognose bij de rapportage over de eerste 8 maanden.	4	€4.000.000	Operationeel	<ul style="list-style-type: none"> • Jaarlijkse analyse op trends; ontwikkeling maatstaven. • Maandelijkse analyse (begroot-werkelijk) en prognose. • Externe bronnenbenadering in jaarrekeningcyclus. • Administratieve organisatie / interne beheersing op orde gebracht. Monitoren van uitvoering controles. • Maandelijkse aansluiting tussen belastingstelsel en financieel systeem wordt gemaakt. • Procesbeschrijvingen worden periodiek geactualiseerd. • Monitoring van de verwerking van de gegevens uit de bronadministraties.

10. Bedrijfsvoering

In dit hoofdstuk gaan wij nader in op ontwikkelingen in de bedrijfsvoering.

Personeelsbeleid

De naweeën van het coronavirus zijn nog voelbaar en dit jaar staat volledig in het teken van economisch, sociaal, psychologisch en fysiologisch herstel. We blijven ondersteuning bieden om het collectieve herstelproces te bespoedigen. Naast een uitgebreid pakket aan faciliteiten krijgen medewerkers begeleiding en hulp waar nodig om het hybride werken (een combinatie van werken op locatie en thuis) te ondersteunen. Kern van het beleid blijft het realiseren van een goede productiviteit en *output* aan de ene kant en duurzame inzetbaarheid aan de andere kant. Het coronavirus heeft ook dingen opgeleverd die een positieve uitwerking hebben op onze mensen. We richten ons op het borgen van deze positieve effecten die ervoor zorgen dat onze medewerkers duurzaam inzetbaar zijn én blijven. Dit werken we verder uit in de visie op duurzaam werken.

Door het verwachte economische herstel zal de krapte op de arbeidsmarkt toenemen. We gaan verder met het positioneren van HHNK als aantrekkelijke, flexibele en inclusieve werkgever. Daarbij blijven we kijken naar manieren om medewerkers te behouden, door ze een goed perspectief, de mogelijkheid tot zelfontplooiing en een veilige en flexibele werkomgeving te bieden. We zien dat veel medewerkers de pensioengerechtigde leeftijd naderen of bereiken. Daarom zal er nog meer aandacht, tijd en ruimte zijn voor vitaliteit, duurzaamheid en kennisoverdracht. We herijken onze arbeidsmarktbenadering, stages en *traineeships*.

We denken bewust na over hoe we met elkaar samenwerken afhankelijk van de aard van het werk, de locatie en de beschikbare elektronische hulpmiddelen. Deze vorm van hybride werken geeft ons een mooie kans om flexibel en verbindend leiding te geven, met vertrouwen als uitgangspunt. De HHNK Academie Leren & Ontwikkelen ontwikkelt in StudyTube eigen leer- en ontwikkelprogramma's voor kwalitatief leiderschap en de duurzame inzetbaarheid van medewerkers.

Fysieke, sociale en informatieveiligheid

Veilig werken blijft voor iedereen van belang. We werken toe naar een fysiek, informatie én sociaal veilig HHNK. We voeren een vervolgmeting uit van de veiligheidscultuur, vijf jaar na de eerste.

We starten met een nieuwe cyclus van het Informatiebeleidsplan met als thema "Datagestuurde werken". Data speelt een steeds grotere rol bij het bereiken van onze effecten, resultaten en prestaties. Met de data worden procesinnovaties mogelijk die zonder deze data en technologie onbereikbaar blijven. Denk daarbij aan het schouwen met satellietbeelden, COVID-19-analyse op afvalwater en fijnmazige watersysteemanalyses, die ons in staat stellen in te spelen op overstromingen, langdurige regenval of droogte.

We hebben veel lering kunnen trekken uit het afgelopen jaar. We voldoen aan de eisen om op afstand veilig te kunnen werken, maar zien tegelijkertijd dat er dringend behoefte is aan doorontwikkeling en procesbewaking. We passen ons beleid toe en toetsing de werking ervan. We signaleren afwijkingen en zorgen voor nog meer bewustwording.

In een meerjarig project, met het projectteam BIO, werken we verder om stapsgewijs te komen tot het gewenste ambitieniveau. Binnen de Unie van Waterschappen is afgesproken dat we niveau 4 van het volwassenheidsmodel nastreven en voorzieningen vervangen. Het niveau en de afspraken worden besproken met het algemeen bestuur. De belangrijkste principes van de BIO zijn:

- voldoen aan de voorschriften en richtlijnen (*Comply*);
- geïntegreerd in de *Plan Do Check Act* cyclus;
- verantwoordelijkheid voor informatieveiligheid is belegd in de lijn;
- risicogebaseerd denken;
- basisbeveiliging is eenvoudig aantoonbaar.

Rechtmatigheidsverklaring

Naar verwachting zal de Tweede Kamer eind 2021 besluiten over de wetgeving van de rechtmatigheidsverklaring en de datum van inwerkingtreding voor de Waterschappen. We bereiden ons voor op de rechtmatigheidsverklaring door de interne controles risicogestuurd en planmatig uit te voeren.

Huisvesting en materieel

De coronacrisis heeft ons nieuwe inzichten gegeven in de manier waarop en waar wij onze werkzaamheden uitvoeren. Daarbij hoort een nieuw huisvestingsconcept waarbij we inzetten op hybride werkvormen. In 2022 wordt een start gemaakt om onze kantoorruimtes hier op aan te passen, gevoed door de ervaringen die we opdoen in pilots die in de tweede helft van 2021 worden gestart. Hierbij hoort ook een nieuw cateringconcept, waarbij we de aanbesteding in 2022 willen afronden.

Naar aanleiding van het uitgevoerde wagenparkonderzoek scherpen we ons wagenparkbeleid aan, waarbij de focus ligt op duurzaamheid (zowel op inzet, vervanging als brandstofgebruik).

We verstevigen nog steeds het assetmanagement van ons vastgoed, door vastgoedinspecties en risicogestuurd onderhoud. Het watererfgoed brengen we onder de aandacht door herbestemming van objecten en door partijen te zoeken die deze objecten willen pachten.

In 2022 voeren we de eerste maatregelen door in onze gebouwen in het kader van de fysieke beveiliging vanuit de BIO.

Inkoop en aanbesteding

Bij onze aanbestedingen streven we naar het steeds verder versterken van MVI. We investeren in de samenwerking met de markt, bijvoorbeeld innovatieve samenwerkingsvormen zoals het bouwteam.

Op basis van artikel 109a lid 1 van de Waterschapswet verricht het dagelijks bestuur periodiek (jaarlijks) onderzoek naar de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het door hem gevoerde bestuur. Het dagelijks bestuur heeft afgelopen jaar het proces van subsidievererving gekozen als onderwerp voor het eerstvolgende doelmatig- en doeltreffendheidsonderzoek. Voor het verwerven van subsidies hebben wij in 2007 beleid vastgesteld (06.11754). Doel van het onderzoek is inzicht te verkrijgen hoe doelmatig en doeltreffend het subsidieproces door HHNK is ingericht en wat er nodig is om het succes bij het verwerven van subsidies in de toekomst te vergroten.

11. Incidentele baten en lasten

Incidentele baten

We krijgen eenmalige bijdragen van uittredende gemeenten van € 12,5 miljoen voor de overdracht wegen.

We verwachten van de NWB een dividend te ontvangen van € 3,1 miljoen.

Incidentele lasten

Vanwege de overdracht van wegen zijn de afschrijvingskosten € 12,5 miljoen hoger.

12. Kostentoerekening

Renteomslag

We passen geen directe financiering toe. Er is dus geen koppeling van een lening aan een investering. Daarom hanteren we voor de berekening van de kapitaallasten een algemeen rentepercentage, de zogenaamde omslagrente.

Onze rentekosten bestaan uit:

- de aan externe kredietverstrekkers betaalde rente van geldleningen;
- de aan externe kredietverstrekkers betaalde rente van rekening-courant.

Met behulp van een omslagrentepercentage worden de netto rentelasten 'omgeslagen' over alle investeringen. De onderstaande tabel toont het berekende percentage. In 2022 gaan we uit van een omslagrente van 1,6% (2021: 1,65%).

Renteomslag <i>(bedragen x € 1 Miljoen)</i>	2021	2022
Rentelasten langlopende geldleningen	6,7	6,2
Rentelasten rekening-courant	-	-
<i>Totaal rentelasten</i>	6,7	6,2
Rentebaten rekening-courant / deposito's	-	-
Bespaarde rente door gebruik bestemmingsreserves	-	-
<i>Totaal rentebaten</i>	-	-
Netto rentelast	6,7	6,2
Totale boekwaarde investeringen	406	388
Omslagrente (netto rentelast/ investeringen)	1,65%	1,6%

Kostentoerekening

Onze administratie is ingericht volgens de voorgeschreven productindeling van de Unie van Waterschappen. Om ervoor te zorgen dat we de kosten en opbrengsten zo correct mogelijk verdelen over de producten hanteren we de volgende systematiek van kostentoerekening:

- De kosten en opbrengsten waarvan duidelijk is op welk product ze betrekking hebben verantwoordt we direct op het betreffende product.
- Kosten en opbrengsten die niet direct op een product betrekking hebben verzamelen we in eerste instantie op de betreffende afdeling en rekenen we op basis van de ureninzet (uren maal tarief) toe aan de producten.
- De kosten van de ondersteunende producten rekenen we toe aan de onderliggende beheer- en beleidsproducten. Dit op basis van het totale aantal directe uren per product.
- De resultaten op de producten rekenen we toe aan de taken.

13. Waterschapsbelastingen

Wij heffen vier soorten waterschapsbelasting, namelijk watersysteemheffing, wegenheffing, zuiveringsheffing en verontreinigingsheffing. De watersysteemheffing en de verontreinigingsheffing worden geheven voor de kosten verbonden aan het watersysteembeheer. De wegenheffing is ter bekostiging van het wegenbeheer in een deel van ons gebied. Met de zuiveringsheffing dekken we de kosten verbonden aan het zuiveringsbeheer.

De watersysteemheffing en wegenheffing worden opgebracht door de inwoners (per woonruimte) en de eigenaren van gebouwen, ongebouwde grond en natuur. Bij de watersysteemheffing is onder meer de inwonerdichtheid bepalend voor het aandeel dat inwoners in de kosten dragen. Voor de wegenheffing bepalen de kosten van de doorgaande wegen het door inwoners op te brengen aandeel. Bij beide heffingen dragen eigenaren het resterende deel. De economische waarde van gebouwen, ongebouwde grond en natuur is de indicator van het belang dat zij bij de taakuitoefening van het waterschap hebben. De zuiveringsheffing en verontreinigingsheffing worden geheven op basis van vervuilingseenheden (ve) volgens het principe 'de vervuiler betaalt'.

Afgelopen jaar zijn alle publieke schuldeisers opgeroepen om de openstaande vorderingen die zij op gedupeerde ouders van de toeslagenaffaire hebben, kwijt te schelden. In reactie daarop hebben de waterschappen besloten om de belastingschulden van gedupeerde ouders onder voorwaarden kwijt te schelden. Tijdens de zomer van afgelopen jaar zijn de eerste kwijtscheldingsbeschikkingen verstuurd naar 444 gedupeerde ouders van de kinderopvangtoeslagaffaire of hun toeslagpartner. Tot het moment van dit schrijven is er een bedrag van € 0,1 miljoen kwijtgescholden.

Correctieposten

Bij de berekening van de belastingtarieven wordt rekening gehouden met verminderingen. Dit is een verlaging van het aanslagbedrag omdat bijvoorbeeld de waarde of het aantal ve niet juist is vastgesteld. Vervolgens worden de correctieposten 'kwijtschelding' en 'oninbaar' toegepast. Hieronder volgt de uitleg van deze termen.

Kwijtschelding

Wanneer een belastingschuldige niet in staat is de aanslag waterschapsbelasting te betalen, kan hij kwijtschelding aanvragen. Kwijtschelding is alleen mogelijk voor aanslagen waterschapsbelasting die betrekking hebben op de woonruimte die de aanvrager zelf bewoont. Vanaf 2019 is de mogelijkheid tot kwijtschelding ook opengesteld voor ondernemers met een inkomen op of onder bijstandsniveau. De digitalisering verlicht zowel voor de aanvrager als voor ons de administratieve lasten. Bij de aanvraag en behandeling van kwijtscheldingsverzoeken werken wij samen met vrijwel alle gemeenten in ons beheergebied.

Oninbaar

Wij treffen alle mogelijke maatregelen om een aanslag betaald te krijgen. Soms is dit niet mogelijk, bijvoorbeeld bij een faillissement of overlijden. Als de deurwaarder concludeert dat op geen enkele wijze meer een betaling te verwachten valt, neemt de ambtenaar belast met de invordering een besluit waarmee we de pogingen staken een nog openstaande aanslag in te vorderen.

Belastingtarieven

De berekening van de belastingtarieven 2022 is zichtbaar gemaakt in onderstaande tabel. De belastingopbrengst per categorie kunnen door afrondingen in beperkte mate afwijken van de begrote opbrengsten.

Categorie	Belasting-eenheid	Tariefdif-ferentiatie*	Netto draagvlak 2021**	Tarief 2021 (€) **	Bruto draagvlak 2022**	Correctie-posten	Netto draagvlak 2022**	Tarief 2022 (€) **	Belastingopbrengst (bedragen x € 1.000)
Watersysteemheffing									
Gebouwd	WOZ-waarde	-	174.947.277.600	0,03987%	188.048.300.000	-94.024.150	187.954.275.850	0,03830%	71.986
Gebouwd buitendijks	WOZ-waarde	-75%	839.281.878	0,00997%	881.099.000	-110.137	880.988.863	0,00958%	84
Ingezetenen	woonruimte	-	474.227	106,42	508.300	-26.838	481.462	108,16	52.075
Ongebouwd	ha	-	117.882	112,18	118.000	-59	117.941	115,83	13.661
Ongebouwd wegen	ha	+287%	6.234	434,14	6.200	-12	6.188	448,26	2.778
Ongebouwd buitendijks	ha	-75%	261	28,05	255	-0	255	28,96	7
Ongebouwd wegen buitendijks	ha	+212%	60	350,00	60	-0	60	361,39	22
Natuurterrein	ha	-	26.533	5,15	26.550	-13	26.537	5,31	141
<i>Afronding</i>									<i>0,1</i>
Totaal Watersysteemheffing									140.755
Zuiveringsheffing									
Woon- en bedrijfsruimten	ve	-	1.460.564	55,83	1.529.000	-53.106	1.475.894	57,68	85.130
Verontreinigingsheffing									
Woon- en bedrijfsruimten	ve	-	12.357	55,83	12.570	-22	12.548	57,68	724
Wegenheffing***									
Gebouwd	WOZ-waarde	-	59.757.682.500	0,01103%	50.525.454.000	-25.262.727	50.500.191.273	0,01009%	5.095
Ingezetenen	woonruimte	-	165.155	39,81	134.400	-5.994	128.406	39,58	5.082
Ongebouwd	ha	-	44.855	37,05	41.700	-21	41.679	30,83	1.285
Natuurterrein	ha	-	5.894	2,52	4.850	-2	4.848	2,37	11
Totaal Wegenheffing									11.474
<i>Afronding</i>									<i>-1</i>
Totale belastingopbrengst									238.082

* De tariefdifferentiatie zoals vastgelegd in de Kostentoedelingsverordening watersysteembeheer HHNK 2020.

** Het getoonde draagvlak is exclusief de tariefdifferentiatie, in de tarieven is de tariefdifferentiatie toegepast.

*** In het Collegeprogramma 2019-2023 is rekening gehouden met een jaarlijkse stijging van de belastingopbrengst van de wegenheffing van vier procent. In 2021 zijn met de Westfriese gemeenten afspraken gemaakt over de overdracht van de wegen. Nu een groot deel van de wegen is overgedragen, zijn hogere belastingopbrengsten niet meer nodig. In deze begroting is voor de overblijvende gemeenten de belastingopbrengst derhalve niet gestegen

Belastingprofielen

Bij onderstaande voorbeeldprofielen geeft de belastingdruk het volgende beeld:

Voorbeeldprofielen <i>(bedragen x € 1)</i>	Exclusief de wegentaak			Inclusief de wegentaak		
	Aanslag- bedrag 2021	Aanslag- bedrag 2022	Verande- ring in %	Aanslag- bedrag 2021	Aanslag- bedrag 2022	Verande- ring in %
Eenpersoonshuishouden	162	166	2,2%	202	205	1,7%
Meerpersoonshuishouden	274	281	2,7%	314	321	2,3%
Meerpersoonshuishouden met eigen woning (€ 336.696)	399	410	2,8%	474	484	2,1%
Meerpersoonshuishouden met eigen woning groot (€ 701.448)	535	550	2,8%	647	660	2,1%
Procesindustrie	92.936	94.873	2,1%	97.023	98.593	1,6%
Groothandel	1.740	1.706	-1,9%	2.067	2.004	-3,1%
Klein bedrijf	463	455	-1,6%	545	530	-2,7%
Agrarisch bedrijf (60 ha)	7.391	7.594	2,7%	9.750	9.567	-1,9%
Natuurgebied (1.000 ha)	5.150	5.310	3,1%	7.670	7.680	0,1%

Stijgingen en dalingen in de profielen worden veroorzaakt door wijzigingen in belastingtarieven. Belastingtarieven kunnen wijzigen door een verandering in draagvlak (ve, WOZ-waarde et cetera) en een stijging of daling van de kosten die toegerekend worden aan de belastingtaak.

Verloop bestemmingsreserves

Het verwachte verloop van de bestemmingsreserves voor tariefseglisatie van de taken over 2022 is als volgt:

Bestemmingsreserves <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Stand 01-01-2022	Vermeerderingen 2022	Onttrekkingen 2022	Stand 31-12-2022
Watersysteembeheer	4,2	-	-1,4	2,8
Zuiveringsbeheer	18,4	-	-8,5	9,9
Wegenbeheer	12,7	1,0	-	13,7
Totaal	35,3	1,0	-9,9	26,4

In de mutatie is het (voorlopige) resultaat van de tweede concernrapportage 2021 niet verwerkt.

14. Weerstandscapaciteit en risicomanagement

De weerstandscapaciteit geeft aan hoeveel financiële ruimte nodig is om substantiële tegenvallers op te kunnen vangen, zonder dat het beleid moet worden aangepast en/of doelstellingen niet kunnen worden gerealiseerd. De hoogte van de algemene reserve wordt bepaald aan de hand van een risicoanalyse.

Begroting 2022

Door de uitkomsten van de risicosimulatie (de kans dat een risicogebeurtenis zich daadwerkelijk voordoet gewogen met het financieel gevolg) te vermenigvuldigen met de risicofactor, wordt de weerstandscapaciteit berekend. Dit is het benodigde bedrag om de risico's af te dekken. De benodigde weerstandscapaciteit is € 24,7 miljoen. Dit is in lijn met de jaarstukken 2020 (€ 24,5 miljoen).

Risicomanagement

Periodiek actualiseren we de risico's en rapporteren we over risico's met een risicofactor 9 en/of een maximaal financieel gevolg groter dan € 1,0 miljoen. De risico's uit de eerste concernrapportage 2021 vormen de basis voor de risico's die in hoofdstuk 3 tot en met 9 zijn weergegeven per effect.

Weerstandscapaciteit en algemene reserve

In de Kadernota Reserves en Voorzieningen hebben we een streefwaarde van de weerstandsratio van 1,4 vastgesteld met een bandbreedte tussen de 1,2 en 1,6. De weerstandscapaciteit wordt twee maal per jaar berekend, zowel bij de begroting als bij de jaarstukken. Op basis van de kadernota vindt een storting of onttrekking plaats bij resultaatbestemming van de jaarrekening.

$$\text{Weerstandsratio} = \frac{\text{Algemene reserve}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \text{minimaal } 1,2 / \text{maximaal } 1,6$$

De algemene reserve is eind 2021 € 30,1 miljoen en de benodigde weerstandscapaciteit bedraagt € 24,7 miljoen. Dit komt uit op een weerstandsratio van 1,2 en valt hierdoor binnen de eerder genoemde bandbreedte. Indien bij de jaarrekening 2021 blijkt dat we onder de ratio komen volgt een voorstel om de algemene reserve te verhogen.

Top 10 risico's

De risico's die we in de effecten presenteren hebben een risico 9 en/of een maximaal financieel gevolg groter dan € 1 miljoen. De tabel hieronder geeft een andere doorsnede, namelijk de top 10 die invloed heeft op de weerstandscapaciteit.

Top 10	Risicogebeurtenis	Risicoscore	Max. Fin. Gevolg	Kans van optreden	Invloed op weerstandscapaciteit
1	Ontstaan van watervervuiling oppervlaktewater door grote calamiteiten.	4	€ 8,5 miljoen	50%	19,3%
2	De afstemming met de programmadirectie HWBP over de subsidiabiliteit van de kosten van het project Markermeerdijken verloopt moeizaam waardoor mogelijk niet tijdig en niet voor alle gevallen van bijstelling een beschikking wordt afgegeven. De relatie komt onder druk te staan door het C5-proces (gevallen van bijstelling). Extra gevolg van dit risico betreft dat de financiële afwikkeling einde project (eindafrekening) van project Markermeerdijken niet afgerond kan worden en het project langer voorgefinancierd moet worden. Door bovengenoemde ontwikkelingen is het risico hoger geworden.	3	€ 30,8 miljoen	10%	13,8%
3	Subsidie voor gemaal Monnickendam wordt niet verstrekt omdat HHNK zijn afspraken met de subsidieverstrekker niet nakomt.	4	€ 5,8 miljoen	50%	13,1%
4	Wegen worden niet, vertraagd, gefragmenteerd of niet budgetneutraal overgedragen.	6	2,0 miljoen	90%	8,2%
5	Project Markermeerdijken: De beroepsprocedure tegen de korting op de subsidiebeschikking valt voor HHNK negatief uit.	2	€ 12,1 miljoen	10%	5,6%
6	Gedurende langere tijd niet meer kunnen verpompen van afvalwater.	4	€ 2 miljoen	50%	4,6%
7	Verwerking van het granulaat stagneert door storingen bij eindverwerkers of onvoldoende afzetmogelijkheden.	9	€ 1 miljoen	90%	4,1%
8	Het PB-HWBP vraagt meer tijd aan de projectteams HHNK na indienen en toekennen subsidieaanvraag.	6	€ 0,9 miljoen	90%	3,7%
9	Vertraging vervanging persleiding door claims van grondeigenaars.	4	€ 1 miljoen	50%	2,3%
10	Afdelingshoofd HWBP en programmamanager HWBP-2 hebben onvoldoende tijd en aandacht voor alle HWBP-projecten.	6	€ 1 miljoen	50%	2,3%

15. Financiering

15.1 Treasury

Een groot deel van ons bezit financieren we met vreemd vermogen. Dit doen we door geld te lenen bij banken. Met treasury beheren we onze kasstromen: door voldoende middelen aan te trekken kunnen we aan al onze verplichtingen voldoen. We trekken middelen tegen zo laag mogelijke rentekosten aan en houden de risico's binnen de afgesproken normen van de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) en ons treasurystatuut.

Regelgeving

De regels voor het aantrekken van vreemd vermogen zijn vastgelegd in de Wet Fido. Het doel hiervan is het bevorderen en in stand houden van solide financiering en kredietwaardigheid van decentrale overheden. De wet bevat twee instrumenten om deze doelstellingen te toetsen:

- De kasgeldlimiet beperkt het renterisico op korte financieringen. De grens geeft aan tot welk bedrag decentrale overheden activiteiten met korte middelen (<1 jaar) mogen financieren;
- De renterisiconorm beperkt het renterisico op lange financieringen (>1 jaar) door te streven naar een spreiding van looptijden van lange geldleningen. De som van de aflossingen en het leningenbedrag dat in aanmerking komt voor renteherziening mag de norm niet overschrijden.

	Wettelijke norm	Norm voor HHNK	Beheersmaatregel
Kasgeldlimiet	23% van het begrotingstotaal	23% x € 285,6 miljoen = € 65,7 miljoen	We maximaliseren het rekeningcourant-krediet bij de NWB op € 65,0 miljoen.
Renterisiconorm	30% van het begrotingstotaal	30% x € 285,6 miljoen = € 85,7 miljoen	Onze aflossingen bedragen in 2022 € 66,8 miljoen en we hebben geen leningen die in aanmerking komen voor renteherziening.

Risico's

Voor de beleidsvoornemens over financieel risicobeheer verwijzen we naar hoofdstuk 14. Hieronder staan de financiële risico's die een rol spelen bij het beheer van de liquiditeiten.

- *Renterisico*: het risico dat we in de toekomst geldleningen afsluiten tegen een hogere rente waardoor de jaarlijkse rentekosten stijgen. Dit risico is beheerst omdat we in 2021 een lening van € 651 miljoen tegen 0% rente hebben aangetrokken die gelijk is aan de financieringsbehoefte voor de komende jaren.
- *Kredietrisico of debiteurenrisico*: het risico op waardedaling van de vorderingspositie door het niet (tijdig) kunnen nakomen van de verplichtingen door de wederpartij. Dit risico beheersen we door een strak invorderingsbeleid te voeren, met uiteindelijk inschakeling van deurwaarders. Voor de invordering van waterschapsbelastingen beschikken we over sterke rechtsmiddelen.
- *Liquiditeitsrisico*: het risico dat we over onvoldoende financiële middelen beschikken om aan de directe verplichtingen te voldoen. Dit risico is beheerst omdat we een lening hebben aantrokken gelijk aan de toekomstige financieringsbehoefte.
- *Valutarisico*: dit risico kan ontstaan bij handelen in verschillende valuta's. We lopen geen valutarisico, omdat we niet in verschillende valuta's handelen.

Rentevisie

Voor 2022 hanteren we een omslagpercentage van 1,6% (begroting 2021: 1,65%). We hebben in 2021 tegen 0% een lening aangetrokken om de financieringsbehoefte tijdens de looptijd van het MJP af te dekken. Daarom hoeven we in 2022 geen nieuwe lening aan te trekken of gebruik te maken van de rekening-courantkrediet.

Liquiditeitsprognose

Voor het begrotingsjaar 2022 hebben we een liquiditeitsprognose opgesteld. Op kasbasis verwachten we € 478,4 miljoen aan uitgaven en € 281,1 miljoen aan inkomsten. Het moment van uitbetalen van

de HWBP-subsidies kent een onvoorspelbaar karakter en dit kan tot onverwachte kasstromen leiden gedurende het jaar.

Bij een positief rekening-courantsaldo zijn we verplicht om dit saldo te stallen in de 'schatkist' van de Nederlandse staat, het zogenaamde schatkistbankieren.

Kasstroomoverzicht 2022		
<i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>		
Resultaat		0
<i>Aanpassing voor:</i>		
Afschrijvingen	48,4	
Onttrekking voorziening	-12,5	
Dotatie voorziening	10,8	
Mutatie eigen vermogen	-12,5	
Totaal aanpassing		34,3
Mutatie werkkapitaal		-2,2
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		32,1
Investerings in (im)materiële vaste activa	-173,5	
Bijdragen in (im)materiële vaste activa	10,9	
Investerings in financiële vaste activa	-	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		-162,6
Aflossing langlopende leningen	-66,8	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten		-66,8
Mutatie geldmiddelen		-197,3

Ontwikkelingen die van invloed zijn op de treasuryfunctie en het -beleid

Als zich kansen voordoen binnen de leningenportefeuille, benutten we deze door bijvoorbeeld een lening vervroegd af te lossen. We handelen hierbij binnen de ruimte die de wetgeving ons biedt.

15.2 EMU-saldo

In het Verdrag van Maastricht is een aantal afspraken gemaakt in het kader van een verantwoorde ontwikkeling van de economie in het monetaire stelsel binnen de landen die deelnemen aan de Economische en Monetaire Unie (EMU). Een belangrijke afspraak is dat het EMU-tekort (overheidstekort) van een lidstaat in principe niet meer mag bedragen dan 3% van het Bruto Binnenlands Product. Om ervoor te zorgen dat het Nederlandse tekort binnen de gestelde norm van 3% blijft, is de Wet Hof vastgesteld. Hierin is bepaald dat de waterschappen 0,05% mogen bijdragen aan dit tekort. Voor ons bedraagt deze norm € 34,3 miljoen tekort. De berekening van ons EMU-saldo voor 2022 is weergegeven in onderstaande tabel.

EMU-saldo		
<i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>		
EMU-exploitatieresultaat		-12,5
Vermeerderingen investeringen	-173,5	
Investeringsubsidies en bijdragen van derden	122,0	
Afschrijvingen	48,4	
Invloed investeringen		-3,1
Toevoegingen aan voorzieningen t.l.v. exploitatie	10,8	
Betalingen rechtstreeks uit voorzieningen	-12,5	
Invloed voorzieningen		-1,7
<i>Afronding</i>		-
EMU-saldo volgens begroting 2022		-17,3

Het EMU-exploitatieresultaat van € -12,5 miljoen is de som van de toevoeging (€ 1,0) en onttrekking aan de reserves (€ 13,6) zoals weergegeven in paragraaf 18.1, inclusief een afronding. De begrotingscijfers voldoen aan de EMU-norm.

15.3 Schuldenpositie

Schuldpositie <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Stand per	Mutaties in 2022		Stand per	Rente 2022
	1 januari 2022	Vermeerderingen	Aflossingen	31 december 2022	
Onderhandse leningen van:					
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	956,2	-	-66,8	889,4	6,2
- af te sluiten leningen 2022	-	-	-	-	-
Saldo rekening-courant (schuld) en schatkist (vordering)	-650,1	197,3	-	-452,8	
<i>Afronding</i>	-	-	-	-	
Totaal	306,1	197,3	-66,8	436,6	

De totale schuldenpositie is op 31 december 2022 € 436,6 miljoen negatief. Dit bestaat uit langlopende leningen van € 889,4 miljoen negatief en een schatkist van € 452,8 miljoen positief. De rente is € 6,2 miljoen en de reguliere aflossing is € 66,8 miljoen. Het gemiddelde rentepercentage van de langlopende geldleningen is 0,68%. Vanwege het aantrekken van een lening van € 651 miljoen tegen 0% rente is dit percentage ten opzichte van vorig jaar (2,11%) sterk gedaald.

Het gemiddelde rentepercentage van 0,68% wijkt af van de omslagrente van 1,6%. Dit komt door het verschil in berekenen. De omslagrente wordt gebruikt om rentekosten toe te rekenen aan onze (im)materiële vaste activa als onderdeel van de kapitaallasten. De omslagrente berekenen we door de rentekosten te delen door de (im)materiële vaste activa. De rentekosten zijn niet veranderd door het lenen tegen 0% en de vaste activa staat los van de leningen.

De schuldenpositie mag in 2030 maximaal tweemaal de belastingopbrengst zijn, zoals afgesproken in het Collegeprogramma 2019-2023. De schuldratio komt uit op 1,8 en blijft binnen deze norm. In 2030 bedraagt de schuldratio 1,9 met een schuld van € 528,0 miljoen. De schuldenpositie wordt sterk beïnvloed door de subsidie-inkomsten van het HWBP.

16. Overzicht reserves en voorzieningen

Overzicht reserves en voorzieningen (bedragen x € 1 miljoen)	Stand 01-01-2022	Vermeerderingen 2022	Verminderingen 2022	Stand 31-12-2022
Algemene reserves	30,1	-	-	30,1
Bestemmingsreserves				
Watersysteembeheer	4,2	-	-1,4	2,8
Zuiveringsbeheer	18,4	-	-8,5	9,9
Wegenbeheer	12,7	1,0	-	13,7
<i>Afronding</i>				
Totaal	35,3	1,0	-9,9	26,4
Egalisatiereserves				
Amsterdam-Noord	3,4	-	-0,5	2,9
Erfpachtgronden	5,0	-	-1,1	3,9
Huisvesting	11,8	-	-1,6	10,2
Werven	3,2	-	-0,4	2,8
CO ₂ -emissiereductie	1,0	-	-0,1	0,9
Nazorgfase HWBP-2				
projecten	16,5	-	-	16,5
<i>Afronding</i>	-	-	-	-
Totaal	40,9	-	-3,7	37,2
Voorzieningen				
Baggeren	16,8	4,5	-5,2	16,1
Pensioenverplichtingen	1,4	-	-0,2	1,2
Persleidingen en rioolgemalen	10,4	6,3	-7,0	9,7
Wachtgeld voormalig bestuurders	0,2	-	-0,1	0,1
<i>Afronding</i>	-0,1	-	-	-0,1
Totaal	28,7	10,8	-12,5	27,0

Staat van reserves en voorzieningen

HHNK kent naast een aantal specifieke voorzieningen een drietal verschillende soorten reserves, ieder met een eigen doel:

- De algemene reserve: de reserve is bedoeld voor calamiteiten met grote financiële gevolgen en bedraagt € 30,1 miljoen eind 2022.
- De bestemmingsreserves voor tariefsegalisatie: om belastingtarieven niet van jaar op jaar te laten schommelen is het wenselijk een instrument te hebben dat voor tariefsegalisatie kan worden ingezet.
- De overige bestemmingsreserves: een deel van het positieve resultaat van de jaarrekening (bijvoorbeeld wegens incidentele inkomsten) kan bestemd worden in verband met exploitatielasten die samenhangen met toekomstige investeringen en/of specifieke maatregelen in de exploitatiesfeer. Deze egalisatiereserves worden in de toekomst gebruikt om de kosten van investeringen en maatregelen te dekken zodat belastingtarieven minder hoeven te stijgen. Ook deze reserves hebben dus het karakter van tariefsegalisatie.

Egalisatiereserves

Amsterdam-Noord

In 2009 hebben we het wegenbeheer in Amsterdam-Noord overgedragen aan de gemeente. Amsterdam heeft een afkoopsom betaald voor de door ons gederfde belastingopbrengst. Deze is gestort in een egalisatiereserve. De weggevallede belastingopbrengst van het wegenbeheer wordt jaarlijks gecompenseerd door een onttrekking uit deze reserve.

Erfpachtgronden

Door de verkoop van erfpachtgronden verminderen de jaarlijkse erfpachtopbrengsten. De inkomsten van de verkopen zijn daarom toegevoegd aan een egalisatiereserve. De lagere erfpachtopbrengsten

worden gecompenseerd door jaarlijks een deel van de reserve te laten vrijvallen ten gunste van het exploitatieresultaat.

Huisvesting

De verkoopopbrengsten van kantoorpanden worden in de egalisatiereserve huisvesting gestort. Reserves mogen niet in mindering worden gebracht op de aanschafwaarde van nieuwe investeringen. Daarom wordt de egalisatiereserve huisvesting gebruikt voor het compenseren van een deel van de kapitaallasten van het (hoofd)kantoor in Heerhugowaard. De reserve wordt benut gedurende de periode die gelijk is aan de gemiddelde afschrijvingstermijn van het (hoofd)kantoor.

Werven

De verkoopopbrengsten van werven worden in de egalisatiereserve werven gestort. Reserves mogen niet in mindering worden gebracht op de aanschafwaarde van nieuwe investeringen. Daarom wordt de egalisatiereserve werven gebruikt voor het compenseren van een deel van de kapitaallasten van het wervenplan.

CO₂-emissiereductie

De egalisatiereserve CO₂-emissiereductie is opgebouwd uit niet-bestede budgetten uit 2010 en 2011. De reserve wordt gebruikt ter dekking van kapitaallasten van investeringen die specifiek bedoeld zijn om de CO₂-emissie te reduceren.

Nazorgfase HWBP-2-projecten

Voor projecten van HWBP-2 die naar de beheerorganisatie worden overgedragen, is in 2020 een reserve ingesteld voor het onderhoud. Subsidie die voor de opleverde projecten wordt ontvangen, wordt aan deze reserve gedoteerd zodat de jaarlijkse lasten hieruit kunnen worden onttrokken.

Voorzieningen

Baggeren

De voorziening baggeren is gevormd om schommelingen in de kosten van de baggerwerken te egaliseren. De dotatie aan deze voorziening bedraagt € 4,5 miljoen.

Pensioenverplichtingen in eigen beheer

De voorziening pensioenverplichtingen in eigen beheer is ingesteld om te voorzien in de pensioenverplichting van voormalig bestuurders.

Persleidingen en rioolgemalen

Vanaf 2017 wordt de vervanging van persleidingen en rioolgemalen vanuit de exploitatie betaald. Om de kosten gelijkmatig te verdelen is een voorziening ingesteld. De dotatie aan deze voorziening is vastgesteld op € 6,3 miljoen.

Voorziening wachtgeld voormalig bestuurders

Deze voorziening is in 2020 gevormd voor voormalig bestuurders die recht hebben op uitkeringen vanuit de wachtgeldregeling.

17. Verbonden Partijen

Wij werken op veel manieren samen met andere overheden, maatschappelijke organisaties, bedrijven en particulieren. Meestal zijn het zelfstandige organisaties. Soms is het echter wenselijk om de krachten te bundelen tot een gezamenlijke organisatie of willen we zeggenschap over een partij waardoor we meer kunnen sturen of beleid kunnen bepalen. We spreken dan van een verbonden partij.

Een verbonden partij is een privaot- dan wel publiekrechtelijke organisatie waarin wij een bestuurlijk én een financieel belang hebben. Onder bestuurlijk belang verstaan we een zetel in het bestuur van een organisatie, of het hebben van stemrecht. Van een financieel belang is sprake wanneer we middelen ter beschikking hebben gesteld die niet verhaalbaar zijn in geval van faillissement, dan wel wanneer we aansprakelijk kunnen worden gesteld voor een bedrag indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Indien een mogelijkheid tot samenwerking zich aandoe, zal het dagelijks bestuur een voorstel tot het aangaan van een verbonden partij aan het algemeen bestuur voorleggen waarbij informatie wordt aangeleverd over onze beleidsuitgangspunten.

Het voordeel van een verbonden partij is dat doordat we zitting hebben in een bestuur in zekere mate eisen kunnen stellen aan beleidsuitgangspunten en dat we dit kunnen controleren.

Door in de jaarstukken en de begroting de overzichten van de verbonden partijen actueel te houden, wordt inzicht gegeven over het verloop en de voortgang.

Daartoe vragen we jaarlijks aandacht voor zaken die wij belangrijk vinden zoals maatschappelijk verantwoord ondernemen en goed werkgeverschap. We toetsen uiteraard of de partijen zich aan wettelijke vereisten en verplichtingen houden, maar ook doen we dat door in bestuursvergaderingen vragen te stellen over het gevoerde beleid. Onze bestuurlijke vertegenwoordiger brengt dit in tijdens de jaarlijkse contactmomenten, zoals bijvoorbeeld de jaarlijkse aandeelhoudersvergadering.

Jaarlijks benoemt het dagelijks bestuur een onderwerp waarover we de verbonden partijen verzoeken (extra) te rapporteren. Voor 2022 vragen we onze verbonden partijen naar hun ambitie ten aanzien van een circulaire economie en welke stappen zij hierin willen gaan zetten.

Overeenkomstig het Waterschapsbesluit geven we in de begroting een overzicht van onze verbonden partijen. In onderstaande tabellen zijn de financiële waarden (indien bekend) van de deelnemingen weergegeven, deze zijn gebaseerd op de meeste recente cijfers van onze verbonden partijen.

Het afgelopen jaar hebben HHNK en de gemeente Beemster als *sit HOLDERS* van het Werelderfgoed Beemster de samenwerkingsafspraken met de Stichting Promotie Werelderfgoed Beemster geëvalueerd en aangepast. De relatie met de stichting heeft het karakter van een subsidierelatie en wordt daardoor niet meer aangemerkt als Verbonden Partij.

Naam verbonden partij	Nederlandse Waterschapsbank (NWB)		
Vestigingsplaats	Den Haag		
Juridische vorm	Naamloze Vennootschap		
Deelnemer vanuit HHNK	Dijkgraaf		
Openbaar belang	De NWB levert diensten op het gebied van betalingsverkeer, <i>electronic banking</i> en consultancy en verstrekt ons lang- en kortlopende geldleningen. Door het houden van aandelen in de NWB zijn we verzekerd van een efficiënte en effectieve toegang tot geld en kapitaalmarkten.		
Eigen en Vreemd Vermogen	Balans (x € 1.000.000)	31-12-2020	31-12-2019
	Activa	106.882	96.205
	Eigen vermogen	1.827	1.796
	Vreemd vermogen	105.055	94.409
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder		
Financieel belang	4.399 aandelen A van € 115,00 204 aandelen B van € 119,60 (€ 460,00 – 26% volgestort) Totaal € 530.283		
Bijdrage of dividend	De dividenduitkering wordt jaarlijks vastgesteld, waarbij het belang van de		

	continuïteit van de bank, alsmede de belangen van aandeelhouders en andere stakeholders in ogenschouw worden genomen.		
Continu risico	Het risico beperkt zich tot het bedrag dat in de aandelen is geïnvesteerd.		
Acuut risico	Geen		
Naam verbonden partij	Bank Nederlandse Gemeenten		
Vestigingsplaats	Den Haag		
Juridische vorm	Naamloze Vennootschap		
Deelnemer vanuit HHNK	Dijkgraaf		
Openbaar belang	Kredietverlening aan decentrale overheden		
Eigen en Vreemd Vermogen	Balans (x € 1.000.000)	31-12-2020	31-12-2019
	Activa	160.359	149.689
	Eigen vermogen	5.097	4.887
	Vreemd vermogen	155.262	144.802
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder		
Financieel belang	17.355 aandelen van € 2,50; totaal € 43.388		
Bijdrage of dividend	We verwachten een dividend van € 50.000.		
Continu risico	Het risico beperkt zich tot het bedrag dat geïnvesteerd is in de aandelen. Tegenvallende dividenduitkering.		
Acuut risico	Geen		
Naam verbonden partij	Het Waterschapshuis (HWH)		
Vestigingsplaats	Amersfoort		
Juridische vorm	Gemeenschappelijke regeling (GR)		
Deelnemer vanuit HHNK	Portefeuillehouder Middelen (algemeen bestuurslid GR), secretaris-directeur (lid opdrachtgeverstafel GR), ambtenaren (lid van begeleidingscommissies)		
Openbaar belang	De uitvoeringsorganisatie voor de 22 waterschappen op ICT-gebied, met als doel het bevorderen van samenwerking tussen de waterschappen op het gebied van ICT.		
Eigen en Vreemd Vermogen	Balans (x € 1.000)	31-12-2020	31-12-2019
	Activa	12.215	11.839
	Eigen vermogen	-	-
	Vreemd vermogen	12.215	11.839
Bestuurlijk belang	Evenredige vertegenwoordiging in het algemeen bestuur.		
Financieel belang	Het algemeen bestuur van de GR Het Waterschapshuis (HWH) stelt de jaarlijkse begroting en de bijdragen van de waterschappen vast. Ieder college van een deelnemend waterschap wijst uit zijn midden een lid aan dat hem in het Algemeen Bestuur vertegenwoordigt. Het dagelijks bestuur HWH bestaat uit de voorzitter en vier andere door en uit het algemeen bestuur HWH aan te wijzen leden.		
Bijdrage of dividend	De bijdrage aan HWH is begroot op € 1,5 miljoen.		
Continu risico	De GR kan ontbonden worden (opzegtermijn drie jaar). De waterschappen lijden dan financieel- en imagooverlies. De kans op acute ontbinding is nagenoeg nihil. Bij georganiseerde ontbinding zal HHNK voor alle door HWH geleverde producten en diensten een vervangende oplossing moeten zoeken. Uit eerder onderzoek is gebleken dat dit zonder schade aan de continuïteit van HHNK mogelijk is.		
Acuut risico	Geen		
Naam verbonden partij	Waterproef		
Vestigingsplaats	Edam		
Juridische vorm	Stichting		
Deelnemer vanuit HHNK	Bij besluit van het algemeen bestuur (04.19392) is bijzondere delegatie verleend aan het dagelijks bestuur tot het voorzien in de benoeming van een opvolger namens HHNK in het bestuur van de Stichting Waterproef. De directeur bedrijfsvoering is benoemd als bestuurder. De portefeuillehouder Middelen is eindverantwoordelijk.		
Openbaar belang	Verzorgt laboratoriumactiviteiten voor HHNK en Waternet.		
Eigen en Vreemd Vermogen	Balans (x € 1.000)	31-12-2020	31-12-2019
	Activa	2.074	1.836

	Eigen vermogen	-	-
	Vreemd vermogen	2.074	1.836
Bestuurlijk belang	Bestuurslid		
Financieel belang	Financieel toezichthouder samen met Waternet. In de statuten is een maximering van de algemene reserve vastgelegd. Bedragen daarboven worden teruggegeven aan HHNK en Waternet.		
Bijdrage of dividend	Geen		
Continu risico	Bestuurders zijn in principe niet aansprakelijk voor de schulden. Wel is sprake van hoofdelijke aansprakelijkheid bij opzettelijk wanbeleid. Tevens wordt een tekort in de exploitatie aangevuld door beide partners, waar wij er één van zijn.		
Acuut risico	Geen. De btw-koepelvrijstelling blijft bestaan.		
Naam verbonden partij	HVC		
Vestigingsplaats	Alkmaar		
Juridische vorm	Naamloze Vennootschap		
Deelnemer vanuit HHNK	Portefeuillehouder Waterketen		
Openbaar belang	Het uitgangspunt van samenwerking met de HVC is het behalen van synergie (ofwel het effect van samenwerking dat groter is dan wat partijen afzonderlijk behaald zouden hebben) uit de samenwerking tussen de waterschappen en gemeenten op het gebied van afval(water)beheer en duurzame energie. Deze synergie komt tot uiting in een verlaging van de operationele kosten, vooral door schaalvoordelen, breder economisch draagvlak voor innovatie en investeringen, en samenwerkingsmogelijkheden op het gebied van duurzame-energie-investeringen.		
Eigen en Vreemd Vermogen	Balans (x € 1.000)	31-12-2020	31-12-2019
	Activa	992.102	997.395
	Eigen vermogen (incl. voorziening)	155.326	137.743
	Vreemd vermogen	836.776	859.653
Bestuurlijk belang	Deelname met andere overheden, 44 gemeenten en vijf andere waterschappen. HHNK heeft zeven van de in totaal 3.311 uitstaande aandelen.		
Financieel belang	Wij hebben 0,21% van het totale aandelenkapitaal (7 aandelen A) en staan garant voor 0,24% van de gegarandeerde leningen A. Per 31 december 2019 betreft dit een garantstelling van bijna € 1,5 miljoen. Eind 2021 treden we toe tot de ballotage-overeenkomst aandeelhouders B van de HVC. De huidige 7 aandelen A worden omgezet in 120 aandelen B. Het nieuwe aandelenkapitaal is 23,20% en we staan garant voor de nog uit te geven gegarandeerde leningen van bijna € 12,5 miljoen.		
Bijdrage of dividend	Geen		
Continu risico	Bestuurders zijn in principe niet aansprakelijk voor de schulden. Wel is sprake van aansprakelijkheid bij opzettelijk wanbeleid. Het moeten doen van een beroep op de garantstelling kan ontstaan doordat HVC verliezen lijdt en/of problemen krijgt met de financiers die de gegarandeerde leningen hebben verstrekt.		
Acuut risico	Geen		
Naam verbonden partij	Unie van Waterschappen		
Vestigingsplaats	Den Haag		
Juridische vorm	Vereniging		
Deelnemer vanuit HHNK	Dijkgraaf, hoogheemraden in commissies en ambtenaren in werk- en themagroepen.		
Openbaar belang	Biedt ondersteuning op het gebied van beleidsontwikkeling, belangenbehartiging en lobby bij de EU, het parlement en ministeries.		
Eigen en Vreemd Vermogen op basis van concept jaarrekening	Balans (x € 1.000)	31-12-2020	31-12-2019
	Activa	17.540	14.986
	Eigen vermogen	1.993	1.778
	Vreemd vermogen	15.546	13.208
Bestuurlijk belang	Lidmaatschap van de Unie, evenredige vertegenwoordiging in de		

	ledenvergadering.		
Financieel belang	Besluiten met financiële gevolgen worden over het algemeen door alle waterschappen uitgevoerd, ongeacht of daar middelen voor in de begroting zijn opgenomen. Het belang van ons is circa 7%.		
Bijdrage of dividend	De verwachte bijdrage aan de Unie van Waterschappen is € 1,1 miljoen.		
Continu risico	Het financiële risico van de leden is in eerste instantie beperkt tot de contributie. De Unie doet toezeggingen namens alle waterschappen. Het algemeen bestuur van de Unie kan besluiten nemen, met financiële gevolgen die niet gedekt zijn door het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur. Wij dragen circa 7% van het totale risico.		
Acuut risico	Geen		
Naam verbonden partij	BV Baggerzorg		
Vestigingsplaats	Assendelft		
Juridische vorm	Besloten Vennootschap		
Deelnemer vanuit HHNK	Portefeuillehouder Integraal waterbeheer in het bestuur. Directeur Bedrijfsvoering in directie.		
Openbaar belang	Doordat wij aandeelhouder zijn van BV Baggerzorg kunnen wij gegarandeerd op verantwoorde manier onze verontreinigde baggerspecie kwijt.		
Eigen en Vreemd Vermogen	Balans (x € 1.000)	31-12-2020	31-12-2019
	Activa	811	1.299
	Eigen vermogen	771	835
	Vreemd vermogen	40	464
Bestuurlijk belang	De aandeelhouder levert een functionaris met vertegenwoordigings-bevoegdheid.		
Financieel belang	De vennootschap is een 78% dochteronderneming van Afvalzorg Deponie BV. De overige aandelen zijn in ons bezit. Het aandelenkapitaal is € 81.000.		
Bijdrage of dividend	Voor 2021 wordt geen dividend verwacht.		
Continu risico	Het risico beperkt zich tot het bedrag dat in de aandelen is geïnvesteerd. Tegenvallende dividenduitkering.		
Acuut risico	Geen		
Naam verbonden partij	Stichting Promotie Beemster Werelderfgoed		
	<i>Vervalt per juli 2021 na wijziging statuut waarbij de rol van de portefeuillehouder Erfgoed in de raad van toezicht is beëindigd. Daardoor is geen sprake meer van een verbonden partij.</i>		
Naam verbonden partij	Muskusrattenbestrijding		
Vestigingsplaats	Breukelen		
Juridische vorm	Overeenkomst van kosten voor de gemene rekening		
Deelnemer vanuit HHNK	Portefeuillehouder Waterveiligheid		
Openbaar belang	Gezamenlijke muskusrattenbestrijding		
Eigen en Vreemd Vermogen	Balans	31-12-2020	31-12-2019
	Activa	Niet van toepassing	Niet van toepassing
	Eigen vermogen		
	Vreemd vermogen		
Bestuurlijk belang	Deelnemen in een overeenkomst met andere overheden.		
Financieel belang	Mede betalen van salarissen muskusrattenbestrijders.		
Bijdrage of dividend	De begrote bijdrage aan de muskusrattenbestrijding is € 1.930.000.		
Continu risico	Aansprakelijkheid voor exploitatietekorten (van 1 januari 2020 t/m 31 december 2024). Tussentijdse opzegging is mogelijk met ingang van een nieuw kalenderjaar en met in achtneming van een opzegtermijn van minimaal één jaar.		
Acuut risico	Geen		
Naam verbonden partij	AquaMinerals		
Vestigingsplaats	Nieuwegein		
Juridische vorm	Besloten Vennootschap		
Deelnemer vanuit HHNK	Portefeuillehouder Waterketen		
Openbaar belang	AquaMinerals is een grondstoffenmakelaar die zonder winsttoegmerk de afzet van afvalgrondstoffen regelt. Deze organisatie biedt de expertise die nodig is om		

	genoemde grondstoffen optimaal te vermarkten. Hun dienstverlening begint op het punt waar onze knowhow ophoudt. Het bedrijf is het <i>shared service center</i> van alle Nederlandse drinkwaterbedrijven om de afzet van rest- en grondstoffen te verzorgen. AquaMinerals ontleent zijn positie mede aan zijn status op het gebied van aanbestedingen en mededingingsrecht, waarmee concurrentie, prijsbederf en een aanbestedingsplicht wordt voorkomen. Dit betekent dat AquaMinerals alleen aanvullende kennis en kunde voor de waterschappen kan ontwikkelen als deze als (klein) aandeelhouder toetreden.		
Eigen en Vreemd Vermogen	Balans (x € 1.000)	31-12-2020	31-12-2019
	Activa	5.719	4.774
	Eigen vermogen	1.316	1.299
	Vreemd vermogen	4.403	3.475
Bestuurlijk belang	AquaMinerals heeft drinkwaterbedrijven en waterschappen als aandeelhouders. Het gezamenlijke aandelenbelang voor de waterschappen wordt verdeeld op basis van het aantal vervuilingseenheden. Voor HHNK komt dit neer op 5,1% van 10.444 = 537 aandelen. Elke participant sluit voor zijn eigen grondstoffen een leveringscontract met AquaMinerals. Daarin worden specifieke afspraken gemaakt over volumes, planning, ambities et cetera. HHNK neemt deel aan de algemene vergadering van aandeelhouders.		
Financieel belang	AquaMinerals vraagt een vergoeding voor zijn organisatiekosten. De opbrengsten en kosten van de daadwerkelijke vermarkting van het materiaal zijn voor de aandeelhouders.		
Bijdrage of dividend	Afhankelijk van besluitvorming door de algemene vergadering van aandeelhouders vloeien eventuele overschotten van AquaMinerals aan het eind van het jaar terug naar de aandeelhouders.		
Continu risico	Geen		
Acuut risico	Geen		
Naam verbonden partij	Vereniging werken voor waterschappen		
Vestigingsplaats	's-Gravenhage		
Juridische vorm	Vereniging		
Deelnemer vanuit HHNK	Portefeuillehouder Middelen		
Openbaar belang	De Vereniging werken voor waterschappen is de werkgeversvereniging van de 21 waterschappen en veertien aan de waterschappen gelieerde organisaties. Het doel van de vereniging is het behartigen van de gemeenschappelijke sociale en sociaaleconomische belangen van de leden die activiteiten verrichten binnen de sector waterschappen, onder meer door het sluiten van collectie arbeidsovereenkomsten met werknemersverenigingen. HHNK is per 1 januari 2019 lid van deze vereniging.		
Eigen en Vreemd Vermogen	Balans (x € 1.000)	31-12-2020	31-12-2019
	Activa	351	572
	Eigen vermogen	100	120
	Vreemd vermogen	251	452
Bestuurlijk belang	Lidmaatschap van de werkgeversvereniging, vertegenwoordiging in de ledenvergadering met drie stemmen.		
Financieel belang	HHNK betaalt een jaarlijkse contributie aan de vereniging.		
Bijdrage of dividend	In 2020 is een contributie van € 34.259 betaald voor het lidmaatschap van de vereniging. In 2022 wordt een soortgelijke bijdrage verwacht.		
Continu risico	Geen		
Acuut risico	Geen		

18. Exploitatie

18.1 Begroting naar kosten- en opbrengstsoorten

Kostensoorten (bedragen x € 1 miljoen)		Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Kostensoorten	Verbijzondering kostensoorten			
Rente en afschrijvingen	Externe rentelasten	7,2	6,7	6,3
	Interne rentelasten	-	-	-
	Afschrijvingen van activa	35,8	36,1	36,0
	Afschrijving van boekverliezen	1,0	3,2	12,5
	Afrondingsverschillen			-0,1
	<i>Subtotaal</i>	<i>44,0</i>	<i>46,0</i>	<i>54,7</i>
Personeelslasten	Salarissen huidig personeel en bestuurders	51,4	53,4	57,2
	Sociale premies	14,7	15,5	17,1
	Overige personeelslasten	2,5	1,9	2,7
	Personeel van derden	10,0	8,3	7,3
	Afrondingsverschillen	-0,1	-	-0,1
	<i>Subtotaal</i>	<i>78,5</i>	<i>79,1</i>	<i>84,2</i>
Goederen en diensten van derden	Duurzame gebruiksgoederen	2,8	3,7	4,7
	Overige gebruiks- en verbruiksgoederen	4,3	4,5	4,5
	Energie	14,5	14,8	14,0
	Huren en rechten	1,3	1,2	1,2
	Leasebetalingen operational lease	0,1	0,1	0,1
	Verzekeringen	0,9	0,9	1,0
	Belastingen	0,9	0,9	0,9
	Onderhoud door derden	54,0	52,7	53,9
	Overige diensten door derden	30,7	32,5	34,3
	Afrondingsverschillen	-	0,2	-
	<i>Subtotaal</i>	<i>109,5</i>	<i>111,5</i>	<i>114,6</i>
Bijdragen aan derden	Bijdragen aan het Rijk	13,5	12,3	12,4
	Bijdragen aan openbare lichamen	5,9	3,6	4,5
	Bijdragen aan bedrijven	1,5	1,9	2,5
	Bijdragen aan overigen	0,3	0,6	0,9
	Afrondingsverschillen	-	-	-
	<i>Subtotaal</i>	<i>21,2</i>	<i>18,4</i>	<i>20,3</i>
Toevoegingen voorzieningen en onvoorzien	Toevoegingen aan voorzieningen	9,2	10,1	10,8
	Onvoorzien	-	1,0	1,0
	Afrondingsverschillen	-	-	0,1
	<i>Subtotaal</i>	<i>9,2</i>	<i>11,1</i>	<i>11,9</i>
Afrondingsverschillen			-0,1	-0,1
Subtotaal kostensoorten		262,4	266,0	285,6

Opbrengstensoorten (bedragen x € 1 miljoen)		Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Opbrengstsoorten	Verbijzondering opbrengsten			
Financiële baten	Externe rentebaten	-	-	-
	Interne rentebaten	-	-	-
	Dividenden en bonusuitkeringen	-4,3	-0,1	-3,2
	Afrondingsverschillen	-	-	-
	<i>Subtotaal</i>	<i>-4,3</i>	<i>-0,1</i>	<i>-3,2</i>
Personeelsbaten	Baten i.v.m. salarissen en sociale lasten	-0,4	-	-
	Uitlening van personeel	-0,6	-0,3	-0,9
	Afrondingsverschillen	-0,1	-	-
	<i>Subtotaal</i>	<i>-1,1</i>	<i>-0,3</i>	<i>-0,9</i>
Goederen en diensten aan derden	Opbrengst uit grond en water	-2,5	-1,7	-1,6
	Opbrengst uit overige eigendommen	-0,2	-	-
	Diensten voor derden	-1,8	-3,8	-3,0
	Verkoop van grond	-	-0,9	-0,7
	Verkoop van overige goederen	-2,9	-0,1	-0,1
	Afrondingsverschillen	-	-	-
	<i>Subtotaal</i>	<i>-7,4</i>	<i>-6,5</i>	<i>-5,4</i>
Bijdragen van derden	Bijdragen van het Rijk	-10,0	-13,9	-7,4
	Bijdragen van provincies	-0,9	-	-
	Bijdragen van overige openbare lichamen	-7,7	-3,9	-17,9
	Bijdragen van overigen	-1,4	-0,3	-0,1
	Afrondingsverschillen	-	-	-0,1
	<i>Subtotaal</i>	<i>-20,0</i>	<i>-18,1</i>	<i>-25,5</i>
Waterschapsbelastingen	Waterschapsbelastingen	-230,9	-233,1	-238,1
Interne verrekeningen	Interne verrekeningen	-0,3	-	-0,1
Onttrekking voorzieningen	Onttrekkingen/vrijval voorzieningen	-	-	-
Afrondingsverschillen		0,1	-	-
Subtotaal inkomstensoorten		-263,9	-258,1	-273,1
Afrondingsverschillen			0,1	
Exploitatieresultaat		-1,5	8,0	12,5
Reserves ⁴	Toevoegingen aan reserves	10,1	5,1	1,0
	Onttrekkingen aan reserves	-13,1	-13,1	-13,6
Afrondingsverschillen		-0,1	-	0,1
Resultaat		-4,6	-	-

⁴ Dit zijn zowel de algemene reserves, bestemmingsreserves voor tariefseglisatie als de overige bestemmingsreserves.

Hieronder geven we een nadere toelichting op belangrijke ontwikkelingen in 2022 en opvallende afwijkingen ten opzichte van de begroting 2021.

Rente en afschrijvingen

Door het overdragen van wegen zijn de afschrijving van boekverliezen in 2022 hoger.

Personeelslasten

De personeelslasten nemen toe, door de stijging vanuit de nieuwe cao en pensioenpremies en hetgeen al in het MJP is opgenomen als extra capaciteit om de noodzakelijke basis waar te kunnen maken.

Financiële baten

Op basis van de beschikbare informatie verwachten we van de NWB een dividend te ontvangen van € 3,1 miljoen.

Bijdragen van derden

Vanwege het overdragen van wegen zijn de opbrengsten uit bijdragen van overige openbare lichamen hoger.

Exploitatieresultaat en reserves

De begroting 2022 sluit met het jaarresultaat voor dotaties en onttrekkingen aan reserves van € 12,5 miljoen negatief. Ter dekking van het resultaat worden onttrekkingen en dotaties aan de bestemmingsreserves gedaan zoals opgenomen in de samenvatting (per saldo € 8,9 miljoen onttrekken). Het overige gedeelte wordt onttrokken aan de egaliseringsreserves (zie hoofdstuk 16).

18.2 Begroting naar taken

Taken en tarieven (Tarieven x € 1, overige x € 1 miljoen)	Belasting- tarieven 2020	Jaar- rekening 2020*	Belasting- tarieven 2021	Begroting 2021	Belasting- tarieven 2022	Begroting 2022
Watersysteem						
Netto kosten toegerekend aan de watersysteemtaak		131,8		139,6		142,3
Onvoorzien		-		0,6		0,5
Dividenden en overige algemene opbrengsten		-2,5		-		-
<i>Afronding</i>						0,1
Bruto kosten toegerekend aan de watersysteemtaak		129,3		140,2		142,9
Toevoeging bestemmingsreserve		7,0		-		-
Onttrekkingen bestemmingsreserve		-2,0		-3,1		-1,4
Verwachte belastingopbrengst (inclusief verontreinigingsheffing)		134,3		137,1		141,5
Gederfde inkomsten als gevolg van verminderingen		-		-		-
Gederfde inkomsten als gevolg van kwijtscheldingen en oninbaar verklaringen		2,9		3,1		2,9
Bruto belastingopbrengst (inclusief verontreinigingsheffing)		137,2		140,2		144,4
Tarief watersysteemheffing						
Ingezetenen	106,45		106,42		108,16	
Ongebouwd	109,88		112,18		115,83	
Ongebouwd verharde openbare wegen	425,24		434,14		448,26	
Ongebouwd buitendijks vrij afstromend	27,47		28,05		28,96	
Ongebouwd openbare wegen buitendijks vrij afstromend	342,83		350,00		361,39	
Gebouwd	0,04123%		0,03987%		0,03830%	
Gebouwd buitendijks vrij afstromend	0,01031%		0,00997%		0,00958%	
Natuurterrein	5,02		5,15		5,31	
Zuivering						
Netto kosten toegerekend aan de zuiveringstaak		87,3		86,5		93,2
Onvoorzien		-		0,4		0,4
Dividenden en overige algemene opbrengsten		-1,5		-		-
Bruto kosten toegerekend aan de zuiveringstaak		85,8		86,9		93,6
Toevoeging bestemmingsreserve		0,4		-		-
Onttrekkingen bestemmingsreserve		-5,2		-5,4		-8,5
<i>Afronding</i>		-		-		0,1
Verwachte belastingopbrengst		81,0		81,5		85,1
Gederfde inkomsten als gevolg van verminderingen		-		-		-
Gederfde inkomsten als gevolg van kwijtscheldingen en oninbaar verklaringen		2,8		3,2		3,1

Taken en tarieven (Tarieven x € 1, overige x € 1 miljoen)	Belasting- tarieven 2020	Jaar- rekening 2020*	Belasting- tarieven 2021	Begroting 2021	Belasting- tarieven 2022	Begroting 2022
Bruto belastingopbrengst		83,8		84,7		88,2
Tarief zuiveringsheffing	55,23		55,83		57,68	
Tarief verontreinigingsheffing	55,23		55,83		57,68	
Wegen						
Netto kosten toegerekend aan de wegentaak		13,4		9,9		10,9
Onvoorzien		-		-		0,1
Dividenden en overige algemene opbrengsten		-0,3		-		-
Bruto kosten toegerekend aan de wegenstaak		13,1		9,9		11,0
Toevoeging bestemmingsreserve		4,7		4,9		1,0
Onttrekkingen bestemmingsreserve		-2,2		-		-
Verwachte belastingopbrengst		15,6		14,8		12,0
Gederfde inkomsten als gevolg van verminderingen		-		-		-
Gederfde inkomsten als gevolg van kwijtscheldingen en oninbaar verklaringen		0,3		0,3		0,2
<i>Afronding</i>		0,1		0,1		-
Bruto belastingopbrengst		16,0		15,2		12,2
Tarief wegenheffing						
Ingezetenen	39,09		39,81		39,58	
Ongebouwd	32,51		37,05		30,83	
Gebouwd	0,01146%		0,01103%		0,01009%	
Natuurterrein	2,10		2,52		2,37	

Toelichting

De toegerekende kosten aan de zuiveringstaak en watersysteemtaak stijgen met name door het effect van de loonsomstijging en inflatie. Door de overdracht van de wegen aan de gemeente Hoorn en Uitgeest per 1 januari 2022 daalt de bruto belastingopbrengst van de wegenheffing.

18.3 Vaste activa

Staat van activa <i>(bedragen x € 1 miljoen)</i>	Boekwaarde	Desinves- teringen en overboekingen	Investerings	Bijdragen van derden	Afschrij- vingen	Duurzame waarde- verminde- ringen	Boekwaarde
	1 januari 2022	Mutaties in 2022					31 december 2022
Onderzoek en ontwikkeling	1,3	-0,1	1,5	-	-0,1	-	2,6
Bijdragen en afkoopsommen	2,9	-0,4	-	-	-0,5	-	2,0
Subtotaal immateriële vaste activa	4,2	-0,5	1,5	-	-0,6	-	4,6
Gronden	15,3	-	-	-	-0,3	-	15,0
Vervoermiddelen en werktuigen	1,5	-	0,9	-	-0,6	-	1,8
Overige bedrijfsmiddelen	6,7	-0,6	2,6	-	-2,2	-	6,7
Kantoren, woningen en werkplaatsen	32,4	-0,1	1,3	-	-2,1	-	31,5
Waterkeringen	56,0	-0,2	123,9	-121,3	-4,1	-	54,3
Waterlopen, kunstwerken en gemalen	107,0	-1,5	16,4	-0,7	-6,9	-	114,3
Zuiverings-technische werken	209,2	-2,1	20,2	-	-17,5	-	210,0
Wegen	7,3	-6,0	-	-	-1,0	-	0,3
Overige materiële vaste activa	17,6	-	6,6	-	-1,1	-	23,1
<i>Afronding</i>	<i>0,1</i>	<i>-</i>	<i>0,1</i>	<i>-</i>	<i>0,2</i>	<i>-</i>	<i>-0,1</i>
Subtotaal materiële vaste activa	453,1	-10,5	172,0	-122,0	-35,6	-	456,9
Kapitaalverstrekkingen aan bedrijven	0,7	-	-	-	-	-	0,7
Waterinnovatiefonds	2,0	-	-	-	-	-	2,0
Personeelsregelingen	-	-	-	-	-	-	-
<i>Afronding</i>	<i>0,1</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>0,1</i>
Subtotaal Financiële vaste activa	2,8	-	-	-	-	-	2,8
<i>Afronding</i>	<i>-0,1</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
Totaal	460,0	-11,0	173,5	-122,0	-36,2	-	464,3

Afkortingen

BIO	Baseline Informatieveiligheid Overheid
Btw	Belasting over de toegevoegde waarde
BV	Besloten vennootschap
Cao	Collectieve arbeidsovereenkomst
CBO	Crisisbeheersingsorganisatie
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CO ₂	Koolstofdioxide
COVID-19	Coronavirus disease 2019
CPB	Centraal Planbureau
EMU	Economische en Monetaire Unie
EU	Europese Unie
GR	Gemeenschappelijke regeling
ha	Hectare
HHNK	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
HULOK	Hensbroek, Ursem, Langereis, Opmeer, Koggenland
HWBP	Hoogwaterbeschermingsprogramma
HWH	Het Waterschapshuis
IBA	Individuele behandeling van afvalwater
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
ILT	Inspectie Leefomgeving en Transport
KEP	Klimaat- en energieprogramma
km	Kilometer
KRW	Kaderrichtlijn Water
m ³	Kubieke meter
MJP	Meerjarenperspectief 2022-2025
MKB	Midden- en kleinbedrijf
MVI	Maatschappelijk verantwoord inkopen
MVI ZET	Maatschappelijk verantwoord inkopen zelfevaluatietool
MWh	Megawattuur
NWB	Nederlandse Waterschapsbank
NWO	Niet Waterkerende Objecten
RES	Regionale Energiestrategieën
Rwzi	Rioolwaterzuiveringsinstallatie
SDI	Slibdrooginstallatie
STOWA	Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer
VBK	Verbetering boezemkades
ve	Vervuilingseenheid
Wet Fido	Wet financiering decentrale overheden
Wet Hof	Wet houdbare overheidsfinanciën
WOZ	Waardering onroerende zaken

Uitvoeringsinformatie

Inleiding

De voorliggende uitvoeringsinformatie is bedoeld ter verdieping. Met tabellen en staten, geeft dit document meer inzicht in de financiële achtergronden van de begroting 2022 met meerjarige doorkijk. Dit document richt zich op 2022. Daarnaast wordt het document gebruikt bij de informatieverstrekking aan derden (CBS) en de bedrijfsvergelijking met andere waterschappen. Voor dit laatste punt biedt de Waterschapsspiegel meer detailinformatie.

Leeswijzer

Bij de verschillende onderdelen verwijzen we zoveel als mogelijk naar reeds opgenomen staten en teksten in de begroting. De wettelijk verplichte onderdelen zijn opgenomen.

Kosten en opbrengstensoorten

Voor een overzicht van de kosten en opbrengstensoorten verwijzen wij naar hoofdstuk 18, paragraaf 1.

Netto kosten per beleidsproduct

Conform de Waterschapswet zijn in de begroting de netto-kosten toegerekend aan effecten.

Naast deze indeling zijn de netto-kosten ook gerelateerd aan de beleidsproducten (BBP-producten). In onderstaand overzicht zijn de netto-kosten per BBP-product weergegeven. Naast dat dit informatie geeft op een lager aggregatieniveau is dit inzicht eveneens van belang voor de bedrijfsvergelijkingen.

Beleidsproduct <i>(bedragen x €1 miljoen)</i>	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	MJP 2023	MJP 2024	MJP 2025
01 Eigen plannen	16,9	17,9	21,8	19,0	18,9	18,7
02 Plannen van derden	3,0	2,7	4,1	2,7	2,8	2,8
03 Beheersinstrumenten waterkeringen	4,0	2,7	1,9	2,5	2,7	2,7
04 Aanleg en onderhoud waterkeringen	33,1	40,8	41,4	39,6	42,3	42,8
05 Dijkbewaking en calamiteitenbestrijding	0,2	0,4	0,1	0,4	0,5	0,5
06 Beheersinstrumenten watersystemen	1,8	2,7	1,5	2,9	3,0	3,0
07 Aanleg, verbetering en onderhoud watersystemen	19,8	20,0	22,3	22,2	23,5	23,8
08 Baggeren van waterlopen en saneren van waterbodems	5,8	7,0	7,8	7,2	7,2	7,2
09 Beheer hoeveelheid water	28,3	30,1	31,3	32,9	33,6	34,2
10 Calamiteitenbestrijding watersystemen	-	0,1	-	0,1	0,1	0,1
11 Monitoring watersystemen	4,9	4,7	4,2	5,1	4,9	4,9
12 Getransporteerd afvalwater	17,5	17,1	18,7	17,8	18,0	18,2

13 Gezuiverd afvalwater	33,5	34,5	34,7	38,6	37,4	38,8
14 Verwerkt slib	16,2	14,6	14,8	14,5	14,3	14,4
15 Afvalwaterbehandeling door derden	6,9	6,9	7,1	7,1	7,1	7,2
17 Aanleg en onderhoud wegen	10,9	6,3	9,7	3,3	-2,0	-2,1
18 Wegenverkeersregeling en verkeersveiligheid	3,7	4,3	2,8	3,0	2,3	2,2
20 Aanleg en onderhoud vaarwegen en havens	0,6	0,9	0,7	0,7	0,7	0,7
21 Verkeersregeling en verkeersveiligheid vaarwegen en havens	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
23 Vergunningen en meldingen	2,7	2,0	2,4	2,4	2,5	2,5
25 Toezicht	3,2	3,2	2,5	3,5	3,5	3,5
26 Handhaving	0,6	0,2	-	0,2	0,2	0,2
31 Belastingheffing	7,2	6,8	7,1	7,3	7,2	7,2
32 Invordering	2,0	2,5	2,3	2,7	2,6	2,6
33 Bestuur	3,4	3,5	3,2	4,9	3,8	3,9
34 Externe communicatie	2,6	4,5	3,9	4,9	5,0	5,1
<i>Afrondingsverschillen</i>	-	0,1	0,1	-	-0,2	-
Subtotaal primaire beheerproducten	228,9	236,6	246,5	245,6	242,0	245,2
99 Direct op taakveld (incl. Waterschapsbelasting)	-233,4	-236,6	-246,5	-245,6	-242,0	-245,2
<i>Afrondingsverschillen</i>	0,1	-	-	-	-	-
Totaal	4,6	-	-	-	-	-

Staat van vaste activa

Voor de staat van vaste activa verwijzen wij naar hoofdstuk 18, paragraaf 3.

Investerings per beleidsproduct

In de begroting zijn de investeringen toegerekend aan effecten. Naast deze indeling zijn de investeringen ook gerelateerd aan de beleidsproducten (BBP). In onderstaand overzicht is het investeringsvolume per beleidsproduct weergegeven. Naast dat dit informatie op een lager aggregatieniveau geeft, is dit inzicht eveneens van belang voor de uit te voeren bedrijfsvergelijkingen.

Investeringsvolume per beleidsproduct <i>(bedragen x €1 miljoen)</i>	Jaarrekening	Begroting	Begroting	MJP	MJP	MJP
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
01 Eigen plannen	0,1	0,2	0,7	0,2	0,2	0,2
04 Aanleg en onderhoud waterkeringen	132,9	112,4	123,9	133,8	149,6	104,0
06 Beheersinstrumenten watersystemen	1,5	2,6	3,2	0,9	0,6	1,6
07 Aanleg, verbetering en onderhoud watersystemen	3,8	4,0	1,8	2,7	13,5	12,4
09 Beheer hoeveelheid water	3,8	10,0	12,2	2,0	2,0	0,8
12 Getransporteerd afvalwater	0,4	-	-	-	-	-
13 Gezuiverd afvalwater	15,0	24,2	24,4	23,1	20,6	14,5
14 Verwerkt slib	0,3	4,0	2,4	2,4	4,0	0,0
17 Aanleg en onderhoud wegen	3,6	0,8	-	-	-	-
Ondersteunende beheerproducten	5,5	3,3	4,8	4,8	4,8	4,8
<i>Afrondingsverschillen</i>	-	-0,1	0,1	-	-0,1	-0,2
Totaal investeringsuitgaven	166,9	161,4	173,5	169,9	195,2	138,1
Totaal Investeringsinkomsten	138,7	-113,4	-122,0	-125,1	-147,1	-96,3
<i>Afrondingsverschillen</i>	-	-	-	-	-	-
Netto investeringen	28,2	48,0	51,5	44,8	48,1	41,8

Staat van vaste schulden

Het verloop van de vaste schulden van HHNK over 2022 is als volgt.

Schuldenpositie <i>(bedragen x €1 miljoen)</i>		Stand per	Mutaties in 2022		Stand per	Rente	Aflossings- verplichting	Resterende looptijd van de lening
Jaar	Geldgever	01-01-2022	Vermeer- deringen	Aflossingen	31-12-2022	2022	2023	
1997	BNG	0,1	-	-0,1	-	-	-	t/m 2022
2008	ASN	6,3	-	-0,9	5,4	0,3	-0,9	t/m 2028
2012	BNG	10,0	-	-1,7	8,3	0,2	-1,7	t/m 2027
2012	NWB	10,0	-	-1,7	8,3	0,2	-1,7	t/m 2027
2014	NWB	30,3	-	-3,1	27,2	0,4	-3,1	t/m 2034
2015	BNG	29,1	-	-2,2	26,9	0,3	-2,2	t/m 2035
2015	NWB	21,7	-	-1,6	20,2	0,2	-1,6	t/m 2035
2016	NWB	197,8	-	-12,3	185,5	4,6	-12,3	t/m 2038
2021	NWB	651,0	-	-43,4	607,6	-	-43,4	t/m 2036
	Afrondingsverschillen	-0,1	-	0,2	-	-	0,2	
Totaal langlopende leningen		956,2	-	-66,8	889,4	6,2	-66,7	
Saldo rekening-courant (schuld) en schatkist (vordering)		-650,1	197,3	-	-452,8	-		
Totaal		306,1	197,3	-66,8	436,6			

Verbonden partijen

Voor een overzicht van de verbonden partijen verwijzen wij naar hoofdstuk 17.

Principes van kostentoerekening

Voor een omschrijving van de toegepaste principes van kostentoerekening verwijzen wij naar hoofdstuk 12.

